

BİRLİK ÜZERİNE

OPORTÜNİST BİR SEÇENEĞE KARŞI

B.BARKAL

TÜSTAV

Devrimci Proletarya

BİRLİK
ÜZERİNE

*Oportinist Bir
Seçeneğe Karşı*

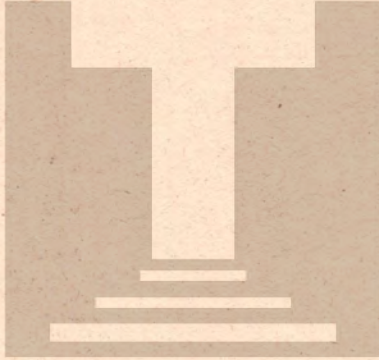
B.Barkal

TÜSTAV

Broşür Dizisi : 2

Birinci Baskı : Ocak 1991

TÜSTAV

DEVİRİMCİ PROLETARYA

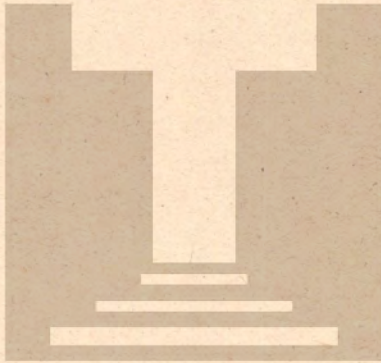
Babiali Cad. Sıhhiye Apt. No:19 /11-2

Cağaloğlu -İSTANBUL

Baskı: Yön Matbaacılık Tesisleri

**BİRLİK
ÜZERİNE**

Oportinist Bir Seçeneğe Karşı

TÜSTAV

DEVİRİMCİ PROLETARYA

GİRİŞ

TKP-ML Hareketi, 1989 Ağustos'unda "III. Konferans Duyurusu" başlığı altında yayınladığı kısa bir bildiri ile, komünistlerin birliği konusundaki görüş ve önerilerini açıkladı. Yine bundan bir ay kadar sonra örgütümüze birlik sorununun ele alındığı "Kardeş Komünist Örgütlerin Yönetim Merkezine" başlığını taşıyan üç sayfalık bir yazı iletildi.

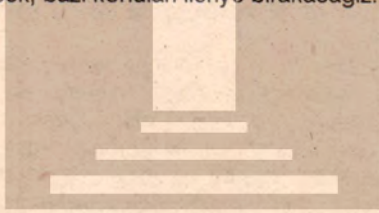
Bu yazılarda, "Türkiye komünist hareketi, TKP-ML Hareketi, TDKP, TİKB ve TKİH olmak üzere başlıca bu dört gruptan oluşmaktadır" -sonradan bunlara bir de 1989'da TDKP'den ayrılan TDKİH eklendi- denmekteydi. Ve özet olarak, aralarında "nüans farkları" olduğu söylenen söz konusu dört örgütün "bir tek parti çatısı altında" birleşmeleri çağırısı yapılıyordu. İlk başlarda alabildiğine belirsiz ve derme çatma olan bu çağrı, daha sonraki süreçte çeşitli yayın organlarında açılacaktı; ama ne var ki açıldıkça da ilkesiz birlikçi hatları belirginleşecekti.

Biz TİKB olarak öneri sahiplerine komünistlerin birliği sorununa nasıl yaklaştığımızı olsun, dışımızdaki üç örgüt hakkındaki değerlendirmelerimizi olsun çeşitli vesilelerle açıkladık, hatta zaman zaman enine boyuna tartıştık da bunu. Ne var ki anlaşılması zor bir tutumla hakkımızda "resmî görüşleri yok", "birlik istemiyorlar", "safflarında farklı tavırlar var" gibisinden asılsız dedikodular yayıldı. Yanı sıra, TKP-ML Hareketi'nin birlik görüşlerinin kraldan fazla kralcı taraftan TKİH bir bahane yaratarak yayın organı **Proletaryanın Yolu**'nda örgütümüze tek sözcükle aşağılık saldırılarda bulundu, TİKB'ye karşı siyaset lumpenlerinin ağzını kullandı. Bütün bunları, bizzat TKP-ML Hareketi'nin mektubunda yer alan "komünist hareketin tek bir gruptan oluştuğu belirlemesi, tasfiyeci, dar grupçu ve sektedir" şeklindeki önyargılı yakıştırmasından ayrı düşünmek olanaksızdı.

Bununla birlikte, birlik önerisi üzerine görüşlerimizi bugüne kadar yazılı olarak açıklamak ve tarihimize ilgili çarpıtmaları günü gününe yürütülen bir "polemik"le yanıtlamak yoluna gitmeyi tercih etmedik. İkin, komünistlerin birliği konusundaki görüşlerimiz muhataplarınca biliniyordu. İkinci olarak, sözde birlik projesi olmak adına ortaya atılmış görüşler

yeterince net değildi; daha açık bir deyişle, nesnel olarak ve titizlikle yapılmış analizlerden ve iyi düşünölmüş bir plandan yoksundu. Nitekim **Seçenek**'in 4. sayısı çıkıncaya değin, yani öneriyi izleyen altı ay boyunca da aynı belirsizlik ve üstünlörölük -gerçi halen devam etmektedir bu- sürecektir. Üçüncü olarak, bu öneri, birlik isteğini istismar ederek bunu bir siyasi sermaye haline getirmek ve sözde "*gündemi belirlemek*" gibi hoş olmayan kokuları fazlasıyla neşrettiğinden, bu tür muhtemel hesapların figüranı olmak da istemedik.

Ama şimdi TKP-ML Hareketi'nin sayısız çarpıtmayı ve sakatlığı içeren birlik yazılarına ve hakkımızda yayılan asılsız söylentilere bir cevap vermenin zamanı gelmiştir artık. Burada, şimdilik kaydıyla birlik adına söylenmiş her yanlışın ve birliğe konu olan örgütlerin genel çizgilerinin ayrıntılı eleştirisi yoluna gitmeyeceğiz elbette. Yalnızca sorunun önemli yönlerine değinecek, bazı konuları ileriye bırakacağız.

TÜSTAV

I. Bölüm

BİRLİK POLİTİKASINDA YANLIŞ ÖNCÜLLER

TKP-ML Hareketi, daha geçen yıla kadar TİKB dahil şimdi "*komünist*" dediği örgütleri "*oportünist*" olarak değerlendiriyordu. Son zamanlarda görüş değiştirerek beklenmedik bir şekilde komünistlerin birliği önerisiyle ortaya çıktı. Bu ani değişim rastlantı olamazdı ve sadece siyasi yarar sağlamayı amaçlayan pragmatizmle de açıklanamazdı. Öyleyse, bu ilkesiz birlik politikasının kökleri neredeydi, bugünkü koşullarla bağlantısı neydi?

UNUTULMUŞ TARİHTEN BİRKAÇ HATIRLATMA

Türkiye komünist ve devrimci hareketi, tam da 12 Eylül yıllarının yaralarını saracağı bir sırada, gittikçe uzayan bir nekahat dönemiyle karşı karşıya kalmıştır. Bir yandan eskiden kalma aşırı zayıflama, bir yandan da dünya emperyalizminin ve uluslararası revizyonizmin birleşik güçlerinin sosyalizm ve devrim güçlerine yönelik azgın saldırıları, bu nekahat döneminin uzadıkça uzamasına neden olmaktadır. Üstelik bu ortam doğası gereği her türden revizyonizm mikrobunu üreten

ve devrimci hareketin kanını sosyal demokrasinin kanallarına doğru akıtan bir özellik de taşıyor.

Mevcut durumu hızla yarıp geçmek ve komünist alternatifin şansını yükseltmek gerektiği açıktır. Birçok dürüst devrimci gibi, biz de, bunun araçlarından biri olan komünistlerin birliğini gerçekleştirmeyi ve tıkanmaya çalışılan yolumuzu açmayı elbette içtenlikle istiyoruz. Ancak asıl sorun da bundan sonra başlıyor işte: Zira her taraftan "*birlik*" seslerinin yükseldiğini ve tıpkı pazardaki satıcılar gibi herkesin elindeki işporta mallarını yüksek sesle satmaya çalıştığını görmekteyiz. Gerçekten de, bu birlik çağrıları iddia edildiği gibi Marksist-Leninistlerin birliğine mi hizmet ediyor? Birlik gereklidir diye yakın gördüklerimizle kayıtsız şartsız birleşmeyi savunmamız gerekir mi?

Besbelliki aç kalmış her insan eğer sağlığının bozulmasını istemiyorsa, önüne gelen ilk yenecek şeye saldırmaması gerektiğini bilir. Bunun gibi, hiçbir komünist de birliğin acil ve önemli oluşunu öne sürerek, her ne pahasına olursa olsun birleşmelidir demez, diyemez. Zira komünist hareketin tarihi Marksizm-Leninizm davasına yararlı birleşmeler olduğu kadar, ona zarar verici birleşmeler de olduğunu sayısız kez göstermiş bulunuyor.

Bu bakımdan, TKP-ML Hareketi'nin birlik çağrısına istek ve duygularımızın sesine kulak vererek değil, Marksizm-Leninizmin birlik konusundaki ilke ve perspektiflerine göre cevap vermemiz gerektiği son derece açıktır. Belki de burada ilk yapılması zorunlu olan şey, kendi birlik politikamız kadar, bize çağrı yapanların tarihlerine de şöyle bir göz atmak ve tarihten öğrenmeyi ihmal etmemektir. Hatta çağrıyı yapanın TKP-ML Hareketi gibi, tarihi, birlik konusunda hatalarla ve ilkesizliklerle dolu bir grup olması, bunu özellikle gerekli kılıyor.

Komünistlerin birliği konusunda hakkımızda yayılmak istenen asılsız dedikodulara karşın, TİKB bu konuda her zaman ilkeli ve net bir yaklaşıma sahip olmuş ve görüşlerini yeri geldikçe yayın organlarında açıklamıştır. Hiç kimse TİKB'nin kurulduğu 1979 yılından bu yana, gerek komünistlerin gerekse antifaşist devrimci güçlerin birliği konusunda, ilkesiz, pragmatik ve zikzaklı politikalar izlediğini, bir dönem söylediğini bir başka dönem reddettiğini söyleyemez.

İlk birlik deneyimimizi 1975 yılı sonlarında THKO ile yaptığımız birleşme sırasında yaşadığımızı söyleyebiliriz. Ne var ki, bu deneyim TİKB kurulmadan önceki ve onun henüz küçük burjuva sosyalizmini bütünüyle aşmadığı "tarih öncesi" dönemine aitti ve bu yüzden de yanlışlar içeriyordu. Bu birleşme, grup alışkanlıklarını ve sekt yapısını aşma, devrimin çıkarlarını ön plana çıkarma gibi açılardan ileriye doğru atılmış bir adımdı. Ancak birlik ve ayrılık noktalarının net bir şekilde belirlenmemesi, oportünizmin bütün çeşitleriyle araya sınırlanmaması, Marksist-Leninist bir platformun yokluğu ve ayrılıkları çözme yöntem ve araçlarının baştan ortaya konmaması gibi ciddi kusurlara sahipti. Bunlar yapılmadığı içindir ki, bu birleşme bir buçuk yıl sonra bölünmeyle sonuçlanacak ve devrimci demokrasiden Marksizm-Leninizme hızlı bir sıçrayışın aracı haline getirilemeyecekti.

Birleşme, dediğimiz yaklaşımlar çerçevesinde yapılsaydı ve sorunların çözümü doğrultusunda aktif ve yoğun bir çaba gösterilseydi, mutlaka daha devrimci sonuçlar doğuracaktı. Ama bu çaba yeterince gösterilmedi, ayrılıklar buzdolabına kondu ve birliğin pratik çalışma içerisinde kendiliğinden rayına oturacağı sanıldı. Ne var ki, bir süre sonra THKO yönetimi darbeci yöntemlerle oportünist görüşlerini sistemleştirmeye ve grupçuluğu yukarıdan aşağıya körüklemeye başlayınca, büyüüp çatallaşarak tekrar gündeme gelen ayrılıklar bölünmeyle sonuçlandı.

Bu bölünmeden sonra kurulan TİKB, gerek birleşme evresinde, gerek birlikte olunan süreçte, gerekse ayrılma sırasında kazandığı deneyimlerden kendine dersler çıkardı. Marksizm-Leninizmin birlik üzerine ilkesel ve yönetsel görüşlerinin ışığında çıkarılan bu dersler, Türkiye solunda bazen biri bazen diğeri öne çıkarak bugüne kadar sürüp gelen dar grupçuluğa ve ilkesiz birlikçilik eğilimlerine kapılmamızı engelleyen bir uyarıcı işlevi gördü.

Tarihten ders çıkarmasını bilmeyenler ise her zaman bir uçtan bir uca savrulup duracaklardır. Bunun en yakın örneği TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKP'dir. 12 Eylül öncesinde dar grupçuluğun ve sektarizmin kol gezdiği TKP-ML Hareketi ve TKİH bugün "birlik"çidir. Yine aynı dönemde önüne gelene birlik platformu uzatan TDKP, günümüzde grupçuluğun başını

çekmekle de kalmamakta, kendini Türkiye'nin merkezine koyarak dışındakilere "*anti-parti blok*" diyebilmektedir. Aslına bakılırsa bu üç grubun da birlik sorunundaki anlayışları birdir; eğer afalarında farklılık varsa, bu mutlaka herbirinin o andaki durumunun iyi mi kötü mü olduğuna veya günlük çıkarlarının ağırlık merkezine göre politika belirlemelerinden kaynaklanıyordur. Bunun, her üçünün de bugüne kadar bukalemun gibi renk değiştirip duran birlik politikalarına bakarak kanıtlamak mümkündür.

THKO ve THKP-C/ML kendilerine güvensiz oldukları ve "*sol*" oportünizmden sağa yöneldikleri 1975 yılında, kibleye dönercesine yüzlerini Aydınlık-Halkın Sesi revizyonist kliğine çevirmişlerdi. Bunlar ideolojik ve siyasi gıdalarını Aydınlık'tan almalarının bir sonucu olarak, bu iflah olmaz oportünist grubu "*proleter devrimci*" ilan edebildiler ve onunla "*bir parti çatısı altında*" birleşmek üzere görüşme ve tartışmalara giriştiler. 1975 yılı sonunda THKO ile birleştiğimizde grubun önderliği ve ileri kadroları içinde yaygın bir PDA sempatisi olduğunu gördük. Hatta içlerinden bazıları açıkça PDA çizgisini savunuyor ve onu "*komünist*" olarak değerlendiriyordu. THKO içindeki bu tehlikeli sempatiyi kırmak ve PDA ile asla birleşilemeyeceğini kavratmak için epey ter dökmemiz gerekecekti. PDA şeflerinin 1976 yılında dergilerinde özel olarak eski grubumuzu hedef alıp, bize yönelik saldırgan makaleler yayınlamalarının asıl nedeni de buydu zaten.

THKO'nun Aydınlıkçılarla flörtü bölünmenin gerçekleştiği 1977 ortalarından itibaren gizli kapaklı da olsa devam etmiştir. Tam da bu dönemde THKO, TKP-ML Hareketi ve THKP-C/HY arasında birlik görüşmelerinin tekrar başlaması çok anlamlıdır. O zamanlar THKO'nun başını çektiği "*Proletarya Partisinin İnşa Bloku*" (PPİB) kendine güvensizlikten kaynaklanan uzlaşmacılığın ve ilkesizliğin tipik bir örneğidir. Bu sözde birlik platformu, "*ÜDT*" ve "*MZD*" savunuculuğundan PDA sempati-zanlılığına, yasalılıktan çokselsliliğe ve kanatlılığa değin her türlü oportünizme kucak açan eklektik bir çabaydı. THKO önderliği, o sırada karşıdevrimci Aydınlık grubuna geçme hazırlığı içindeki dönem HY şeflerini komünist olarak görmekle kalmıyor, onların dergilerinde ortaya attıkları Maocu tezlerin çoğuna katıldıklarını da söyleyebiliyorlardı. Eğer o dönemde

bu üç oportünist grup kendi aralarında birleşmemişlerse, bu, onların ilkel tutumlarından değil, birlik sorunundaki grupçu ve fırsatçı yaklaşımlarından kaynaklanıyordu.

TDKP, TKP-ML Hareketi ve TKİH daha sonraki dönemlerde de rüzgara göre yelken açmaya devam edeceklerdir. Birbirleriyle bazen dost bazen de düşman oldular ama kiminle birleşilmesi, kiminle birleşilmemesi gerektiği konusunda kafaları hiçbir zaman açık olmadı. Birgün devrimci dediklerine ertesi gün kolaylıkla -PKK konusundaki tavırları buna tipik bir örnektir- karşıdevrimci diyebildiler. Ya da ülkemizde Çin revizyonizminin acentalığını yapan karşıdevrimci Aydınlık'a sempatiyle bakarlarken, Türkiye'de AEP çizgisinin ve komünist hareketin buzkıranı rolünü oynayan TİKB'ye saldırmaktan geri kalmadılar. Karşıdevrimci "ÜDT"ye ve Mao revizyonizmine karşı mücadeleyi yoğunlaştırdığımız ve militan bir faaliyet yürüttüğümüz bir dönemde, başta TDKP olmak üzere, oportünist koronun saldırılarına maruz kalmamız asla bir rastlantı değildi. Aksine Marksist-Leninist yönelimimiz karşısında iflas halindeki oportünizmin bir başkaldırısıydı.

Oysa komünistlerin birliğine giden yolu hazırlamanın yöntemi, onu zayıf düştüğünde veya birilerinden adam koparmak istediğinde hatırlamak değildir. Aksine ilk yapılması gereken, Marksizm-Leninizmi özümleyip ülkenin koşullarına yaratıcı bir şekilde uyarlamak, Leninist ilkeler üzerinde örgütlenmiş militan bir örgüt yaratmak ve tarihimizde zayıf olan parti geleneklerini geliştirip zenginleştirmektir. Ama TİKB bir dizi eksiklik de taşımakla beraber, bu doğrultuda ilerlediği süre içerisinde TDKP ve TKP-ML Hareketi gibi örgütlerin destek ve yardımlarını görmek bir tarafa, onların çelmeleriyle karşılaştı. Örneğin TDKP, '79 ve '80 yıllarında örgütümüzü dıştan tasfiye etmek için bütün enerjisini TİKB'ye yöneltti, faaliyetlerimizi baltaladı ve bazı yoldaşlarımızı öldürüp bazılarını da yaraladı. Üstelik oportünist bir çılgınlığa kapılarak hiçbir ciddi ideolojik, politik ve örgütsel gerekçe göstermeksizin, TİKB'yi "*karşıdevrimci revizyonist hizip*", hatta "*faşist*" olarak niteledi. Tarihin garip oyununa bakınız ki, TİKB'ye "*karşıdevrimci*" diyenler aradan bir yıl bile geçmeden 12 Eylül faşizminin önünde perişan oldular.

TKP-ML Hareketi'ne gelince o belki bu kadarını yapmadı, ama TİKB'nin Marksist-Leninist politikalarına ve pratiğine hasmane bir tutum almaktan da geri durmadı. 12 Eylül'den sonra tasfiyeci taktiklerini günü gününe eleştirdiğimiz -bugün kısmen özeleştirisini yapıyor- için bizi "sol" oportünizmle suçladı. Cezaevi mücadelesinde aşırı sağcı bir çizgi izleyen TDKP, DY ve Kurtuluş vs. gibi hareketlere yönelttiğimiz eleştiriler karşısında, onların avukatlığını yapmakla kalmayıp TİKB'ye de çirkin saldırılarda bulundu. 12 Eylül yıllarında faşizme karşı eylem birliği önerilerimizi geri çevirdi ve asıl gerekli olan günlerde birlik ve dayanışmayı aklından bile geçirmedii.

Bütün bunları niçin anlatıyoruz? Şunun için: TKP-ML Hareketi, 15 yıl boyunca TDKP ve TKİH ile birlikte pragmatist, zikzaklı ve ilkesiz bir birlik politikası izlediği halde, sanki bunlar hiç olmamış gibi yine eski anlayışını aynen piyasaya sürmüştür. Bu hareketin önderleri geçmişteki birlik politikalarının ideolojik ve politik kaynaklarını hiç sorgulamışlar mıdır? Kendilerini ve diğerlerini bir "sol" sektarizme, bir ikesiz uzlaşıcılığa götüren şeyin tarihsel, sosyal ve örgütsel nedenlerini anlamaya çalışmışlar mıdır? Son geldiği noktaya baktığımızda bu sorularımıza ne yazık ki olumlu bir yanıt bulamıyoruz.

TKP-ML Hareketi'nin eski birlik anlayışının hiç değişmediğinin argümanları, bizzat bugün öne sürdüğü görüşlerin içinde saklıdır. Birlik önerisini ortaya atmadan önce ne kendisini, ne de diğerlerini Marksist-Leninist eleştiri süzgecinden geçirmiştir. Üstelik bunun tersine bir yol tutarak "onlar geçmişte kaldı" kafası ile geçmişin üzerine bir sünger çekmiş, ilke ve amaç farklılıklarını basit ve sıradan ayrılıklarmış gibi göstermiş, bizlere ömrünü çoktan doldurmuş oportünist platformlar dayatmıştır.

Kaldı ki, söz konusu dört örgütün bugün nerede birleşip nerede ayrıldığından bile habersizdir. Bu örgütlerin tüm dokümanlarını incelemeyen, son geldikleri noktayı dikkate almadan bunu yapabilmesi de imkansızdır zaten. Örneğin kendisinin Kürt ulusal sorunu, silahlı mücadele ve diğer bazı konularda ne söylediği belli mi? TDKP'nin bir platformun esasını oluşturması gereken en temel noktalardaki temel politikaları belirsizken, aradaki ayrılıkları nasıl tespit edebiliyor?

Daha TDKP'nin TİKB hakkında 1979'larda öne sürdüğü "karşıdevrimci hizip" suçlamasının bir özeleştirisi dahi yapılmamış iken, onları nasıl birleştirebilecektir? Kısacası, ortaya atılan birlik önerisi neresinden bakılırsa bakılsın her tarafından dökülmektedir.

Buraya kadar kısaca da olsa TKP-ML Hareketinin birlik anlayışının tarihsel köklerine değindik. Bundan sonra da bunun hangi tarihsel-toplumsal koşullarda, hangi etkiler altında ortaya çıktığına bakmak gerekiyor.

ASIL TEHLİKE NEREDEN GELİYOR?

'81 ve '82'lerde TKP-ML Hareketi'nin yayın organı İleri'de ısrarla işlediği bir konu vardı: O dönemde Türkiye devrimci hareketinde "sol" oportünizmin, solculuğun baş tehlike olduğu iddiası... Modern revizyonistler ve açık sağ oportünistler şöyle dursun, en kabadayı "sol" oportünist örgütlerin bile ortalıktan toz olup, tasfiyecilik üzerine senaryolar yazdıkları bir ortamda söyleniyordu bu.

Bugün bunun bir benzeri ile daha karşılaşıyoruz: **Emeğin Bayrağı**, akıl almaz bir şaşkınlıkla "devrimci sosyalist hareket içinde bugün için ilkesiz birlik anlayışı mücadele edilmesi gereken somut bir hedef değildir", diyebiliyor. Üstelik bununla da kalmayıp, "devrimci sosyalistlerin birliği, dolayısıyla da parti sorununda tasfiyeci ve dar grupçu, sekte yaklaşımına karşı mücadele ön planda gelmektedir" (S.17, sf. 6), diye ilave ediyor. EB'nin günümüzün modası sahte ve ilkesiz birlikçiliğe karşı ideolojik mücadeleye olan ilgisizliği kendiliğinden ortaya çıkıyor böylece.

İster Türkiye geneli dikkate alınarak, isterse birliğe konu edilen beş grup için söylensin bu tespitten daha yanlış, daha hedef şaşırtıcı bir şey olamaz. Zira içinde bulunduğumuz aşamada modern revizyonistlerden troçkistlere, ortayolcular-dan "bağımsız" bireylere kadar hemen her kesimde esas akımı ve dolayısıyla baş tehlikeyi ilkesiz birlik anlayışı oluşturmaktadır. Kuşkusuz bunun karşısında birlik sorununa "sol" sekte, dar grupçu mevzilerden yaklaşanlar da yok değildir, ama bunlar nispeten daha geri plandadırlar. Bu tablo, TKP-ML Hareketi'nin birliğe konu ettiği hareketler bakımından da pek değişmiyor: TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKİH ilkesiz

birlikçi akımın bayrağı altında yürürken, yalnızca TDKP "ben-merkezci" sektarizmi temsil etmektedir. Üstelik bu sonuncusunun bağınaz grupçuluğu her an ilkesiz birlikçiliğe dönüşebilir. Sonuç olarak, bugün birlik sorununda ilkesiz birlikçilik daha ağır basan bir eğilimdir. Ancak bunların her ikisi de bölücülük ve grupçulukta birleştiklerinden, birine karşı mücadele diğerine karşı mücadeleden ayrılamaz elbette.

Önce olgulara bakalım.

Türkiye solu, tarihinin hiçbir döneminde liberal şekilsizliğin, ilkesiz birlikçiliğin bataklığına bugünkü kadar batmadı. Modern revizyonistler, troçkistler, sivil toplumcular, mülteciler, ortayolcular vs. hemen her yerde birliği konuşmakta ve birliği tartışmaktadırlar. Görünüşe göre herkes "birlik"çidir, herkes grupçuluğa karşıdır, herkes parçalanmışlığa son vermek istemektedir. Ama madalyonun öbür yüzüne baktığımızda işin hiç de böyle olmadığını; Marksizm-Leninizme karşı mücadelenin, tasfiyeciliğin, sosyal demokrasiyle birleşmenin, bireyselleşme özgürlüğünün, mücadele kaçınılığının, grupçuluğun ve yeni bölünmelerin hep yine bu aynı sahte birlikçilik bayrağı altında geliştiğini görüyoruz.

Bunun kaynağı nedir? Bütün bunlar birtakım kötü niyetli kişilerin ya da kariyeristlerin işi midir? Biz Marksist-Leninistler, olguları bu tür idealist yöntemlerle açıklamayız. Aksine, ilkesiz birlikçilik akımı, belirli sınıfsal temellere dayanmakla kalmayıp, dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmelerden de etkilenen ve birtakım ideolojik oluşumlarla bağlantılı olan nesnel sosyal bir olgudur.

Mevcut dönemin dış ve iç koşulları, objektif ve subjektif etkenleri bir bütün olarak dikkate alınmadıkça, bugünkü liberal birlik politikaları anlaşılmaz kalacaktır. Uluslararası etkenlerin başında SB, Çin ve Doğu Avrupa ülkelerindeki revizyonist iktidarların çöküşünün yarattığı sonuçlar ve bu modern revizyonistlerin yaydıkları sosyal demokratlaşmış teoriler geliyor. Buna, dünyadaki devrimci dalgada görülen nispi düşüşü ve Batılı emperyalistlerin, modern revizyonizmin çöküşünün yarattığı yanılsamayı kullanarak Marksizm-Leninizme ve sosyalizme karşı bastırdıkları yeni Haçlı Seferini de ekleyebiliriz.

Öte yandan, dışta bunlar olurken, içte de 12 Eylül yılları, bütün bir dönem boyunca aşırı derecede tasfiyecileşen ve liberalleşen akımları besleyip büyütmüş bulunuyordu. Kolay devrim hayallerinin yıkılışı, faşist karşıdevrimin baskısının yarattığı korku ve yılgınlık, yenilgi yıllarının örgütsüzlüğü, oportünist örgütlerin ani çöküşleri ve bunların politik çizgilerinin iflasi, demokratik küçük burjuvazideki dağılma ve parçalanma, devrimden yüz çeviren küçük burjuva unsurun dönikleşmesi, moda hale gelen "teori"ler ve bireyselleşme eğilimleri vs. söz konusu dış etkenlerle birleşerek, bize bugün pek şaşırtıcı gelebilen mevcut "parti", grup ve bireylerdeki liberal dönüşümleri hazırlamıştır.

Liberal birlik politikaları ve tartışmaları ile, ele alınan sözde sorunların ideolojik ve politik içerikleri arasında tam bir uygunluk vardır. Bugün Sovyetçi, Çinci, "sivil toplumcu", troçkist ve bazı ortayolcu revizyonist akımlar, "dogmatizm"e ve "sektarizm"e karşı mücadele kisvesi altında "geleneksel ve klasik sosyalizm anlayışı" dedikleri Mark, Engels, Lenin ve Stalin'in proleter sosyalizmi anlayışlarını bir kez daha otopsi masasına yatırmışlardır. Bunlar, en başta Lenin ve Stalin'in teorik-pratik eserlerine, Leninist parti ilkelerine, devrim ve proletarya diktatörlüğü öğretilerine karşı savaşıyorlar. Mesela, "3. Enternasyonal'in 21 şartını oturup masaya yatıracağız ve bunların bugün için geçerliliğinin olmadığını altını çizeceğiz" (Çağatay Anadol, Sosyalist Birlik, S. 12, sf. 8) diyebilecek kadar fütursuzlaşabiliyorlar. Parti "teori"leri de bu sözde yeni sosyalizm projelerine tamamen uygundur ve aynı içerik tarafından belirlenmektedir. Partiden anladıkları "yasal", "birleşik", "çoksesli", "kanatlı", "geniş" ve "Marksist grupların ve bireylerin birliği"ne dayanan sosyal demokratlaşmış bir partidir. Dolayısıyla, "birlik anlayışları"nın bu çerçevede, yani "Marksizmin yenilenmesi", "yeni bir sosyalizm anlayışı", "yeni parti modeli" ve "yeni tip birey yaratma" sloganları belirliyor.

Türkiye soluna egemen durumda bulunan birlik eğiliminin içeriğini oluşturan bunlardır işte. Son 7-8 yıldır ortaya çıkmış birlik girişimleri ve tartışmaları da bu dediklerimizi doğrulamaktadır. 1982 yılında yurtdışında denenen FKBDC girişimi; yine 1984'lerde yurtdışında kurulan "Sol Birlik"; 1986'da TIP ve TKP birleşmesiyle kurulan TBKP; uzun ve geniş

bir tartışma sürecinde kurulan SP; bir yıldan fazla süren *Kuruçeşme birlik tartışmaları*; SBP ve HEP'in sahneye çıkışı; M. A. Aybar, S. Aren, A. Nesin ve diğerleri tarafından yürütülen birlik çalışmaları vs. ilkesiz birlikçiliğin mükemmel örneklerini oluşturuyorlar. Bu örnekler yalnızca birlik konusundaki esas akımı göstermekle de kalmıyorlar üstelik, aynı zamanda ortak çizgiler de taşıyorlar.

Birlik adına ortaya çıkıp devrimci hareketi derleyip toplama, gruplar dönemine son vererek üst düzeyde bir parti sentezine ulaşma iddiasındaki bu akımlar, Leninist birlik anlayışının tam tersi bir yol izlemektedirler oysa. Birliği, geçmişin devrimci birikiminin ve geleneklerinin inkarı temelinde, sınıf mücadelesinin ve yığın hareketinin dışında ve tamamen yasal sınırlar içinde gerçekleştirmek istiyorlar. Hepsi de geçmişin geçmişte kaldığı, yeni ayrılıklara neden olmamak için eskiyi hiç karıştırmamak gerektiği düşüncesindedirler. Böylelikle, hem 12 Eylül yıllarında işlenen suçların üzerine bir çizik atılmış oluyor, hem de kavga kaçınlarına, dönemlere, mültecilere, liberal aydınlara, örgütlerinden kaçmış "birey"lere ve her çeşit Marksizm-Leninizm düşmanlarına kapı açılmak isteniyor. Bu durumda, birliği sağlamak adına ilkeleri pazarlık masasına yatırmak, tepeden birlik diplomasisini işletmek ve bazen onunla bazen bununla aynı masaya oturmak doğal oluyor. Tabii, birlik yaratmak adına yeni gruplar, yeni blokları yaratıyorlar ve grupçuluğu bu bayrak altında yürütüyorlar, o da meselelerin başka bir yönü.

Sonuçta, ilkesiz birlikçilik modası revizyonizmin ve açık tasfiyeciliğin bir biçimi olmakla kalmamakta, az çok genelleşmiş bir eğilim halinde de ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, ne faşizmin son on yıllık ağır baskılarından ve dünya karşıdevriminin birleşik çabalarından, ne de bu atmosfer altında dağılma ve çözülme belirtileri gösteren küçük burjuva, aydın unsurların sınıf karakterlerinden bağımsızdır bu. Dün birbirine düşman olan grup ve kişileri aynı platformlarda bir araya getiren çok farklı geleneklerden gelmelerine rağmen onları benzer görüşlere doğru iten ortak temel asıl burada aranmalıdır işte.

Bugünkü ortamda her birlik girişiminin mutlaka bu etkenlerce belirlenmesi gerekir diye bir kural yoktur elbette. Ancak

TKP-ML Hareketi'nin ve yandaşlarının birlik anlayışları bazı bakımlardan günün modasından ayrılmakla birlikte, doğduğu ortamla bağlantılı olarak onların kuvvetli izlerini de taşımaktadır. Üçlü grubun ilkesiz birlik politikasının kökleri her ne kadar onların 12 Eylül öncesi tarihlerinde ise de, bunun asıl gelişip olgunlaşması darbeden sonra yaşadıkları tasfiyecilik yıllarında olmuştur. Her şey bir tarafa, bugün ortaya atılan birlik önerisini aşağı yukarı aynı biçimlerde 1985'de TKP-ML Hareketi'nden bölünen "*Devrimci Kanat*"ın, 1987'lerde TDKP'den ayrılmış "*Leninist Kanat*"ın ve TKİH'den kopan "*bir yönetici*"nin çok önceden formüle etmiş olmaları ilginçtir. Eğer TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKİH dün tasfiyeci dedikleri kendi "*tasfiyeci*"lerinin görüşlerini bugün resmi görüş haline getirmişler ve Kuruçeşmeciler'in hemen ardından ortaya atmışlarsa, bunda bir anormallik yok mudur?

Şu halde, ya TKP-ML Hareketi'nin ve TKİH'in tasfiyeci dedikleri bu "*kanat*"lar tasfiyeci değildir, ya da onlar tasfiyeciyse kopuş döneminde ortaya attıkları ve bugün devralınan ilkesiz birlik anlayışları da tasfiyecidir.

TÜSTAV

II. Bölüm

İLKESİZ BİRLİK POLİTİKASINA GÖRE TARİH YAZMAK

Kuruçeşme birlik toplantılarının müdavimleri, tarihlerini, oraya nereden ve nasıl geldiklerini tartışma alanı dışında bıraktılar. Yani hiç kimse geçmişini değerlendirmek ya da özeleştiriyi yapmak lütfunda bulunmadı. Böylelikle, toplantılara katılan parti, grup ya da kişiler gırtlaklarına dek gömüldükleri revizyonist-tasfiyeciyi geçmişlerini gündem dışı tutarak, arkalarında bıraktıkları gübre yığını karıştırmamak konusunda sözsüz bir anlaşma yaptılar. Elbette bunun amacı, liberal birlik politikalarının önündeki önemli bir engeli bertaraf etmektir.

Kuruçeşme taktiğinin etkisi altındaki TKP-ML Hareketi ise, aynı şeyi bir başka yoldan, formülü tersine çevirerek yapmaktaydı. Birlik alanı içindeki oportünist örgütlerin geçmişleri aklanarak bunlar "komünist" ilan ediliyorlar ve böylece paydalar eşitlenmiş, geçmişin oportünist günahları beraat ettirilmiş oluyordu. Yöntemler ayrıydı ama sonuç aynıydı: Oportünist birlik politikasına yol açmak.

Tabii yöntem bu olunca TKP-ML Hareketinin yazarları, kendilerinin, TDKP'nin, TKİH'in, ve TİKB'nin tarihlerini nesnel gerçeklere ve olgulara dayanarak değil, kendi keyif ve arzularına göre yazdılar. Sonuçta, dört örgütü aynı yatağa

sığırdırabilmek amacıyla Procrustes usulü operasyonlar yapıldı: Yatağa uzun gelenler bacaklarından kesildiler, kısalılar ise kol ve bacaklarından gerdirilerek uzatıldılar.

Burada, TKP-ML Hareketi'nin birlik politikasının temellerine inebilmek bakımından ister istemez bu tarihsel operasyonlar üzerinde durmak zorundayız.

TKP-ML HAREKETİ HANGİ MİRASA DAYANIYOR

TKP-ML Hareketi, İ. Kaypakkaya'nın 1972 yılında TİİKP'den ayrılışını, M. Suphi'nin ardından gelen 50 yıllık oportünizmden "**köklü bir kopuş**" ve "**komünist hareketin ikinci kez doğuşu**" olarak adlandırıyor. TİKB bunu kabul etmiyor diye de şu suçlamada bulunuyor:

"... TİKB'nin komünist hareketin somut durumuna ilişkin tespitleri parti kurma mücadelesi bakımından asıl yanlış ve zaafını oluşturur. Bu bakımdan, TİKB Türkiye komünist hareketinin M. Suphi dönemi hariç, '72'de yeniden doğuşu ve sonraki örgütlenmelere karşı açık inkarcı bir yaklaşıma sahiptir. '79'lardaki komünist hareketi değerlendirmek bakımından da tasfiyeci ve sekte bir konumdadır." (Seçenek, S. 4, sf. 115-116)

"Tasfiyeci" ve "inkarcı" suçlamasının bu kadar ucuz kullanılması, birlik politikasının ardında nasıl bir mezhepçilik yattığını göstermez mi? Bu durumda, tasfiyeci olanın biz değil ama TKP-ML Hareketi olduğunu gösterebilmemiz için, Kaypakkaya Platformu'nun genel hatlarına kısa da olsa bir göz atmamız şart oluyor.

İ. Kaypakkaya, başta içinden geldiği PDA olmak üzere, TKP, TİP, M. Belli ve H. Kıvılcımlı tarafından temsil edilen geleneksel ve olgunlaşmış oportünizme karşı başkaldırılmış, yanı sıra eylemi ve işkencedeki direnişini ile saygı uyandırmış radikal bir devrimcidir. Ancak gerçeği kabul etmek gerekir ki, bu radikal başkaldırı Marksizm-Leninizmin mevzilerinden değil Mao revizyonizminin ve devrimci demokrasinin mevzilerinden yapılmıştır.

Bugün Mao revizyonizmi ile bağlarını kopardığını ve UKH'nin safında yer aldığını söyleyen bir hareketin Kaypakkaya Platformu'nu "**komünist**" olarak değerlendirmesi oldukça düşündürücüdür. Zira zaten Kaypakkaya'nın kendisi kılavuz

olarak "**Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi**"ni seçmekte, devrim ve sosyalizm anlayışını bütün "*yarı sömürge, yarı feodal ülkeler*" için evrensel geçerlilikte saydığı Mao'nun tezlerine dayandırmaktadır. Nitekim Kaypakkaya Platformu da, Mao çizgisinin ve ona göre şekillenmiş 1949 Çin Devrimi'nin Türkiye'ye monte edilmiş kötü bir kopyesi, bunun Çaru Mazumdarçılıkla koyulaştırılmış yerli bir versiyonudur.

Kaypakkaya'ya göre, sadece Türkiye'nin sosyoekonomik sistemi değil, devrim çizgisi de "*yarı sömürge, yarı feodal ülkeler*" için evrensel tezler ortaya atmış bulunan Mao Zedung tarafından zaten ortaya konmuştur. Bu yüzden, Türkiye'de kapitalizmin egemen olduğunu, feodal kalıntıların ikincil planda kaldığını, sınıf çelişkilerinin derinliğini ve proletaryanın konumunu görmek şöyle dursun, düşünmemiştir bile. Aksine, Mao'dan çıkarttığı şablonları partiden devrime kadar her şeye uyarlamış ve bunları yarı feodal toprak ağaları ile köylülük arasındaki zıtlık kalıbına sığdırmaya çalışmıştır. Sosyoekonomik yapı "*çözümlemesi*" açısından PDA'nın bile gerisine düştüğü, hatta bu alanda Türkiye solunun tarihinde en geriyi temsil ettiği rahatlıkla söylenebilir.

Kaypakkaya'da devrimin karakteri, itici güçleri, hedefleri, aşamaları vs. hakkındaki Maocu tezler zincirleme birbirlerini izlerler. İlk PDA revizyonizmini, hiç de öyle olmadığı halde, "*demokratik devrimin özünün toprak devrimi olduğunu reddediyor*" (Seçme Yazılar, sf. 267), diye eleştirir. Sonra Türkiye devriminin bir "*köylü devrimi*", "*halk savaşının bir köylü savaşı*" (age, sf. 269) olacağını öne sürer. Daha sonra ise, "*feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme*"yi baş çelişme olarak seçer ve bundan "*köylerdeki çalışmanın esas alınması*" (age, sf. 398) gerektiği sonucunu çıkarır. Böylelikle, proletaryanın kapitalizme karşı mücadelesi ve sosyalist görevleri rafa kaldırılmakla kalmaz, aynı zamanda proletaryanın işlevi antifeodal toprak devrimini ve antiemperyalist milli devrimi desteklemeye indirgenir. Proletaryanın kendi bağımsız sınıf görevlerine, yani sosyalist görevlere gelince, Mao'nun da dediği gibi o geleceğin işidir!

Kaypakkaya devrimde sınıfları mevzilendirirken de "*köylü devrimcisi*" mantığını asla terketmez. Buna göre, antifeodal, antiemperyalist ve antifaşist cephenin sınıf güçleri "*işçiler*,

köylüler, şehir küçük burjuvazisi, milli burjuvazinin devrimci kanadı" (age, sf. 289) olarak belirlenir. Bu "cephe"de, sözde önder güç proletaryadır. Ama devrimin tek "temel gücü" köylüler sayıldığı, yani proletarya temel güçlere bile dahil edilmediği ve fiilen yedeğe düşürüldüğü için, proletaryanın önderliği de bir süsten öteye geçemez.

Öte yandan, Mao'nun "*Uzun Süreli Halk Savaşı*" teorisi en ufak bir değişikliğe uğratılmadan Kaypakkaya'nın Platformu'na aktarılmıştır: "*Köylü savaşı*"nın kırlardan tutuşturulması, köylerin şehirleri kuşatması ve zaptetmesi vs. gibi. Bu arada, her şey "esas" ve "tali" kalıpları içine sığdırılırken, Türkiye'nin nesnel ve öznel koşulları Kaypakkaya'nın aklına bile gelmez. Hatta bir avuç insanla gerilla savaşını kırlarda tutuşturabileceğini sanmış ve korkunç bir subjektivizm örneği vererek şunları söylemiştir: "*Şimdi işçi sınıfımızın ve yoksul köylülerimizin büyük çoğunluğu, kurtuluşlarının ancak silahlı mücadeleyle olacağını kavramış durumdadır.*" (age, sf. 319) Tabii burada, madem öyle şehirlerin, yani işçi sınıfının neden terkedildiğinin cevabı yoktur.

Sıra devrimin canalıcı sorunu olan halk iktidarına gelince, Kaypakkaya milli burjuvaziyi iktidara ortak etmekte en ufak tereddüt bile göstermez. Zira Kaypakkaya'nın halk iktidarı konusundaki tezi şudur: "*Türkiye'de devrimci iktidar, işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük burjuvazisinin ve milli burjuvazinin devrimci kanadının, işçi sınıfı önderliğindeki müşterek iktidarı olabilir.*" (age, sf. 285) Böylelikle, antiemperyalist demokratik halk devriminden sosyalizme geçişin kavşağında, sahnedeki aktörlerden birisi olarak milli burjuvaziye aktif bir rol verilmiş olur.

Zaten Kaypakkaya bir halk sınıfı gibi ele aldığı milli burjuvazi ile ittifakı sadece demokratik devrim aşaması ile de sınırlanamamaktadır. Aksine bu ittifakı, tıpkı Buharin ve Mao'da olduğu gibi sosyalist devrim aşamasına kadar uzatır. Çünkü o, iktidara geçecek işçi sınıfı ile milli burjuvazi arasındaki çelişkiyi "*devrimci halkın kendi içindeki, 'halk içindeki' antagonist olmayan ve barışçı metotlarla çözümlenebilen çelişki*" (age, sf. 429-430), olarak görmektedir. Halbuki, sosyalist devrim aşamasında da bu iki sınıf arasındaki çelişki uzlaşmaz karakterde bir çelişkidir (kesinlikle "*halk içindeki*" ve

uzlaşır çelişki değil) ve bu çelişki istisnai koşullar dışında "barışçıl metotlarla" çözülemez. Dolayısıyla, Kaypakkaya'nın burada savunduğu, Buharin'in, "kapitalistlerin sosyalizmde barışçıl bütünleşmesi teorisi"nin ta kendisidir.

Kaypakkaya bu sağ oportünist görüşünü, Mao Zedung'un sosyalist devrimin toplumda yol açacağı niteliksel dönüşümü reddeden çelişkiler teorisinden almıştır. Örneğin şöyle demektedir: "*Demokratik halk devrimi bugün çelişmenin esas yönünü teşkil eden emperyalizmi, komprador burjuvaziye, toprak ağalarını tali yön, çelişmenin tali yönünü teşkil eden proletaryayı ve diğer halk sınıflarını ise esas yön haline getirecektir... Sosyalizm bugün çelişmenin tali yönü olan proletaryayı esas yön, milli burjuvazi de dahil bütün burjuvaziye tali yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi ortadan kaldırmayacaktır.*" (age, sf. 431) Görüldüğü gibi, Kaypakkaya, demokratik ve sosyalist devrim sürecinin toplumda neden olacağı niteliksel dönüşümü anlamamakta; uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının çözümünü, zıtlıkların ters çevrilmesi ya da yer değiştirmesi olarak kavramaktadır. Nitekim bu anlayışı sonucu "*Ne komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları, ne milli burjuvazi, ne demokratik halk devrimiyle ve ne de sosyalist devrimle ortadan kaldırılabılır*" (age, sf. 430), diyebilmektedir. Sömürücü sınıfların, sosyalist dönüşümün tamamlanmasından sonra da var olmaya devam edecekleri bir sosyalizm nasıl bir sosyalizmdir acaba?

Kaypakkaya, proletarya partisi sorununda, her eklektik oportünist gibi, Leninizmin genel doğrularını yer yer tekrarlamamış değildir. Ancak askeri, "sol" oportünist, Narodnik, antiproleter görüşler savunmaktan da geri durmaz. İlk karargah ve esas çalışma alanı olarak kırları seçmekle kalmayıp, "*işe yaramayan, müteredditleri vs.*" şehirde bırakıp "*ileri işçiler ve önder kadrolar*"ı da buralara çekmekten yanaydı. İkincisi, partinin silahlı mücadele içinde adım adım kırlarda inşa edileceğini savunarak parti ile orduyu birbirine karıştırıyor, hatta M. Çayan benzeri "*silahlı propaganda ve ajitasyon metotları*"ndan söz ediyordu. Üçüncüsü, partiyi, proletaryanın dışında, fonksiyonu "*köylü partisi*" olan bir parti olarak kavlıyor; sosyalist görevleri tamamen unutarak, onu halkçılık içinde eritip yok ediyordu.

Bu arada, Kaypakkaya'nın geleneksel oportünizmin aşırı sağ, sosyal şoven tezlerine yer yer olumlu vuruşlar yaptığını da belirtmek gerekir. Ancak bunları yaparken, bu kez de "sol" kutba savrulmaktan kaçınamayacaktır. Örneğin, ulusal savaşın "*komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının bir kesimi*"nin önderliğinde yapıldığını söylemesi, ulusal soruna yaklaşımı, "*emperyalizmin toptan çöküşe gittiği*" tezi vs. gibi.

Kaypakkaya Platformu'nda eleştirilmesi gereken daha birçok temel nokta vardır. Ancak biz sadece şunu söylemekle yetinelim ki, bu platformun TKP-ML Hareketi'nin iddia ettiği gibi komünist teori ve taktiklerle bir ilgisi yoktur. Kaypakkaya hareketi, özgün yanları ne olursa olsun sonuçta 1971 döneminin THKP/C ve THKO gibi küçük burjuva devrimci örgütleri ile aynı sınıfsal içeriği taşımaktaydı.

Zaten TKP-ML Hareketi'nin en önemli tarihsel yanlışlarından biri de, 1976 bölünmesinden sonra Kaypakkaya'nın Maoçu küçük burjuva devrimci çizgisini savunmaya devam etmesidir. Bu bölünmeden sonra Türkiye'nin geri kapitalist olduğu, işçi sınıfının da devrimin temel güçleri arasında yer aldığı, ulusal sorunun özünü köylü sorununun teşkil ettiği gibi lafta kalan bazı rötüşler yaptıysa da bunlarda esasa ilişkin hiçbir düzeltme yoktur.

Aksine Kaypakkaya'nın Maoçu çizgisi aynen korunacak, sadece "*sol*" eylem çizgisi sağ oportünizme tahvil edilecektir. TKP-ML Hareketi'nin, Kaypakkaya'nın "*sol*" taktiklerini ve salt askeri bakış açısını "*kitle çizgisi*"yle düzeltme adı altında sağ taktiklere kaydığı zaten bilinmektedir.

İdeolojik ve politik bir çizgi kökten düzeltilmediği sürece, onun kendini yeniden üretmeye devam etmesi kaçınılmazdır. Nitekim TKP-ML Hareketi de Kaypakkaya'nın toprak devrimi, "*halk savaşı*", Maoçu çelişmeler anlayışı vs. gibi temel tezlerini savunmakla kalmamış, bunlara karşıdevrimci "*Üç Dünya Teorisi*"nin savunulmasını, "*özel strateji*"yi, "*özel program*"ı çarpıtılmış "*baş düşman*" ve "*sosyal faşizm*" görüşlerini vs. de ekleyip zenginleştirmiştir. Mao'dan alınan "*özel strateji*" ve "*özel program*" uyarlamaları, tam da TKP-ML Hareketi'nin reformist, ekonomist "*kitle çizgisi*"ni teori düzeyine çıkararak adımlardı. "*Demokratik kapitalizm*" savunuculuğunda o kadar ileri gitmiş ve sosyalizmi o denli unutmuştu ki, büyük kapitalist çiftlikleri dahi köylülere dağıtacağı vaadinde bulunabiliyordu.

TKP-ML Hareketi, 1976'dan sonra nasıl bir "*Milli Demokratik Halk Devrimi*" teorisine sahipti? Bu, proletaryanın hegemonyasından ve sosyalist devrimden kopartılmış, sınıfın koyu bir halk ve köylü rengi içinde eritildiği ve her şeyin "*üretici güçler teorisi*"ne indirildiği bir küçük burjuva devrimi teorisidir. O dönemde PDPY dergisi, "*üretici güçlerin gelişmesiyle uygunluk arzeden sınıflar, temel çelişmenin devrim yönünde yer alır*", bahanesi ile, orta burjuvaziye tartışılmaz bir devrimci rol yüklüyordu. TKP-ML Hareketi de, tıpkı o zamanların HK ve HY'si gibi demokratik devrimden şunu anlıyordu: "*...komprador kapitalizmin kaldırılması ile üretici güçlerin milli kapitalizm tarafından geliştirilmesinin şartları yaratılacaktır.*" (*Proleter Devrimci Partinin Yolu*, S. 3) Böylelikle, "*Milli Demokratik Halk Devrimi*" adına yürütülen tüm faaliyetler üretici güçleri geliştirerek sosyalizmin nesnel koşullarını hazırlama fikrine, yani en bayağı bir sağ oportünizme indirgenmiş oluyordu.

Diştan esen devrimci rüzgarların etkisi altında bulunan TKP-ML Hareketi, 1977'de karşıdevrimci "*Üç Dünya Teorisi*"ni, 1979'dan sonra ise revizyonist "*Mao Zedung Düşüncesi*"ni reddetmek zorunda kalacaktır. Ancak 1979 yılında Mao revizyonizmine karşı açılan kampanyanın tereddütlü ve zikzaklı bir yol izleyerek 1986 yılına kadar sürmesi, üstelik bazı Maocu tezlerin bu dönem boyunca resmi çizgi içinde tutulmaya devam edilmesi, onun Mao revizyonizminden kopmadaki isteksizliğinin bir belirtisi sayılmalıdır.

TKP-ML Hareketi, sağ oportünist çizgisini örgütlenmesine ve çalışma tarzına da aynen yansıtmıştır. Zira sözde bir yeraltı örgütü olmasına karşın, 1976'dan sonraki gelişmesi daima legal gazete ve dernekler etrafında gerçekleşecek, örgütsel yapısı dönemin tipik örgütlenme şekli olan yarı legal dernekçiliğin dışına çıkamayacaktır. Elbette, bu legalizm; pasifizm, kitle kuyrukçuluğu ve halkçılık ile bitişik vaziyetteydi. Özellikle de döneme uygun devrimci şiddetten ve gerilla eylemlerinden uzak duruluyordu. 1978 yılında, TKP-ML Hareketi adına yapılan bir açıklamada, ayırım bile yapılmadan suikast, banka soygunu gibi eylemler "*bireysel terörizm*" olarak ilan edilmiş ve "*bu tür eylemlere karşı olunduğu*" açıkça belirtilmiştir (*Halkın Birliği*, S. 32). Yine 1978'de sıkıyönetim ilanı

ile birlikte "*geri çekilme*" taktiğine geçilmesi de, nasıl ürkek bir mücadele çizgisi izlendiğini ortaya koymaktaydı.

Geri çekilmek için fırsat kollayan, yarı legal ve sağ oportünist bir hareketin, askeri faşist darbe gibi ağır bir saldırıyla karşılaşınca tasfiyeciliğe düşmemesi imkansızdır. Nitekim TKP-ML Hareketi de darbeden sonra ideolojik ve politik karakteri gereği sanki üzerine aniden boya dökülürmüş gibi hiç de hafif tonda olmayan tasfiyeci bir renge bürünmüştür. Öyle ki, içine düştüğü panik ve şaşkınlık, askeri faşist darbeyi AP-CHP ittifakına dayandıracak denli aklını başından almıştı. Darbenin hemen ardından yayınlanan, "**Siyasi Durum, 12 Eylül Darbesi ve Marksist-Leninist Taktik**" broşüründe, daha faşizme bir taş bile atılmadan hemen "*geri çekilme*" taktiğine geçmek gerektiği savunuluyordu. Oysa bu iki bakımdan da yanlıştı: **Birincisi**, hiç dövüşülmeden, generallerin zafer kazandığını peşinen kabul ederek "*geri çekilme*" kararı almak doğru değildi. **İkincisi** ise, TKP-ML Hareketi'nin taktiği "*geri çekilme*"den ziyade "kaçış taktiği" içeriği taşımaktaydı.

Zira adı geçen broşürde "*geri çekilme*" adına kitlelerin faşizme karşı her çeşit direnişlerine, hatta en ufak iktisadi grevlere bile karşı çıkılıyordu. TKP-ML Hareketi, geri çekilmeden hareketsiz ve eylemsiz kalmayı, faaliyet alanı dışına çekilerek örgütü korumayı anlıyordu. Bu, tehlikeyle karşılaşan böceklerin kıpırdamadan oldukları yerde durup, ölü taklidi yapmalarına benziyordu. Ama zaten bunun literatürdeki adı da **tasfiyecilik**ti. Nitekim bu tasfiyecilik "sağ" oportünizmin baş tehlike ilan edilmesi, devrimci pratiğin ve kitle ajitasyonunun reddedilmesi, örgütsel faaliyetin teorik incelemeye ve en dar çevrelerde yürütülecek propaganda çalışmasına indirgenmesi vs. ile ideolojik, politik ve örgütsel boyutlar kazanacaktır.

TKP-ML Hareketi, son dönemlerde gerek 12 Eylül öncesi süreç, gerekse tasfiyecilik dönemi ile ilgili birtakım özeleştirel yapmıştır. Bunların bazılarında suçlarını hafif göstermekte, bazılarında ise hatayı "*tasfiyeci hizbin*" üzerine atıp kurtulmaktadır. Fakat bu özeleştirelilerin hiçbiri de eski sağ oportünist çizgiden köklü bir kopuşu ve Marksist-Leninist mevzilere yönelişi içermiyor. TKP-ML Hareketi'nin özeleştirelilerinin belirgin özelliği, en sivri, en kaba hataları eklektik bir yöntemle

ayıklamakla yetinip eski özü korumaktan ibarettir. Eski özün nasıl korunmaya devam ettiği hala Kaypakkaya Platformu'na dayanılması, devrimci hareketin tarihinin yanlış değerlendirilmesi, legalizme ağırlık veren Menşevik örgütlenme zemininde durulması, sağ bir mücadele hattı izlenmesi, halk iktidarı ve sosyalizme kesintisiz geçiş sorunlarında küçük burjuva halkçılığına düşülmesi vs. ile su yüzüne çıkmaktadır.

TDKP'NİN OPÖRTÜNİST SUÇLARINA ÇIKARILAN BERAAT KARARI

TKP-ML Hareketi, kendi geçmişi hakkında yaptığı keyfi ve eklektik tespiti, TDKP değerlendirmesinde de tekrarlayarak şunları söylüyor:

"TDKP, 1975'te komünist bir örgüt olarak doğdu. Önceli THKO'nun henüz oturmamış, sistemleşmemiş küçük burjuva dünya görüşlerini ve devrimci maceracı mücadele çizgisini reddederek doğdu. '74-75'lerden itibaren modern revizyonizme ve sosyal emperyalizme tavir aldı. Ülke devrimlerinin sorunlarını çözmek için Marksizm-Leninizme daha çok yöneldi." (Seçenek, S. 3, sf. 78)

12 Mart yenilgisinin ardından THKO'nun bir özelleştiri ve kabuk değiştirme süreci yaşadığı bir gerçektir. Ancak bu sürecin hangi eksen etrafında, nasıl bir yönde geliştiğine de bakmak gerekir.

THKO'nin özelleştirisi, esas olarak şu iki nokta üzerinde yoğunlaşmıştı: Birincisi, geçmişte Marksizm-Leninizmin kavranamayıp, halktan kopuk bir öncü savaş anlayışına düşüldüğü ve küçük burjuva ihtilalci bir çizgi izlendiği. İkincisi ise, Kruşçevci revizyonizmle birlikte sosyal emperyalizme karşı tavir alınması. Şimdi sorulması gereken şudur: THKO, bunlardan sonra nereye yöneldi, teori ve pratiğinde neler yaptı?

Bilindiği gibi, 12 Mart döneminde Marksist-Leninist literatürden en uzak, ulusal kurtuluşçuluğun ve halkçılığın etkilerini en fazla taşıyan ve yanı sıra Kemalizmden de en çok etkilenen örgüt THKO'ydu. Buna karşılık, THKO 1975'ten sonra bunu aşmak için ciddi bir çaba göstermedi. Tersine, eski Mihrici, Maocu kaba oportünist görüşler korundu; Kemalizmin

etkileri, "yarı feodal Türkiye", "Milli Demokratik Devrim", "halk savaşı" tezleri bozulmamış halleriyle kafalarda aynen kaldı. Tabii bu, aynı zamanda şekillenmemişlik, ülke koşullarına uyarlanmış bir teoriden yoksunluk ve teorik gerilik ile iç içeydi.

Yenilgiyi izleyen dönemler genellikle önceden "sol" bir çizgi izlemiş olanları, eğer bunlar Marksist-Leninist bir çıkış yolu bulamazlarsa, sağa savurur. 12 Mart'tan sonra THKP/C kökenli DY, Kurtuluş ve HY'nin, TKP-ML kökenli HB'nin vs. başına gelen buydu. İşte, THKO'nun 1974 sonrası yönelişi de bu sağa savrulmayı ifade ediyordu. "Özeleştir" ise, "sol"dan sağa yönelmenin bir aracından başkası değildi.

Yeni dönemin THKO'su sözde illegal olan ama gerçekte legal, gevşek ve bir dernekten fazla farkı olmayan bir örgüttü. Genel bir çizgisi olmadığı gibi, herhangi bir programı, tüzüğü ve bunlar dikkate alınarak belirlenmiş bir kadro politikası da yoktu. Nitekim bir süre sonra THKO adı silindi ve onun yerini legal olarak çıkarılan **Halkın Kurtuluşu** gazetesi ve yanı sıra dernekler aldı. Hareketin motoru da; örgütlenme, propaganda ve ajitasyon kılavuzu da bu legal gazeteydi. THKO denilen örgütü şekillendiren de hep o olacaktı.

HK'nın bütün sayıları incelendiğinde, ajitasyon ağırlıklı bu gazetenin perspektifinin güncel antiemperyalist, antifeodal, antifaşist sorunlarla sınırlı olduğu görülür. Gazetede proletaryanın sosyalist görevlerine, sosyalizmin propagandasına ilişkin çok az şey vardır. Her şey güncel teşhir ve talepler, en fazla antiemperyalist, demokratik devrimin görevleri ile sınırlanmıştır. Yer yer de sosyalizmin Jiye Maoçuluğun ve halkçılığın propagandası yapılmaktadır. Proletarya kavramı halk, sosyalizm kavramı devrim, Marksizm-Leninizm kavramı ise "yurtsever devrimciler" kavramı içinde silinip yok edilmiştir adeta. Propaganda ve ajitasyonun kapsamını belirleyense, mevcut yasaların izin verdiği sınırlardır. Öte yandan, gittikçe sağa yönelen pasifist eylem çizgisi de bundan pek farklı değildir.

THKO'nun Kruşçevci revizyonizme ve sosyal emperyalizme karşı aldığı tavra gelince, belki buna en genel anlamda olumlu bir yönelim denebilir. Ne var ki, o zamanlar AEP-ÇKP bloku diye bilinen Uluslararası Komünist Hareket safındaki bu yer alışın ibresi AEP'ye değil, bilhassa ÇKP'ye dönük

olduğundan sakattır. Bunun en önemli belirtisi THKO'nun 1975'ten itibaren revizyonist "*Üç Dünya Teorisi*"ni savunmaya başlaması ve Mao Zedung'un teorilerini benimsemesidir. Tam da bu dönemde Aydınlık grubunun "*proleter devrimci*" ilan edilip birleşme görüşmelerine girilmesi ne bir rastlantı, ne de ortak teorik temelleri olmayan basit bir yanılgıdır.

THKO hakkında bazı yanılgılar üzerine gerçekleştirilen birleşmenin aradan bir buçuk yıl bile geçmeden ayrılıkla sonuçlanması, tamamen THKO'nun bu sağ oportünist yönelimiyle bağlantılıdır. Gerçi **Seçenek** THKO içinde 1977 ortalarında gerçekleşen bölünmeden hiç söz etmemektedir, ama ayrılıklar hep bu noktalar üzerinde cereyan etmiştir.

Sonradan TİKB'yi oluşturacak devrimci muhalefet ayrıldıktan sonra pratik önderlik durumundaki bürokrat ve aşırı sağcı THKO merkez kliği ile, "*Niğde Çizgisi*" denilen Maocu sağ oportünist klik kariyer çatışmalarını erteleyerek aralarında sağ oportünist bir ittifak kurdular. İşte **Seçenek**'in, "*Maoculukla sakatlanmışlığına rağmen, esasta Marksist-Leninist bir platform*" diye akladığı **TDKP-İÖ 1978 Konferansı Belgeleri** ile, o dönemde çıkarılan **Parti Bayrağı** ve diğer bazı broşürler bu sağcı ittifakın ürünleriydi.

Gerçekten de, TDKP'nin bu dönemdeki çizgisi, "**esasta Marksist-Leninist bir platform**" muydu? Veya o zamanki THKO önderlerinin reklam spotlarında yer aldığı gibi, bu "**yepyeni ve çürütülemez bir çizgi**", "**50 yıllık revizyonizmin aşılması**" ve "**parıldayan bir güneş**" miydi?

TİKB, TDKP'nin o dönemdeki çizgisinin sağ oportünist, Maocu özünü daha '79 ve '80 yıllarında açık ve net olarak ortaya koymuştur. Aşağıda da en genel hatlarına değineceğimiz gibi, bu çizgi Yöncü, M. Bellici, Kaypakkayacı, Maocu oportünist tezlerin Marksist tezlere bulanmış eklektik bir karışımıdır.

"*Partimizin teorisini geliştiren yoldaşlar*"a -Niğde grubu kendisine öyle diyor- göre, Türkiye yarı sömürge olduğu için "*yarı feodal*"di, devrime kadar da öyle kalmaya mahkumdu. Zira Mao buyurmuştu ki, Türkiye gibi yarı sömürge ülkelerde "*hakim üretim ve dağıtım tarzı*", "*komprador-feodal üretim ilişkileri ve üretim tarzı*" -aynen böyle! olmak zorundaydı. (Oportünist "*Üç Dünya Teorisi*", sf. 60) Ülkemizdeki

"komprador burjuvazi" emperyalizme "ajanlık" ve "acentalık" yapan, "komisyonlar"la ve "kırintılarla beslenen" "zayıf ve güçsüz" bir sınıftı. (**Parti Bayrağı**, S. 15, sf. 66-74) Emperyalizmin Türkiye'deki asıl dayanağı feodalizmdi ve kırsal alanlar en gelişmiş yörelerden en geri yörelere kadar yarı feodal ilişkilerin ağı içerisindeydi. Feodalizmin *Prusya Yolu* tarzında çözülmesi, Gordiyonun düğümü kadar imkansızdı, hatta emperyalizm feodal ilişkileri güçlendiriyordu bile. Dolayısıyla, tarım proleterleri dahil tüm köylülük yarı feodal sömürü altındaydı ve bu yüzden köylülük farklılaşmıyordu.

İşte, TDKP-İÖ'nün platformu D. Avcıoğlu, İ. Kaypakkaya, D. Perinçek ve M. Belli gibi kimselerden derlenmiş böylesine sosyoekonomik yapı analizleri üzerine oturtuluyordu. Temel ve baş çelişme kalıpları da Mao'da hazırды zaten: Temel çelişme "*emperyalizm ve feodalizm ile halk yığınları arasında*" idi. Tabii bu durumda demokratik devrimin özünün toprak devrimi olması gerekiyordu. Bu yüzden, TDKP, emperyalizmi ve özellikle de yerli tekerci sermayeyi adeta devreden çıkararak, "*Ulusal Demokratik Halk Devrimi*"ni "*toprak devrimi*"ne indirgeyebilmiş ve "*UDHD toplumun... özünü toprak devrimi yoluyla değiştirecek olan bir devrimdir*" (**HY'nin Baş Çelişme Anlayışının Eleştirisi**, sf. 62-63), diyebilmiştir. Asıl mesele toprak devrimiydi, zira "*toprak ağalarının dışındaki köylülüğün -doğal olarak zengin köylüler de dahil oluyor buna- temel talebi toprak ve özgürlük*"tü. (**Halkın Kurtuluşu**, S. 52) UDHD broşürü, bunun sınırlarını daha da netleştirerek, en gelişmiş çiftlikleri, örneğin Sabancıların Çukurova'daki çiftliklerini bile "*yarı feodal çiftlik*" kategorisine sokuyor ve bunların köylülere dağıtılmasını istiyordu.

TDKP, devrimde sınıfların mevzilenme planını nasıl yapıyordu? Ona göre, UDHD, işçi sınıfı, zengin köylüler dahil tüm köylülük, şehir küçük burjuvazisi ve orta burjuvazi tarafından yapılacak bir devrimdi. Proletarya, "*demokratik devrimde orta köylülüğü emperyalizme ve feodalizme karşı destekleme ve güçlendirme politikası*" (**Ulusal Demokratik Halk Devrimi**, sf. 129) izleyecekti. Diğer yandan, "*orta burjuvazi devrime katıldığı ölçüde, onun itici bir gücü haline gelir*" (agb, sf. 116) deniyordu. Ama demokratik devrimde hegemonya proletaryada olmalıydı; zira "*proletaryanın gelişmesi ve olgun-*

laşması" milli kapitalizmden daha hızlı olduğundan, "modern proletarya" "milli burjuvaziden daha güçlü ve daha aktif" (Opörtünist "Üç Dünya Teorisi", sf. 88-89) bir sınıftı. Laf aramızda, bu, proletaryanın devrimci nitelikleri hakkında Marks'a yapılmış "yeni" bir katkıydı!

Sonuçta, TDKP, bütün bunları tek bir formül altında topluyor ve UDHD mücadelesini şu ana kalıba sığdırıyordu: Bir yanda, "eski"yi temsil eden "emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm", diğör yanda "yeni"yi temsil eden "milli kapitalizm" mevzilenmişlerdi. Bir başka deyişle, devrim, "gayri-milli kapitalizm" ile "milli kapitalizm" arasındaki mücadele demektir. Tabii "ülkemizde gayri-milli kapitalizmi büyük burjuvazi, milli kapitalizmi ise orta burjuvazi temsil etmekte"ydi. (Halkın Kurtuluşu, S. 69) Ama ne var ki, "halk yığınlarının başına geçerek demokratik devrimi tamamlamak ve milli (rekabetçi) kapitalizmin gelişmesini sağlayacak şartları yaratmak görevinin işçi sınıfına düşmesi" (UDHD, sf. 94-95), onun önderlik görevinin bir gereği oluyordu.

Görüldüğü gibi, TDKP, demokratik devrimin temel fonksiyonunu, "milli kapitalizmin daha da geliştirilmesi" yoluyla sosyalizmin nesnel koşullarının hazırlanmasına indirgemmiştir. Yani, sosyalist devrime geçebilmek için "gayri-milli kapitalizm tasfiye edilecek", dolayısıyla "milli kapitalizm ekonominin esas unsuru haline gelecek", "geliştirilecek" -tabii bu arada "milli kapitalizmin halkın üzerinde tahakküm kurmasına izin verilmemek"ten de söz ediliyordu- ve böylelikle koşullar olgunlaşmış olacaktı. (Halkın Kurtuluşu, S. 69) Çok iyi bilindiği gibi, bu, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasına "kapitalizmin gelişip serpileceği" bir ara evre koyarak, her iki devrimi de Çin Seddiyle birbirinden ayıran ünlü "üretici güçler teorisi"nin ta kendisidir.

Mao'nun cephaneliğinden alınmış bu küçük burjuva devrim teorisinin diğör bir tamamlayıcısı da, "halk savaşı" anlayışıydı. Birçok yerde tekrarlandığı gibi, Parti Bayrağı'nın birinci sayısında (1978) yayınlanan platformda da "Türkiye devriminin yolunun genel çizgisi, toprak devrimini yürüterek ve köylük bölgelerde tahkim edilmiş üslere dayanılarak kırlardan şehirlere doğru gelişen halk savaşı yoluyla iktidarın parça parça alınması" olarak özetlenmekteydi.

İşte, TKP-ML Hareketi'nin "*Marksist-Leninist bir program*" diyerek akladığı TDKP Platformü'nün genel çizgileri bunlardan ibarettir.

Diğer yandan, TKP-ML Hareketi'nin iddia ettiği gibi, TDKP'nin 1978'de "ÜDT"yi, ondan bir yıl sonra da Mao revizyonizmini reddetmesi, onun "*Marksist-Leninist temelini daha da sağlamlaştırması*" anlamına gelmiyordu. Eğer meseleye kuru övgülerle değil de, teori ve pratiğin nesnel kıstasları ile yaklaşılsa gerçeklerin bunun tam tersini gösterdiği görülür.

TDKP revizyonist "ÜDT"nin özeleştirisini yaparken, "*tezerimiz bu teoriyle taban tabana zıttı*", "*çizgimizde bir süs gibi duruyordu*", demişti. MZD'nin özeleştirisinde de ona yakın şeyler söylenerek, o zamana kadar Mao Zedung ile birçok konuda "*taban tabana zıt*" şeyler savunulduğu, ondan sonra da eski "*ideolojik ve siyasi çizginin esas alınacağı*" ve bunun "*tüm oportünist ve revizyonistlere karşı kararlılıkla savunulacağı*" (**Parti Bayrağı**, S. 15) ilan edildi. Gerçekten de öyle yapıldı: "*Halk savaşı*", devrimden sonra "*orta burjuvazinin desteklenmesi*" ve Mao'nun sosyalist toplum projesi ile ilgili bazı şeyler budandı ve gerisi alıkonuldu.

1980 Kongre Belgeleri, en iyi kanıttır buna. Bu belgelerde de Maocu "*yarı feodal ülke*" ve "*komprador burjuvazi*" tespitleri aynen korunuyordu. Feodal kalıntılardaki çözülme ve köylülükteki farklılaşma süreci yine gizleniyordu. Mevcut kapitalist sistemin ana direği ve devrimin içteki baş hedefi durumundaki işbirlikçi tekelci burjuvazi, belgelerde de tıpkı eski Maocu formüldeki gibi emperyalizmin içinde sayılmaktaydı. Bu anlayış gereği, temel çelişme, "*emperyalizm ve feodalizmle halk kitleleri arasında*" diye tespit ediliyordu. Aynı şekilde, "*Ulusal Demokratik Halk Devriminin özü ve temeli, köylülüğün anti-feodal toprak devrimidir*", şeklindeki Maocu tez, program maddesi yapılmıştı vs., vs...

TDKP, Mao'yu terkettikten sonra da eski halkçı sosyalizm anlayışını sürdürecektir. Propagandası ve eylemi, genellikle antiemperyalist, antifeodal ve antifaşist sorunlarla sınırlanmıştı ve güncel talepler temel talepleri hep gölgelemekteydi. Eskisinden farksız olarak halk sınıf ve tabakalarını eşit olarak mevzilendirmeye ve işçi sınıfı hareketi içindeki çalışmayı

diğerleriyle bir tutmaya devam ediyordu. Bunun en önemli nedenlerinden biri de, hala halk devrimi ile proleter sosyalist devrim arasındaki iç içeliği ve kesintisizliği reddeden eski platformunu terketmemiş olmasıydı.

Örnek vermek gerekirse, **Kongre Belgeleri**, "*kesintisiz olarak sosyalizme doğru ilerleme*" meselesini, "*emperyalizmin, komprador kapitalizmin ve feodalizmin*" devrimle tasfiye edilmesinden sonra "*emek-sermaye çelişmesi*"nin "*derinleşip çözülmek üzere gündeme gelmesine*" bağlamaktadır. (**Kongre Belgeleri**, sf. 262) Ya da "*kesintisiz olarak sosyalist devrime geçiş süreci*"nin, "*burjuva demokratik devrimin bittiği yerde*" (**Parti Bayrağı**, S. 17, sf. 14-15) başlayacağı söylenmiştir. Bunun, eski "*ulusal demokratik halk devrimi bitecek, sosyalist devrim süreci başlayacak*" (agd, S. 8) formülünden ne farkı vardır?

Kaldı ki, Maoculuk, Maosuz da yapılabilir. Çünkü Maoculuğu besleyen kök Türkiye toplumunun içinde, küçük burjuvazinin derinliklerindedir. Nitekim TDKP aynı özdeki oportünizmi Mao'ya başvurmadan "*sürekli faşizm teorisi*"nde, ulusal eşitsizlikleri reddettiği Kürt ulusal sorununda, küçük bağımsız sendikalara dayandırdığı sendikalar siyasetinde, CHP hakkında reformist hayaller yayan tespitlerinde vs. de yapmaktaydı.

Özellikle de örgütlenme alanında "*50 yıllık revizyonizm*"in legal gelenekler zemininden kopamamış, bu alanın dışına asla çıkamamıştır. TDKP, 12 Eylül'den önce hiçbir zaman illegal temellere dayalı sağlam bir yeraltı örgütü olmadı. 1978 yılında THKO adını değiştirip kendine TDKP-İÖ dediği sırada, o güne kadar izlemekte olduğu Menşevik, aşamalı örgütlenme pratiğinin "*teorisi*"ni dahi yapacaktır. Buna göre, parti inşası "*önce ideolojik-siyasi inşa aşaması*"ndan geçmeli (TDKP-İÖ öncesi dönem oluyor bu), ancak ondan sonra "*örgütsel inşa aşaması*"na sıra gelmeliydi. İşte, parti inşasının ideolojik, politik ve örgütsel süreçlerinin bütünlüğünü ve sürekliliğini birbirinden kopartan bu anlayış, birçok Menşevik hataya kaynaklık edecektir.

İlkin Maocu bir tek yanlılıkla kavranan "*ideolojik-siyasi inşa süreci*"nde, dayanağını tüzük ilke ve kurallarından alan,

doğru bir kadro politikasına dayanan ve sınırları çekilmiş homojen bir bütün oluşturan örgüt yapısı tamamen ihmal edilmiştir. Buna bağlı olarak da, temelde legal gazete ve dernekler etrafındaki kof büyüme, ondan çok daha zor olan illegal örgütlenme ve çalışmaya tercih edilmiştir. Yani, TDKP, çok iyi bilinen Leninist formülü tepetaklak ederek, legal örgütlenme ve faaliyeti yeraltı örgütlenmesine ve gizli çalışmaya tabi kılacağına, tersini yapmıştır. Daha sonra, sözde "*örgütsel inşa aşaması*"na geçildiğinde ise, her şey kağıt üzerinde kalan bir şemaya ve bürokratik düzenlemelere indirgenmiş, dolayısıyla eski dernek tipi örgütlenme ve legalizm gelenekleri aynen kalmıştır. Sonuçta, sözde illegal örgüt yine legal yayın organlarının ve kitle örgütlenmelerinin peşine takılmış oluyordu.

Diğer yandan, TDKP 1975'ten sonraki süreç boyunca hiçbir zaman militan ve savaşçı bir örgüt olmadı. Örgütün eylemleri genellikle barışçıl gösteriler, kendiliğinden cereyan eden çatışmalar ve bazı kitlesel direnişlere katılımı sınırlanacaktı. Türkiye'de en geniş taraftar kitlesi olan hareketlerden biri olduğu halde, özellikle 1977'lerden sonra genel hareketliliğin dışına düşmüş ve devrimci şiddete başvurmaktan ısrarla kaçınmıştır. İçi geçmiş bürokrat ve sağcı önderlik, pasifizmini gizlemek için kof bir barikat edebiyatı yapacak, ama öte yandan sınıf mücadelesi şiddetlendiği ölçüde örtülü bir geri çekilme taktiği izleyecektir. En başta da kitle çizgisi ve "*bireysel terörizmi red*" maskesi arkasında, gerilla eylemlerinden ve silahlı antifaşist direnişten uzak durulmuştur.

Bir örgüt iyi günlerde kendine, "*şanlı TDKP'miz*", "*yepyeni ve çürütülemez çizgi*", "*parıldayan bir güneş*" diyebilir. Fakat böyle şeyler akla karanın belli olduğu silahlı devrim günlerinde, ya da devrimcilik yapmanın daha da zor olduğu yenilgi yıllarında sınanmadıkça hiçbir şeyi kanıtlamazlar. Asıl önemli olan, 12 Eylül sonrası gibi önceki yıllar boyunca teoride ve pratikte alınan yolun haritasının çıkarıldığı sınav günleriydi. TDKP'nin ne kıratta olduğu da, kendi hakkında söyledikleri ile değil, gerçekte ne olduğu ve ne yaptığı ile 12 Eylül döneminde ölçüldü.

12 Eylül faşist darbesi TDKP için gerçek anlamda bir şok oldu: Ne böyle bir darbeyi bekliyordu, ne de ideolojik, politik, örgütsel ve psikolojik olarak buna hazırdı. "*Partimizin tezlerini geliştiren yoldaşlar*" dahil olmak üzere, bürokratik ve sağcı önderlik kendilerinden daha yüksek konuşan generaller karşısında bocaladılar ve şaşkırdılar. TDKP, 1981 yılının 1 Mayısına bile ulaşmadan iki büyük operasyonda çökertildi ve susturuldu.

Bundan sonra eski örtük tasfiyeciliğin yerini açık tasfiyecilik alacak, 1987 yılına kadar geçen 6 yıl boyunca artık fiziken TDKP diye bir şey olmayacaktı. Zira yakalananlardan geriye kalan Merkez Komite üyeleri ve diğer ileri kadrolar yurtdışına kaçmışlar ve bu süre içerisinde örgütü yeniden kurmayı akıllarına bile getirmemişlerdi. Mülteci önderliğin yaptığı tek şey, yurtdışında bir yayın çıkarmak ve kendi ifadeleriyle, yurtdışından "*mektupla*" örgüt kurmaya çalışmaktı.

Öte yandan, tasfiyecilik hastalığı sadece mültecilerle de sınırlı değildi; polisin eline geçmiş bulunan önderlik de tasfiyeciliğin kısıkağı altındaydı. TDKP önderliğinin büyük çoğunluğu poliste çözülüyor ve örgütün bütün sırları deşifre oluyordu. Bu aynı kişiler yine cezaevlerinde direnişin en sağ kanadında yer alacak ve sıkıyönetim mahkemelerinde örgütlerini gur bir sesle savunamayacaklardı. Üstelik Merkez Komitesi üyelerinin çok azı dışındakiler sadece TDKP'yi değil, devrimciliği de ebediyen bırakıyorlardı.

TDKP, 1987 yılından sonra girdiği toparlanma sürecinde geçmişin köklü ve inandırıcı bir özeleştirisini yapmış mıdır?

Bu soruya olumlu cevap vermek olanaksızdır. Zira gerek Z. Ekrem imzalı "**Hatalarımız ve İncarcı-Tasfiyeci Eğilim Üzerine**" broşüründe olsun, gerek TDKP 1990 I. Genel Konferansı Belgeleri'nde olsun, gerekse başka yayın organlarında olsun özeleştiri adına söylenenler asıl teorik, programatik, stratejik ve örgütsel hataların gizlendiğini ve bunların ikincil sorunlarla, kişilerin hatalarıyla ve nesnel koşullarla açıklanıp geçiştirilmeye çalışıldığını gösteriyor. Örneğin, "*Partimizin teorisini geliştiren yoldaşlar*"dan Z. Ekrem, "*Partimiz... Marksist-Leninist bir teorik temele, siyasi-ideolojik*

çizgiye sahiptir... Marksist-Leninist parti öğretisini, örgütlenme öğretisini savundu" (Hatalarımız ve İnkarcı-Tasfiyeci Eğilim Üzerine, sf. 57) demekte ve bütün suçu açıktan dökülenlere, mültecilere yüklemektedir. Aynı broşürde, TDKP'nin 12 Eylül tasfiyeciliğini, 1905'te RSDİP'nin, 1930'larda AKP'nin yenilgisine benzetmesi ise, özeleştiride hangi dalga üzerinden yayın yapıldığını gösteriyor.

KRALDAN FAZLA KRALCILIK

TKİH, kendi geçmişiyle ilgili 1984 yılında yaptığı bir değerlendirmesinde, "1975'lerde Marksizm'e yönelme çabalarımıza rağmen, 1979'da Mao Zedung Düşüncesi'nin mahkum edilmesiyle küçük burjuva dünya görüşünün çemberini parçalayabildiğimizi açık ve belirgin olarak Marksizm'e yöneldiğimizi görüyoruz", diyor. Ama Seçenek öfkeyle yerinden fırlayarak, "Bu yaklaşım tasfiyeci ve inkarcıdır", diye itiraz ediyor buna. Ve ardından ekliyor:

"TKİH 1975'de komünist bir örgüt olarak doğdu."

(Seçenek, S. 4, sf. 108)

Liberal mezhep genişliğinin bu kadarı sadece korkunç değil tehlikelidir de. Seçenek, bugün ülkenin en kokuşmuş revizyonistleri arasında yer alan Necmi/İlkay Demir çiftinin ve revizyonizmde bile tutunamayıp yıllar önce emekli olmuş Ö. Güven, N. Sağır gibilerinin meccani avukatı kesiliyor. Bilindiği gibi, THKP/C-ML'nin o günkü çizgisinin mimarları bu dönemlerdi. Sonradan uzun yıllar da D. Perinçek'in karşıdevrimci çizgisine hizmet edeceklerdi üstelik.

Seçenek, bu kadarla da kalmayıp tespitini şöyle derinleştiriyor:

"...THKP/C-ML... azami hedef olarak sınıfsız toplumu alıyor, Marksist-Leninist sosyalizm ve proletarya diktatörlüğü anlayışını savunuyordu; devrimde proletaryanın hegemonyasını, demokratik devrimin görevleri, hedef ve amaçlarını doğru bir tarzda açıklıyordu, Marksist-Leninist kitle çizgisini savunuyor ve pratikte bunlara uygun bir çizgi geliştirmeye çalışıyordu. Ve bu, onun gelişen yönünü oluşturuyordu." (Seçenek, S. 4, sf. 94)

THKP/C-ML'nin, THKP/C çizgisine sonradan muhalefet edenler tarafından kurulduğu biliniyor. N. Demir, İ. Demir ve Ö. Güven gibi bazı eski THKP/C'liler Mahir Çayan'ın çizgisini devrimci maceracılıkla ve kitlelerden kopuk olmakla suçlayarak ortaya çıkmışlardı. Bunlar, aynı zamanda Sovyet sosyal emperyalizmine ve Kruşçevci revizyonizme karşı da tavır alıyorlardı. Buraya kadar güzeldi; ama ne var ki önce **Militan Gençlik**'te, daha sonra da **Halkın Yolu** dergilerinde açıkladıkları görüşleri sağa dümen kırdıklarını göstermekteydi.

Halkın Yolu'nun bir akım olarak ortaya çıkışı ile, **Halkın Birliği** ve **Halkın Kurtuluşu**'nun çıkışları arasında çok yakın paralellikler vardır ve bunlar, birbirlerine üçüzler demeyi hak edecek kadar benzerler. *Birincisi*, üçü de devrimci demokratizmin sol kutbuna karşı sağ bir tepkiyi ifade etmekteydiler. *İkincisi*, geçmişe ve geleceğe ÇKP çizgisinin ve askeri yarıları törpülenmiş Maoculuğun ışığında bakıyorlardı. *Üçüncüsü*, herbiri de "**Halkın**" sıfatını "**Halkın Sesi**"nden kapmışlardı ve kendilerine onun legalizmini ve küçük burjuva reformizmini örnek almışlardı. Ek olarak, **Halkın Yolu** şeflerindeki **Aydınlık** hayranlığı diğerlerinden daha baskındı.

Halkın Yolu'nun platformu da bilinen Maocu kalıplara dayanıyordu: Türkiye, "*yarı sömürge, yarı feodal*"di. Devrim, "*özü toprak devrimi olan yeni tipte bir Demokratik Halk Devrimi*"ydi ve ancak "*Uzun Süreli Halk Savaşı*" ile zafere ulaşabilirdi vs. Millî burjuva kuyrukçuluğu, sonradan çıkarılan "**Teori**" dergisinde Maocu "*iki tür kapitalizm teorisi*" ile daha da zenginleştiriliyor, üstelik bu "*üretici güçler teorisi*" "*kesintisiz devrim*" ve "*sosyalist devrim*" kavramları ile bir güzel cilalanıyordu. Bunlar çoğunlukla **Aydınlık**'tan alınmış şeylerdi. İşin aslına bakılırsa söz konusu üç dergi de birbirlerinden ve **Aydınlık**'tan yararlanıyorlardı; ama bu çalmada **Halkın Yolu** daha aleni ve daha pervasızdı.

Bununla birlikte, **Halkın Yolu**, ÇKP'den ve **Aydınlık**'tan daha fazla etkilenmesinin bir sonucu olarak, ÇKP'nin sözde uluslararası durum tahlili olan "**ÜDT**"yi ölçüsü kaçmış bir hararetle savunacaktır. Sovyet sosyal emperyalizmine karşı mücadelenin ABD emperyalizmine karşı mücadelenin önüne çıkarılması, "*üçüncü dünya*" denilen ülkelerin faşist ve gerici rejimlerinin bile dünya devrim güçlerinin müttefiki olarak ilan

edilmesi ve genelde dünya devrim güçleri ile dünya karşıdevrim güçleri arasındaki mevzilenmenin karartılması gibi. Üstelik, bu "teori", yanlış formüllendirilmiş "sosyal faşizm ve sosyal emperyalizme karşı mücadele" anlayışı kılıfı altında, Türkiye koşullarına yaratıcı bir şekilde uyarlanmaya çalışılıyordu. **Aydınlık** gibi, **Halkın Yolu** da Türkiye'de bir "revizyonist burjuvazi"nin varlığından söz etmekteydi.

Öte yandan, kağıt üzerinde THKP/C-ML diye illegal bir örgütten söz edilmesine karşın, ortada ne bir program ve tüzük, ne de Leninist ilke ve normlara göre işleyen bir yeraltı örgütü vardı. Politik öncünün kuruluşunun ilk yıllarında bir dizi eksikleri olabileceğini kabul ederiz. Ama **Halkın Yolu** ve **Militan Gençlik** gibi legal dergiler etrafında örgütlenmiş şekilsiz bir yığına "THKP/C-ML" demekle öncü olunamayacağı da besbellidir. Nitekim **Aydınlık**'a geçmiş eski bir HY'li yıllar sonra "TİİKP ile THKP/C-ML arasında örgütlenmeye ilişkin pek bir fark yoktu", (Saçak, S. 66, sf. 49) diyebilmekteydi.

Aydınlık dergisi; **Halkın Yolu**, **Halkın Kurtuluşu** ve **Halkın Birliği** gazetelerini, "Üç Dünya tahlili"ni ve Maoçu formülleri savunmalarından ötürü, baştan itibaren "proleter devrimci" olarak nitelemekle kalmamış, onlarla ortak bir platform üzerinde anlaşarak birleşmeyi de önermişti. **Halkın Yolu** şefleri bu flörte fazlaca ateşli karşılık veriyorlar ve **Aydınlık**'a gitgide daha çok yanaşıyorlardı. Hatta, bu, belli bir evreden sonra dergi çevresini sinsi sinsi **Aydınlık**'a doğru yöneltme noktasına gelecekti.

Nitekim Truva Atındaki revizyonist şefler gazetelerinin 5'nci sayısında kendileriyle birlikte, **Aydınlık**, **Halkın Kurtuluşu**, **Halkın Birliği** ve **Kawa**'yı da Marksist-Leninist gördüklerini ve birleşmekten yana olduklarını açıkça ilan etmişlerdi. Söz konusu sayıdaki birlik yazısında, "Bugün ülkemizde çeşitli kaynaklardan gelen proleter devrimci çeşitli gruplar var... farklılıklara rağmen hiçbir grup nitelikçe farklı değil", deniliyordu. Dergiye göre her grupta da yanlışlar vardı ama bunlar birleşmeye engel değildi. Şefik Hüsnü TKP'sinin 1926 programı temel alınarak hemen görüşmelere başlanmalıydı. Aslında dergi şeflerinin kendileri **Aydınlık** kampına geçmeye çoktan karar vermişlerdi; fazladan olarak peşlerinde diğer diğer grupları da sürüklemeye çalışıyorlardı.

Ne var ki, tam bu sırada, bir yandan **Aydınlık** taktik değiştirip diğer gruplara "*proleter devrimci*" demekten vazgeçerek onları kendi beyaz bayrağı altına davete yönelecek, diğer yandan da "*ÜDT*" tartışmalarının patlak vermesiyle oyunun seyri değişecekti. Bu tartışmalar, bizzat "*ÜDT*"nin acentası durumundaki **Aydınlık**'ın içyüzünü de açığa çıkarınca, **Halkın Yolu** içindeki bölünme eğilimi hızlanmış ve sonunda grubun beyni durumundaki şef takımı ve ileri kadroların önemli bir kesimi **Aydınlık**'a iltihak etmiştir.

İşte, **Seçenek**'in o dönem için "*Marksist-Leninist*" diye nitelediği **Halkın Yolu**'nun teori ve taktiklerini belirleyen, ona asıl içeriğini kazandıran da bu kesimdir.

Bölünmeden sonra devrimci demokratizmin mevzilerinde direnerek **Devrimci Halkın Yolu** adını alarak yola devam eden gruba gelince, **Seçenek** bu grubu kastederek "*ÜDT*"yi reddettikten sonra "*Marksist-Leninist kavrayışı daha da gelişti*", demekle ikinci bir yanlış daha yapmaktadır. Daha doğrusu, tam bu sırada bugünkü yoldaşlarının cebine mavi boncuğun en büyüğünü kimseye fark ettirmeden atıvermektedir.

Halbuki **Devrimci Halkın Yolu** "*ÜDT*"yi reddetmesine rağmen, bu "*teori*"nin mucidi Mao'nun "*yarı feodal*" tekerlemesi üzerine oturtulmuş "*toprak devrimi*", "*milli kapitalizmin geliştirilmesi*", "*özel strateji*", "*özel program*" vs. gibi bayağı siyasetleri savunan, üstelik legal ve pasifist bir gençlik hareketinin "*Marksist-Leninist*" olup olmadığı tartışılmaz bile.

Kaldığı, bu grup revizyonist "*MZD*"yi reddettikten sonra da komünist bir dönüşüm sağlayamamıştır. Zira, tıpkı TDKP gibi "*zaten Mao'yu temel noktalarda savunmuyorduk*", türünden bir yalanla işin içinden sıyrılmış; üstelik bunu Maocu tezlerin birçoğunun korunmasına da kılıf yapmıştır. Diğer şeyler bir tarafa, orta burjuvazi proletaryanın daimi müttefiki ilan edilip, bu sınıfı iktidara ortak etmesi dahi tek başına Marksist olmaması için yeterlidir. Ekim Devrimi'nin çoktan eskittiği sovyetsiz "*demokratik cumhuriyet*" sloganına sarılması ve "*özel strateji*", "*özel program*" gibi tipik reformist tezler savunması ise başlıbaşına bir oportünizm türüdür. Sonuç olarak, gençliğe dayanması, legal örgütlenmesi, teorik geriliği, devrimci demokrasiyi aşmayan propagandası, istikrarsızlığı ve

pasifizmi ile, TDKP ve TKP-ML Hareketi'nin de gerisine düşmekteydi. Zaten onları taklit etmekten başka bir özgünlüğü de yoktu.

Devrimci Halkın Yolu, 12 Eylül darbesinden sonra ne yapmıştır, nasıl bir sürece girmiştir? TİKB'ye karşı çok adi bir dil kullanan, ama kendisine toz kondurmeyen TKİH yayın organı **Proletaryanın Yolu**'ndan dinleyelim bunu.

Proletaryanın Yolu, "1982 yılı itibariyle" "örgütümüzde bir tasfiyecilik olgusu ortaya çıkmıştır" (PY, S.6) diyerek, tasfiyeciliğe düştüğünü kabul ediyor. 1988 yılında yapılan TKİH imzalı "Zorunlu Açıklama"da o zamanki önderliğin tasfiyeciliği şu şekilde anlatılıyor: "Bütün organlar baştan aşağıya lağvedildi. Kollektif çalışmaya son verildi. İnsanlar kendi başına bırakıldı. Karar alınırken örgütün bir daha ne zaman kurulacağı konusunda bile hiçbir garanti verilmedi. Hatta açıktan 'belki bir daha örgütü yeniden kurmayacağımız' dahi söylendi." (Aktaran **Seçenek**, S. 4, sf. 103) Anlaşılacağı gibi, benzerleri ancak TKP'de, TSİP'de, Dev-Yol'da görülebilecek yaman bir tasfiyecilik yaşanmış. Zira, bir tasfiyecinin bundan daha fazlası elinden gelmez.

"Fakat", diyor **Proletaryanın Yolu** başka bir yazısında, "tasfiyecilik olgusu... 1982 başı itibariyle söz konusudur", "11 ay süren bu süreç '82 sonunda her bakımdan son bulmuş"tur. (**Proletaryanın Yolu**, S. 6, sf. 71) Hatta yazar tasfiyeciliğin "1982 sonlarında mahkum edilip mezara gömüldüğü malum" diyerek bundan bir övünme payı bile çıkarıyor kendisine. Yanı sıra, "Kaldığı dönemin önderliği içinde 'geri çekilme' adı altında şekillenen bu karar örgütümüzün bütününün pratiğine yansımamıştır", diye de ekliyor. **Proletaryanın Yolu**'na göre ancak 1983 yılında kıpırdanmasının "faşist cuntanın baskısının yoğunluk derecesi ya da 'demokrasi' manevraları" ile "hiç mi hiç" bir ilgisi yoktur. Yazar, bir paragraf altta ise örgütlerin sahneden silinmesini normal karşılayarak şunları söylüyor: "Bunun bütünüyle örgütlerin hatalarına bağlanamayacağı, genel olarak boyun eğen geniş yığınların, illegal örgütlere ilgisi zayıflayan işçilerin ve gericilik yıllarının zor koşullarının da gözönünde tutulması gerektiği ortadadır." (agd, sf. 72, abç)

Görüldüğü gibi, TKİH içine yuvarlandığı tasfiyeciliği önce "11 ay"la, sonra "önderlik organı"yla sınırlıyor, daha sonra bu olguyu faşist cuntanın baskısından ve örgütün ideolojik-politik çizgisinden yalıtıyor ve en sonunda da suçu "zor koşullar"ın, "boyun eğen yığınlar"ın, "ilgisi zayıflayan işçiler"in üzerine atıyor ve kurtuluyor. Böylelikle bizce de, TKİH'in tasfiyeciliğinin "mezara gömüldüğü malum" olmuş oluyor!

Bunun adına peri masalı denir. Ne tuhaftır ki, TKİH yenilgi yıllarında 11 ay dışında sözümona tasfiyeciliğe düşmeyerek Bolşeviklere yaraşır bir kahramanlıkla dövüşüyor ve bundan hiç kimsenin haberi olmuyor. Hatta MİT bile bundan haberi olmamalı ki, Türkiye solu için yaptığı sınıflandırmada Devrimci Halkın Yolu'nu TKP'liler ile aynı tarafa yazarak "141/142'lik" deyip ciddiye almayabiliyor. Kendi hatalarını gizleme konusundaki bu gayri ciddiliği karşısında, TKİH uzun uzun eleştirilmeyi hak ediyor mu dersiniz? Bizce hak etmiyor.

TKİH'in hataları karşısındaki bu tutumu, onun ciddiyetinin en iyi ölçütüdür. Bir yandan, birlik çığırkanlığı yaparken, bir yandan da hatalar gizlenerek hiçbir yere varılamaz. Aslında TKİH'i ilkesiz birlik anlayışını ilk ortaya atanlardan biri yapan Marksist-Leninist güdülenmeler değil, onun devrimci bir teoriden yoksunluğu, kendisine güvensizliği ve siyaset sahneden silinmekte olduğunu anlamasıdır. Bu yüzdendir ki, minareyi çalan kılıfını uydurur misali siyaset dediği şeyleri TKP-ML Hareketi'nin tezlerine uydurmaya çalışmakta, en başta da onun yanlışlarını çalarak yapmaktadır bunu.

MAVİ BONCUK POLİTİKASINDAN İNKARCILIĞA

Seçenek'in, "komünist gruplar"ın doğuş tarihlerini TKP-ML Hareketi söz konusu olunca 1972'den, kendisiyle aşağı yukarı aynı evrimi izleyen TDKP ve TKİH söz konusu olunca ise 1975'ten itibaren başlattığını artık biliyoruz. Burada, "72'den beri komünistiz" tezini inandırıcı kılabilme ve çok bariz olan oportünist çizgisini mazur gösterebilmek için, kendisine çok benzeyen bu iki grubu fon olarak kullandığına şüphe yoktu. Ne var ki, bir de halletmesi gereken TİKB sorunu vardır önünde. Nasıl yapacak da, TİKB'nin tarihsel evriminin ve bu evrim içinde olgunlaşan çizgisinin kendisiyle kıyaslanması halinde oportünizminin açığa çıkmasını önleyebilecek?

Seçenek bunun da yolunu buluyor: Önce TİKB'nin komünist örgüt olarak doğuşunu 1979'dan başlatıyor. Kendisini ve diğerlerini uzun uzun anlattığı halde, sıra TİKB'ye gelince onu 1977'den sonra birdenbire gökyüzünden paraşütle indiriveriyor. Kökü nerelere uzanıyor, THKO'dan ayrılırken neler savunmuş, "ÜDT" ve Mao tartışmalarında ne yapmış - bunlara bilerek değinmiyor. TİKB'nin kuruluş tarihini bir yıl önceye (1978'e), Mao revizyonizmini reddetmesini ise bir yıl sonraya -1979'a- kaydırarak kafa karıştırmayı da ihmal etmiyor tabii.

Bütün bunları tamamlayan bir kurnazlığı da şu:

"...Maocu üç dünyacı karşı-devrimci teoriye karşı uluslararası komünist hareket tarafından başlatılan mücadelenin etkisiyle '77'de Türkiye'de de bu konuda hesaplaşmanın yaşanmış olması, bütün komünist grupların üç dünyacı revizyonizmi aşmış olmaları, TİKB'nin doğuşunda bu karşı-devrimci teorinin etkisinden özgür doğuşunu koşullandırdı."

"Arkasından uluslararası komünist hareket tarafından Maocu revizyonizme karşı mücadelenin başlatılması, TİKB'nin doğuş sürecine olumlu yönde etkide bulundu." (Seçenek, S. 4, sf. 109)

Seçenek, dürüst değildir. Lenin, "siyasette dürüstlük güçlülüğün, ikiyüzlülük ise zayıflığın ürünüdür" der, ama **Seçenek** bundan habersiz herhalde. Soruyoruz: TİKB'nin "özgür doğuşu", diğer "komünist grupların üç dünyacı revizyonizmi aşmış olmaları"ndan v "hesaplaşmanın yaşanması"ndan, yani onların Maocu revizyonizmin defterini dürmelerinden sonra mı gerçekleşti? Haydi, TİKB'nin Türkiye'de "üç dünya teorisi"ne ve Mao revizyonizmine karşı mücadelenin başını çektiğini gizledi diyelim. Bununla da yetinmeyip gerçeği tersine çevirerek, TİKB sanki sözde "komünist gruplar" Çin revizyonizmine karşı mücadeleyi sonuçlandırdıktan ve alanı düzledikten sonra doğmuş izlenimini neden yaratıyor?

Oportünistler dürüst olamazlar. TDKP de aynen **Seçenek** gibi davranarak "Üç Dünyacılığa, Maoculuğa karşı ülkemizdeki mücadeleyi başlatan ve omuzlayan Marksist-Leninst teoriyi savunan partimiz" (Hatalarımız ve İnkarcı-Tas-

fiyeci Eğilim Üzerine, sf. 21) diyebilmiştir. Seçenek bildiği gerçekleri söylemek dururken, TİKB'nin gelişme sürecini ve Çin revizyonizmine karşı mücadeledeki rolünü neden gizliyor dersiniz. Açıkta, 1979 TİKB Platformu'nun Maocu oportünizmden azade olmasının ve Marksist-Leninist muhtevasının, o zamanki Maoculuğunu deşifre edip bütün tezlerini iskartaya çıkartacağıının pekala farkındadır.

Biliniyorki, Türkiye'de Mao revizyonizminin ve "Üç Dünya Teorisi"nin acentalığını PDA yapmıştır. Yani sıra, onun içinden çıkan TKP-ML de 12 Mart yıllarında Maocu-Mazumdarıcı bir çizgi izlemiştir. Halkın Kurtuluşu'nun ve Halkın Yolu'nun bütünüyle Mao çizgisine yönelmeleri ise 1975'ten sonra başlar. Bunların hepsi, yani TKP-ML Hareketi, THKO ve THKP/C-ML bu dönemden sonra, Maocu çizgilerine ek olarak PDA'dan devraldıkları "Üç Dünya Teorisi"ni de savunmaya başlayacaklardır.

Buna karşılık, TİKB'nin Mao revizyonizmi ve "ÜDT" karşısındaki tutumu bunlardan daha farklıdır. Bunu biraz anlatalım.

TİKB'yi kuran çekirdek kadrolar devrimci mücadeleye 1968'de başladılar. 12 Mart döneminde ayrı bir devrimci yapılanma olan bu grup, Sovyet sosyal emperyalizmine ve Kruşçev revizyonizmine karşı Uluslararası Komünist Hareketin safında yer alırken, AEP gibi ÇKP'yi, dolayısıyla Mao'yu da savunuyordu.

Fakat Mao'yu savunmakla birlikte ta o zamandan hem Mao ile, hem de PDA ve diğerleri ile çelişen görüşlere sahipti. En başta, yarı feodal tezini reddederek Türkiye'de kapitalizmin egemen olduğunu söylüyor, "komprador burjuvazi" kavramına karşı çıkıyor ve proletaryanın tarihsel rolüne yaklaşımda MDD'cilikten ayrılıyordu. Ustelik 1974'ten itibaren daha ileri giderek devrimin özünün toprak devrimi olarak görülmesine ve Mao'nun "Uzun Süreli Halk Savaşı" klişesine karşı da tavrı aldı. Ve artık "toprak devrimi"nin devrimin özü değil onun temel sorunlarından biri olduğunu ve silahlı mücadelenin ülkemizde mutlaka uzun süreli ve kırlardan şehirlere doğru gelişmeyebileceğini, bunların tersinin ya da bileşiminin de bir olasılık olarak dikkate alınması gerektiğini savunmaya başladı. Aynı zamanda 1975 yılında kavranacak halkanın illegal

proletarya partisinin kurulması, sanayi şehirlerinde çalışma ve işçi sınıfı hareketi ile birleşme olduğunu belirledi. Şunu da söyleyelim ki, bunlara rağmen biz yine de o dönemde Mao revizyonizminin ve küçük burjuva devrimciliğinin çemberini kırdığımızı söylemiyoruz.

Sonuç olarak, 1975 sonunda THKO ile birleştiğimizde bu görüşlerimizi koruyorduk. Üstelik o sırada THKO "*Üç Dünya Teorisi*"ni savunurken, biz bu karşıdevrimci teoriyi savunmadığımız gibi -içimizden uzlaşanlar da oldu elbette-, onu eleştiriyor ve bunun AEP'in uluslararası durum tahlili ile açıkça çeliştiğini söylüyorduk. Bu böyle devam ederken, birleşmeden bir yıl kadar sonra THKO kliği ile aramızdaki dondurulmuş ayrılıklar keskinleşmeye başladı. Biz, bunalıma düşmüş bulunan örgütteki şekilsizliğe, legalizme, ekonomizme ve pasifizme karşı çıkıyor, bunun düzeltilmesini istiyorduk. Henüz birinci plana çıkmamış olmakla birlikte, Niğde kliğinin THKO'ya "*yarı feodal Türkiye*" tezini, "*toprak devrimi*", "*milli kapitalizmin geliştirilmesi*" ve "*Uzun Süreli Halk Savaşı*" anlayışlarını -UDHD broşürü bunların hepsini içeren bir platformdu- tepeden yerleştirme hazırlıklarına karşı da tavır almış bulunuyorduk.

1976 sonunda Enver Hoca'nın **AEP VII. Kongre Raporu**'nda "*Üç Dünya Teorisi*"ni yarı örtük olarak eleştirmesi kendimize olan güveni arttırınca, THKO merkezinden bu karşıdevrimci teoriyi reddetmesini istedik. Buna karşılık, bu "*teori*"ye sahip çıkan THKO Geçici Merkez Komitesi yayınladığı bir iç genelge ile, yalnız "*ÜDT*"nin savunulmasını istemekle kalmayacak, üstelik "*Uluslararası Komünist Hareketteki bölücüler*", "*Enver Hoca'nın şef değneğine göre hareket edenler*" vs. diye de şiddetle saldıracaktı bize. Bu genelge, diğer ayrılık konularının üzerine eklenince ideolojik ayrılıklar şiddetlendi ve 1977 Mayısındaki bilinen bölünme ile sonuçlandı.

İşte, **Seçenek** bütün bu süreci "unutmak" hatasını işliyor. Bu unutkanlığının gerçek nedeni, TİKB "*Üç Dünya Teorisi*"ne karşı bu mücadeleyi verirken, TKP-ML Hareketi'nin onu hararetle savunması, daha önemlisi yayın organında THKO'dan yana çıkararak TİKB'yi "*Uluslararası Komünist Harekette bölücülük yapmak*" ve "*Mao düşmanlığı*" ile suçlayan yazılar yazmasıdır. TİKB ayrılık sırasında ve

ayrıldıktan sonra "*Üç Dünya Teorisi*"ne karşı "*Kahrolsun Uluslararası Sağ Oportünizm!*" sloganını attığında, karşısında **Aydınlık, Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği ve Halkın Yolu** gibi gazeteler tarafından oluşturulacak talihsiz bloku bulacaktı. Yani AEP'in kaldırdığı bayrak Türkiye'de ilk defa TİKB tarafından taşınmış, ancak yol düzlendikten sonradır ki arkadan diğerleri gelmişlerdir.

Seçenek'in bir başka "unutkanlığı" da, "*Mao Zedung Düşüncesi*"nin reddedilmesi konusundadır. Zira Uluslararası Komünist Hareketin yardımıyla da olsa, Türkiye'de Mao revizyonizmine karşı açılan ideolojik mücadeleyi ilk defa yine TİKB'nin başlattığından hiç söz etmiyor. Hatta bunu gizlemek için "'79'da MZD'yi reddetti" (Seçenek, S. 3, sf. 79) diye, yalan bile söylüyor. Oysa TİKB Mao revizyonizmini 1978 Kasımında reddetmiş ve bunu aynı ay dergisinde devrimci kamuoyuna açmıştır. Buna karşılık, gerek TDKP, gerek TKP-ML Hareketi ve gerekse Devrimci Halkın Yolu Mao'yu sadece o yıl değil ertesi yıl da savunmaya devam edeceklerdi. Kaldiki, TKP-ML Hareketi Mao konusunda diğerlerinden bile tereddütlü davranarak, kampanya adı altında bu revizyonizmi 1979-1985 yılları arasında resmi çizgisi içinde tuttu ve Mao'nun birçok tezini son olarak 1985'de reddetti.

Seçenek, "*TİKB Değerlendirmesi*" bölümünde, TİKB'nin 12 Mart döneminden itibaren "*yarı feodal Türkiye*", "*devrimin özü toprak devrimidir*", "*milli kapitalizmin güçlendirilmesi*", "*orta burjuvazi ile sürekli ittifak*" "*dört sınıfın iktidar bloku*" vs. gibi Maoçu revizyonist tezleri hiçbir zaman savunmadığını söylemiyor, bunları sessizce geçiştiriyor. Bir yandan kendi olumsuz puanlarını hasıraltı ederken, öte yandan da TİKB'nin olumlu puanlarını silmek -bir yanlış bir doğruyu götürür formülüyle iki örgütü eşitlemenin kurnazca bir yolu olsa gerek!

Şunu da vurgulayalım ki, bizim eleştirdiğimiz TİKB'nin komünist örgüt olarak doğuşunun 1979'dan başlatılmasına değildir. Zira TİKB de kendi tarihinin 1971-1979 dönemini devrimci demokratizmden Marksizm-Leninizme dönüşüm dönemi olarak değerlendiriyor ve gerçek komünist bir örgüte sıçramasının kuruluş kongresini yaptığı 1979 Şubatından başlatıyor. Bizim eleştirimiz, Seçenek'in Marksist kıstasları yalnızca TİKB'ye uygulayıp, kendisine, TDKP'ye ve TKİH'e gelince oportünist, aşırı liberal kıstaslara başvurmasıdır.

Ne tuhaftır ki, THKO 1975'ten itibaren komünist olabiliyor ama, TİKB onun içinde yer aldığı aynı dönemde komünist olamıyor.

TKP-ML Hareketi'nin neden 1972'den beri oportünist değil de "*komünist örgüt*" olduğunun hiçbir bilimsel ve ikna edici açıklaması yoktur; kaldı ki, bunun kıstasları da belirsizdir. Sanki Kaypakkaya PDA'ya karşı birkaç ay muhalefet edince birdenbire devrimci demokrasiden Marksizm-Leninizme sıçrayıvermiştir. Oysa, TİKB geçmişteki bütün olumlu özelliklerine rağmen böyle yapmıyor. Devrimci demokrasi içinde gelişen Marksist-Leninist özelliklerinin nitel dönüşüme yol açmasını belli koşullara ve belli ölçütlere bağlıyor. Eğer TİKB 1979 Şubatından itibaren devrimci teori ile sağlıklı bir bağ kuramamış, revizyonizmin ve küçük burjuva sosyalizminin bütün türleriyle sınır çekmemiş, ana hatları Marksist-Leninist olan bir platform ve tüzüğe sahip olmamış, Leninist ilke ve normları kıstas alarak sağlamca örgütlenmemiş, **İhtilalci Komünist** ve **Orak-Çekiç** gibi yeraltı yayın organları çıkarmamış, sağlam bir önderliğe ve militan bir çizgiye dayanmamış olsaydı, bu nitel dönüşümü sağlayamazdı.

*

*

*

Seçenek, 1979 *TİKB Genel Siyasi Platformu*'nu bazı noktalarda eleştiriyor. Bu arada, "*Programındaki Maocu etkileri süreç içinde attı*", şu ya da bu görüşü "*Maocu*"dur gibisinden aslı astarı olmayan iri laflar da söylüyor. Bu sözde eleştirilere aşağıda cevap vereceğiz tabii. Ancak özellikle şunu söyleyelim ki, **Seçenek TİKB Platformu**'nun, TKP-ML Hareketi, TDKP ve TKİH henüz Maocu iken, bunlar Mao'nun bütün tezlerini yüksek sesle propaganda ettikleri bir sırada yazıldığını saklıyor. Dahası, yine bu örgütlerin Mao'yu reddettikten sonra bile "*devrimin özü toprak devrimidir*", "*orta burjuvaziyle ittifak*", "*milli kapitalizmin geliştirilmesi*", "*yarı feodal Türkiye*" vs. türünden Maocu tezleri 1985'e, hatta 1987'ye kadar savunmaya devam ettiklerini de saklıyor.

"*TİKB Genel Siyasi Platformu*", bundan 11 yıl kadar önce, yani 1979 yılının ilk aylarında yazıldı ve **İhtilalci Komünist**'te 1979 Mayısında örgüt tüzüğüyle birlikte yayımlandı. Dolayısıyla,

yayınlandığı dönemin izleriyle beraber hamliklarını ve geçmiş yanlışların bazı kalıntılarını üzerinde taşıyor. Platformun yazıldığı dönemde hareketimiz henüz gençti ve doğal olarak teorik birikim bakımından bugüne göre daha gerilerdeydi. Platformun üslubunu, çözümlerinin derinlik düzeyini ve formülasyonlarının ifade ediliş tarzını hareketimiz çoktan aşmış bulunuyor bugün artık.

Ancak, aradan 11 yıl geçmesine karşın *TİKB Platformu* Marksist-Leninist temellerini hala korumaktadır. Aradan geçen altüst oluşlarla dolu dönemin onu eskitemediği rahatlıkla söylenebilir. Ne TKP-ML Hareketi, ne TDKP, ne de TKİH o dönemden kalıp da bugün esaslarını değiştirmeden savundukları böyle bir platform gösterebilirler. Zira onlar *TİKB Platformu*'nda yer alan birçok tezi, bugün ya yeni kabul etmiş durumdadırlar, ya da henüz aşamamışlardır.

Şimdi de **Seçenek**'in 1979 *TİKB Platformu*'nu 11 yıl sonra ne kadar aşabildiğini görebilmek bakımından, platforma yönelttiği eleştirilere geçiyoruz.

"TİKB'nin, proletarya diktatörlüğüne götürecektir rotada, bugün için teorik bir sapma içindedir. Bu sapma, demokratik halk iktidarının, proletaryanın önderliğinde ve hegemonyasında olmasından hareketle, proletarya diktatörlüğünün bir biçimi, hatta sosyalist bir nitelikte, görmesi ile başlıyor." (Seçenek, S. 4, sf. 119)

Sorun şudur: TİKB'ye göre antiemperyalist demokratik halk devriminin zaferinden doğacak halk iktidarı; proletaryanın hegemonyası altında gerçekleşmesi, yönetici partinin komünist parti olması ve devrimin tekelci burjuvaziyi de devirmesi nedeni ile, sadece halkçı karakterde olmayıp özünde proletarya diktatörlüğünün ve sosyalizmin unsurlarını da taşır. Bu yüzden, TİKB, halk iktidarının, proletaryanın sosyalist diktatörlüğü ile aynı şey olmamakla birlikte, proletarya diktatörlüğüne geçişte onun geçici ve özgül bir biçimi olacağı görüşünü savunuyor.

Seçenek ise, halk iktidarını sosyalist unsurlarından temizleyip ona "*demokratik devlet*" adını verdikten sonra, "*ister proletaryanın hegemonyasında olsun, isterse küçük burjuvazinin hegemonyasında olsun, demokratik iktidar... tarihsel bakımdan burjuva demokrasisinin en gelişkin, en ileri, en devrimci iktidarıdır*" (**Seçenek**, S. 1, sf. 78-79) diyor. Yani, ona göre halk iktidarı tıpkı Mao'da olduğu gibi ne "*Avrupa-Amerikan tipi kapitalist cumhuriyet*", ne de "*Sovyet tipi sosyalist cumhuriyet*" olacak, aksine "*üçüncü bir devlet biçimi, yani yeni demokratik cumhuriyet*" (Mao Zedung, **Seçme Eserler**, C. II, sf. 484) olacaktır. Yukarıdaki alıntı **Seçenek**'in halk demokrasisini genel olarak sosyalist demokrasi kampında değil, burjuva demokrasisi -zira "*burjuva demokrasisinin en gelişkin iktidarı*" demek, tamı tamına bu anlama gelirkampında konumlandığını gösterir.

Seçenek, TİKB Platformu karşısında proletarya diktatörlüğüne evrilecek bir halk iktidarına muhalefeti ve tepeden tırnağa bir küçük burjuva cumhuriyet savunuculuğunu temsil ediyor. Bu bakımdan, Leninist aşamalı ve kesintisiz devrim teorisinin Ekim Devrimi pratiği içinde ve bu devrimin açtığı çağdan başlayarak 1945 halk demokrasisi deneyimleri ve diğer gelişmelerle nasıl zenginleştiğini, yanı sıra Türkiye'deki kapitalist gelişme düzeyini ve tekelci burjuvazinin mevcut sistem içindeki yerini, vs. unutupuyor. Ve böylelikle kendini feodal çarlık iktidarını yıkmaya yönelik 1905 Rus Devriminin formülleri içine hapsederek, Leninizmin lafzını onun canlı özüne kurban ediyor.

II

"*Pekiştirilmesi*" gerektiğini söylediği bu iktidarın demokratik görevlerin yanı sıra sosyalist görevleri de gerçekleştirmesi gerektiğini öngörüyor." (**Seçenek**, S. 4, sf. 113)

Seçenek, halk iktidarını "*burjuva demokrasisinin en gelişkin biçimi*" olarak gördüğü için, iktidar elde edildikten sonra önüne yalnızca antiemperyalist demokratik görevlerin çözümünü koymaktadır. Bu nedenle, sosyalist görevlere kesinlikle el dokunmamaktan -her iki devrimin iç içeliğini ve kesintisizliğini reddetmektir bu- yanadır. Bunun için, "*dev-*

rimimiz", "henüz genel olarak meta ekonomisi sisteminin ötesine geçmeyecek" (agd, Sf. 49) ve "kapitalizmin çerçevesi dışına çıkmak söz konusu yapılamaz" (sf. 45) diyor.

TİKB Platformu ise, halk iktidarının antiemperyalist demokratik görevlerin çözümüne öncelik vermekle beraber, sosyalist görevlerin çözümüne geçişi bunların tamamlanmasından sonraya bırakmamak gerektiği görüşündedir. İktidar elde edilmesine rağmen "kapitalizmin çerçevesi dışına çıkmamayı" savunmak demek, devrimi güçten düşürmek ve onu yarı yolda bırakmak demektir.

Seçenek, "işbirlikçi tekelci mülkiyetin devletleştirilmesi", "genel olarak kapitalizmin çerçevesi dışına çıkmayan... bir önlemdir" (sf. 55) derken, küçük burjuvazinin temsilcisi olarak çıkıyor karşımıza. Halbuki emperyalistlere ve tekelci burjuvaziye (büyük kapitalist çiftlikler dahil) ait üretim araçlarının kamulaştırılması, geriye doğru ve biçim bakımından demokratik olsalar bile, içerikçe sosyalist bir nitelik taşırlar. Yoksa bu mülkiyeti önce "demokratik" ya da "ulusal kapitalizm"e, daha sonra da sosyalizme çevirelim görüşü "üretici güçler teorisi"nden başka bir şey değildir. **Seçenek**, eğer bundan kaçınmak istiyorsa, devrimden sonra halk iktidarının proletarya diktatörlüğünün görevlerini de yerine getirmeye başlayacağı Leninist tezini kabul etmelidir.

TİSTAV

"Burada, zengin köylü ve orta burjuvazinin bazı kesimleri için de olsa, hatalı olarak, hayal yayıcı tespitleri vardır. Ayrıca, orta burjuvazi ve zengin köylülüğü ... demokratik devrimde tecrit edilecek (yalıtılacak) güç olarak görmemek gibi anlaşılmaya açık bir koyuş var. 'Tarafsızlık' ismi takılan politika, tecrit etme kavramıyla aynı anlamda değildir... Tarafsızlaştırma politikasından farklı olarak tecrit etme politikası, ileride diktatörlük uygulamayı gözeten bir politikadır, oysa tarafsızlaştırma politikası bunu gözetmez ve Maocudur." (agd, sf. 114)

Seçenek, platformdan yaptığı bir alıntıyı kendi işine geldiği gibi yorumlayıp böyle eleştiriyor. Daha 1985'e kadar açık Maocu olmakla kalmayıp, orta burjuvazinin devrimci

özellikleri üzerine inciler döktüren bir akımın bunları söylemesi ne büyük bir cüretkarlık!

TİKB, ne platformunda, ne ondan önce, ne de ondan sonra orta burjuvaziye ve zengin köylüleri stratejik düzeyde müttefikler olarak gördü. Aksine, TDKP'yi, TKP-ML Hareketi'ni ve Devrimci Halkın Yolu'nu böyle görüşler savunmaları nedeniyle eleştirdiği için, TDKP tarafından "*Revizyonist hizipçiler ise... milli burjuvazi ittifak kurulabilecek bir sınıf değildir*" (TDKP Kongre Belgeleri), diyorlar gerekçesiyle suçlandı.

TİKB, devrimde halk sınıf ve tabakalarını Leninist kıstaslardan hareketle proletaryaya yakınlık ve uzaklıklarına göre sınıflandırmayı ilke edinmiştir. Ayrıca emekçi sınıf ve tabakaları sömürücü karakterdeki orta burjuvaziden ve zengin köylülerden ayırdı. Yani sıra, bu sınıfların bazı kesimleri ile taktik anlamda olmak üzere ancak "*belli durumlarda, belli koşullarda*", "*şartlı olarak*", "*devrime destek oldukları ölçüde*" ittifak kurulabileceği, vs. gibi kesin kayıtlar getirdi. Kaldığı, TİKB bu yaklaşımını bugün de korumaktadır.

Seçenek, platformu eleştirirken fazlaıyla zorlanmakta ve "*tarafsızlaştırma*" politikası ile tecrit politikası arasında boş yere zıtlık yaratmaya çalışmaktadır. Halbuki bunlar orta burjuvaziye karşı, devrimin bu aşamasında izlenecek politikanın birbirlerini tamamlayan iki yönüdür. Zira, bir yandan orta burjuvazinin ve zengin köylülerin kent ve kır emekçileri üzerindeki etkilerini kırmak, proletarya hegemonyasını güçlendirerek onların emekçi yığınları peşlerinden sürüklemelerini engellemek, öte yandan da emperyalistlerle ve yerli egemen sınıflarla tamamen birleşmelerini önlemeye çalışmak gerekmektedir. Bu ikincisi her zaman değilse de, belli koşullarda mümkündür. Yani sonuçta tecrit ve tarafsızlaştırma politikaları birbirlerinin zıddı değil, aksine tamamlayıcıdır.

Tarafsızlaştırma politikası ne demektir? Bu, orta burjuvazinin -hiç olmazsa emperyalizm ve yerli egemen sınıflarla bağları zayıf ve sola dönük kesimlerinin- şu ya da bu durumda devrime karşı emperyalistlerle, tekelci kapitalistlerle ve büyük toprak sahipleriyle tek bir cephe kurmalarını önlemeye çalışmak demektir. Nitekim Enver Hoca da şöyle demektedir:

"Marksist-Leninist parti, özellikle değişik tabakalara, sermaye dünyasına ve emperyalizme birçok iple, değişik çıkarlarla, ortak gelenek ve önyargılarla bağlı, örneğin orta burjuvazi gibi kararsız veya geçici, olası müttefiklere karşı esnek ve ölçülü tavır alır. Proletaryanın ve onun öncüsü olan Marksist-Leninist partinin, ilkesel konumundan bir an bile şaşmadan, dalgalanmalarına ve kararsızlıklarına karşın bu güçleri de devrimin ve kurtuluş mücadelesinin safına çekmekten ya da en azından düşmanın yedek gücü olmaması yönünde davranmaktan ve onları tarafsızlaştırmaktan çıkarları vardır." (Enver Hoca, **Emperyalizm ve Devrim**, sf. 157-158)

Buna karşılık, **Seçenek** kendi kendine solculuk taslayarak, geçmişteki orta burjuva kuyrukçuluğunu unutturabileceğini sanıyor.

IV

"Özellikle de sosyalist devrim aşamasında, sömürücü sınıf tabiatları gereği devrimin engeli haline gelir. Sosyalist devrim bu sınıfları emekçi köylülükten tecrit ederek tedricen tasfiye eder." (**TİKB Platformu**)

Seçenek, TİKB Platformundan yaptığı bu alıntıya, "Zengin köylülük dahil orta burjuvazi, sosyalist devrimde tecrit edilecek değil, diktatörlük uygulanacak ve tasfiye edilecek bir sınıftır", diye itiraz ediyor.

İktidar elde edildikten sonra zengin köylüler sömürücü bir sınıf ve sosyalizmin düşmanı oldukları halde tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahipleri gibi ilk anda tasfiye edilemezler. Mesela, Ekim Devriminden sonra SB'de bir yandan bunların karşıdevrimci girişimleri bastırılırken, bir yandan da kısıtlama politikasına tabi tutulmaları sağlanacaktır. 1929'dan sonra ise tam kolektifleştirme kapsamında sınıf olarak ortadan kaldırma politikasına geçilecek ve tasfiye edileceklerdir. Özellikle bu dönemde kulaklar emekçi köylülükten iyice tecrit edilmişlerdi; zira onların direncinin kırılması tasfiye edilmeleri için bir önkoşul niteliğindedi. Yine Arnavutluk'ta iktidarın elde edilmesinden sonraki süreçte zengin köylülere karşı mücadele AEP'nin söylemiyle "ekonomik kısıtlama, siyasi tecrit ve onları

sınıf olarak ortadan kaldırma siyaseti" çerçevesinde yürütülmüştür.

Dolayısıyla, **Seçenek** sosyalist aşamada zengin köylülerin tecrit edilmelerine karşı çıkarken, gerçekte onlara karşı izlenecek sınıf olarak tasfiye politikasını zayıflatmayı savunmuş olmaktadır.

V

"Gene çağ için 'sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri çağı' tanımı da kullanılıyor. Bu, çağın temel özelliği olan proleter devrimleri ile aynı sürecin yan ürün ve önemli bir olgusu olarak ulusal kurtuluş hareketlerini bir ve aynı düzeyde gören, hatalı bir davranışı yansıtıyor." (Seçenek, S. 4, sf. 116)

TİKB Platformunda, çağımız için *"emperyalizm ve proleter devrimleri çağı"*, *"kapitalizmden komünizme geçiş çağı"* gibi nitelemelerin yanı sıra, *"sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri"* nitelemesi de kullanılmaktadır. **Seçenek** ise, bu sonuncusuna karşı itiraz ediyor ve bizi, ulusal kurtuluş devrimlerini sosyalist devrimle aynı kefeye koymakla suçluyor. Bu eleştirinin fikir kaynağı ise Kaypakkaya'nın 1972 Platformu. Zira Kaypakkaya, Lin Biao'dan alınma *"emperyalizmin toptan çöküşü ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağdayız"*, tezini savunurken, *"sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri"* nitelemesine aynı gerekçeyle karşı çıkmaktadır.

Ne var ki, söz konusu kavramı icat eden biz değiliz. Bu tanımlama, Ekim Devriminin peşi sıra Lenin ve Stalin tarafından ortaya atıldı. Nitekim Lenin *"Bütün Ülkelerin-İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin"*, sloganını bu bakış açısıyla kabul etmiştir. Stalin ise, *"Ekim Devrimi"* için, *"sömürgesel devrimler çağını açtı"*, diyor. Aynı şekilde, Komintern tezleri bu temeller üzerine inşa ediliyor ve AEP de bu nitelemeyi kullanıyor. Buna karşılık, *"Sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri"* nitelemesini, yalnızca revizyonistler, Troçkistler ve Kruşçevciler reddediyorlar. Hatta Kruşçevciler, 1957 Moskova Toplantısının bildirisine bu nitelemeyi sokmamak için çalışıyorlar ama başaramıyorlar. Zira Kruşçev, onun yerine, *"barış içinde birarada yaşama ve ekonomik yarışma çağı"* tanımını getirmek istemekteydi.

Engels, "Özünde çok iyi huylu kimselerin acımasızca gaddar görünme hevesine kapılmaları", "çocukluklara neden olur", der. Bunun gibi, aslında ulusal kurtuluşçu olanların, "sosyalist devrim"cilik taslamaya kalkışmaları da aynı sonuca yol açıyor.

VI

Seçenek, platformda, Türkiye devriminin tipini belirlemek için, sosyoekonomik koşullara, siyasi iktidarda kimlerin bulunduğu, burjuva demokratik devrimin tamamlanıp tamamlanmadığına ve üretici güçlerin gelişme düzeyine bakmak gerekir, denmesine karşı çıkarak, "üretici güçlerin ileri düzeyde gelişme koşulu aranmaz", diye itiraz ediyor. Sanki sosyalist devrim için "üretici güçlerin çok ileri düzeyde" gelişmesi gerekir diyen varmış gibi. Kaldığı, devrimin sosyalist devrim aşamasında mı, yoksa ona öngelen diğer aşamalarda mı olduğuna bakılırken maddi önkoşullar da dikkate alınır. Zira devrimin tipinin, proletaryanın iktidarı ele geçiriş yollarının çeşitliliğinin ve temposunun, sosyalizmin inşasının biçimlerinin belirlenmesi için diğer birçok ölçüt yanında, bunun da dikkate alınması gerekir. Mesela, III. Enternasyonal Programı, "Devrimlerin Ana Tipleri" başlığı altında ülkeleri ve devrimleri sınıflandırırken buna da değinmektedir. Ya değilse, sözgelimi ABD ile en geri Afrika ülkesinde devrim tipi belirlenirken kura çekilmek durumunda kalınacaktır.

Kuşkusuz proletarya devriminin gelişmesini otomatikman sanayileşme derecesine bağlamak, devrimi sırf üretici güçlerin düzeyiyle açıklamaya kalkışmak "üretici güçler teorisi"dir. Ama her üretici güçler kavramının geçtiği yerde, bu "teori"nin savunulduğunu sanmak da çocukluktur.

VII

"Kapitalist-revizyonist sistemi sarsan derin kriz koşullarında gerek metropol ülkeler, gerekse bağımlı, yarı sömürge ülkeler için için kaynayan bir kazan, yanyana dizilmiş barut fiçileri halindedir. Ezen ve sömürülenler arasında kıyasıya bir mücadele vardır." (TİKB Platformu)

Seçenek, TİKB Platformundan yaptığı bu alıntıyı "*abartılı*" diye eleştiriyor. Ancak 1980 öncesinde dünyanın bugünkünden farklı olarak devrimci bir durum içinde bulunduğunu unuttuyor tabii ki. Oysa Enver Hoca, 1978 yılında yazdığı **Emperyalizm ve Devrim** adlı yapıtında, aşağı yukarı aynı şeyleri söylemişti.

"Bugünkü durumun devrimci olduğunu söylerken, günümüzde dünyanın büyük patlamalara doğru gittiğini kastediyoruz. Genel olarak bugünkü durum patlayan bir volkanı, her yeri tutuşturan bir yangını, iktidardaki ezen ve sömüren üst sınıfları kesinlikle yakacak olan bir yangını andırıyor." (**Emperyalizm ve Devrim**, sf. 105)

Demekki, **Seçenek** sağcı karamsarlığı nedeniyle, dünyanın o zamanki devrimci durumunu küçümsüyormuş.

VIII

"Faşizm konusunda, TİKB'nin tahlilleri, sürekli faşizm teorisinin izlerini taşıyor." (**Seçenek**, S. 4, sf. 119)

TİKB, hiçbir zaman "*sürekli faşizm teorisi*"ni savunmamıştır. Aksine, TDKP içinde ve daha sonra bu teoriye karşı mücadele etmiştir. Örneğin, **İhtilalci Komünist**'in 1980 başlarında yayınlanan 4. sayısı baştan sona, TDKP'nin savunduğu "*sürekli faşizm teorisi*"ni eleştirir.

IX

"... TİKB, 12 Eylül faşizminin yarattığı siyasal durum değişikliğini zamanında göremedi. Geri çekilme taktiğini reddetti. Sol bir taktik izledi." (ags, sf. 120)

TİKB, askeri faşist darbenin yarattığı durum değişikliğini genel çizgileriyle doğru kavradı. Hatta darbeden önce bile örgütlenmesini ve mücadele araçlarını bu durum değişikliğini dikkate alarak hazırladı. TKP-ML Hareketi gibi, darbeyi, henüz o günlerde gözaltında tutulan Demirel ve Ecevit'in partilerine tezgahlatmak şeklindeki şaşkınlıktan gelme bölüklere düşmedi. Yine bu koşullarda her türlü kitlesel direniş yanlıştır gibi, yalnızca generallerin hoşuna gidecek taktikler de belirlemedi.

Olayların sıcaklığı içinde yaptığımız tespit ve öngörülerin eksik yanları hiç yoktu demiyoruz kuşkusuz. Ancak TİKB darbenin hemen ertesinde "geri çekilme" taktiği izlememekle doğru yaptı. Zira hem somut durum, hem de Lenin'in Marx'a dayanarak söylediği, "savaşım vermeksizin düşmana teslim olunmasının, yığınlar üzerinde, bir dövüşte yenik düşmekten daha maneviyat bozucu etkileri olabileceği" (Lenin, **Tasfiyecilik Üzerine**, sf.163) öğüdü bunu gerektiriyordu. Eğer TİKB de, TKP-ML Hareketi ve diğer birçokları gibi 12 Eylül ertesinde "geri çekilme" taktiği izleseydi, tasfiyeci olmaktan kaçınmazdı.

Üstelik **Seçenek**, "TİKB ... geri çekilme taktiği reddetti", demekle yalan söylemektedir. Zira TİKB, ancak 1981 ortalarına doğru, yani faşist generallerin geçici de olsa inisiyatifi ellerine alarak hakimiyeti sağladıklarını ve faşizme karşı direnecek güçleri esas olarak susturduklarını tespit ettikten sonra geri çekilme taktiğine geçti. Bunları yaparken belki faaliyetlerinde zaman zaman gücünü aşan konumlara düşmüş olabilir, ama esasta doğru ve mlitan bir hat izlemiştir. Ne var ki, geri çekilmeyi TKP-ML Hareketi gibi asla sınıf mücadelesinden kopmak ve içe kapanmak gibi tasfiyeci bir tarzda uygulamamıştır.

X

"... toprak ağalığı sistemi ("ekonomisi" olması gerekir -OÇ), kırsal yaşamdaki belirleyici rolünü korumaktadır." (TİKB Platformu)

Platformdan alınan bu cümle, Türkiye kırsalında feodal kalıntıların konumunu abartma izlenimi doğurduğundan ve "yarı feodal" tespitine prim verdiği için yanlıştır. "Belirleyici rolü" kavramı yerine, "önemini" vs. türünden bir kavram kullanmak daha doğru olurdu. Nitekim platformun başka yerlerinde de böyle yapılmakta; "önemini" sözcüğü, platformdaki feodal kalıntıların yeri hakkındaki tespitlere uygun düşecek tarzda doğru olarak kullanılmaktadır.

Bununla birlikte, dönemin etkilerini taşıyan bu tür izler olmasına karşın, platform kapitalizmin egemenliği ve feodal kalıntıların konumu hakkında genelde doğru bir perspektife sahiptir.

XI

Platformdan yapıldığı söylenen şu iki alıntı aktarılıyor:

"Türkiye kapitalist ilişkilerinin egemen olduğu, Amerika'nın hegemonyasında... bağımlı geri bir ülke. Kırdan, özellikle bazı bölgelerde feodal kalıntılar önemini korumaktadır. İktidarda ağır basan işbirlikçi tekelci burjuvazidir."

"Emperyalizmin yağmacılığı kapitalizmin gelişmesine yol açmıştır. Emperyalizm yarı feodal ilişkilerle kapitalist üretim ilişkilerinin yan yana yaşamasına yol açan bir nitelik taşımaktadır." (Seçenek, S. 4, sf. 116-117)

Seçenek, hiç olmazsa biraz daha ciddi olmalıydı. Platformun neresinde böyle pasajlar vardır? **Seçenek** ilk alıntıda bazı ara sözcükleri yutmuş, son cümleyi de oraya başka bir yerden alıp monte etmiştir. İkinci alıntı ise, üç uzun cümleden sökülmüş bazı sözcüklerin montajı ile oluşturulmuştur ve bu platformla hiç ilgisi olmayan "yeni" bir cümledir. Asıl tuhafı, **Seçenek** kendi icadı olan bu cümlelere "*doğru tespit*" diyerek kendi kendini gülünç duruma düşürmektedir.

TÜSTAV

III. Bölüm

KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ Mİ, GRUPLARARASI BLOK MU?

Marks, "*ilkeler üzerinde pazarlığa girilmeyeceğini*" söyler. Oportünistler ise, ondan beri Marks'ın ilkeler hakkındaki bu ilkesini çığnemenin başka yollarını çoktan bulmuşlardır: Şimdi artık bir maşaya oturup ilkelerde pazarlık yapalım demiyorlar fakat birik ve ayrılık noktalarını öylesine muğlak ve ortayolcu bir şekilde formüle ediyorlar ki, pazarlık zaten olup bitmiş oluyor. Veya en azından söyledikleri her söz pazarlığa hazır olduklarını açık seçik belli ediyor.

Bundan önce, dört örgütün tarihlerinin ve bugünkü hallerinin nasıl ilkesel görüş ayrılıklarını silecek tarzda yazıldığını görmüştük. Şimdi de, aynı şeyin birliğe yaklaşım yöntemleri üzerindeki yansımaları üzerinde duracağız.

BİRLİK ÜZERİNE ZORLAMA TEZLER

Emeğin Bayrağı'nın birlik politikasının ilkesiz temelleri, dört örgütün "*bir devrimci sosyalist partide*" birleşmeleri istendiği sırada henüz belirsizdir. Ancak iş bu örgütler arasındaki birlik noktalarını tespit etmeye geldiğinde, somut gerçeğin yerine subjektif niyetlerin geçirildiği, geçmişte izlenen

şekilsiz birlik politikalarının Kuruçeşmecilikle de süslenerek yeniden formüle edildiği görülür.

Emeğin Bayrağı'nın, dört örgütü birleştiren "*ortak temel*" diye öne sürdüğü **birinci tez** şudur:

"Gruplar aynı uluslararası harekete bağlıdırlar. Bu durum...yoğunlukların aynı gelişim seyrini izlemelerinde; siyasal üslup ve tarzlarında; programatik ve stratejik sorunlara ilişkin çözümlenmelerinde önemli bir yere sahiptir. Geçiş döneminin sorunlarına ve sosyalizme ilişkin anlayışları yaklaşık aynıdır... bunlar aynı dünya görüşüne dayanmaktadır ve bu yoğunlukların ortak temelini oluşturmaktadır." (Emeğin Bayrağı, S. 17, sf. 4)

Komünistlerin birliği bakımından "*aynı uluslararası harekete bağlı olma*"nın, olmazsa olmaz denilebilecek bir koşul karakteri gösterdiğine bir itirazımız yok elbette. Gerçekten de, bu koşul birliğin çıkış noktalarından biri olarak çıkar karşımıza. Zira uluslararası kamplaşmalarda kimin yanında saf tutulduğu sorusu, Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin temel ilkelerinin nasıl yorumlandığı, sosyalizmden ne anlaşıldığı, modern revizyonizmin çeşitli akımlarına nasıl yaklaşıldığı, vs. gibi temel sorunlardan bağımsız değildir.

Ancak öte yandan tarihsel tecrübeler bunun çok genel bir çerçeve olduğunu, başlıbaşına bir kıstas olamayacağını, hele hele "*komünist*"lik mührünü taşımanın yeterli belirtisi hiç sayılamayacağını da göstermiş bulunuyor. Başında Marks ve Engels'in buldukları I. Enternasyonal'in ortak programı ve tüzüğü bulunmasına rağmen, Proudroncular, Bakuninciler, Lassalleciler, vs. onun saflarına sızabildiler pekala. Engels'in manevi otoritesi altında kurulan II. Enternasyonal bir süre sonra sözde "*eskimiş Marksizm*"e karşı savaş açan iflah olmaz oportünist unsurların hakimiyetine geçmiştir. Oportünizm karşı kazanılmış bir zafer ve geçmişten çıkarılan dersler üzerine Lenin'in önderliğinde kurulan III. Enternasyonal ise, "*gerçekte komünist olamamış partiler ve gruplar*"ın saflarına sızmasından yine kurtaramayacaktır kendisini. Sonuçta, her üç Enternasyonal örgütlenmesinde de, büro çekmecelerine kilitlemek üzere devrimci program ve kararların altına imza atmakla yetinen oportünistler söz konusuydu.

Zamanımıza gelince, UKH'nin bugünkü durumu çok daha karmaşıktır. Başında AEP gibi deneyimli bir Marksist-Leninist parti olmakla ve genel bir çizgiye sahip bulunmakla birlikte, onun bağlayıcı nitelikte ne bir programı, ne bir tüzüğü, ne de "*katılma koşulları*" vardır. Bağlayıcı bir çizginin, ortak alınmış kararların ve belirli bir örgütlenmenin olmadığı bir yerde, kapıların, UKH'ye bağlı gibi görünen ama gerçekte oportünist olanlara tam kapatılamayacağı anlaşılmaz değildir.

UKH'nin çizgisine sahip çıkmak, ona sahip çıkan örgüt ya da grup açısından yalnızca bir şans, Marksizm-Leninizme yönelebilmek için iyi bir olanaktır. Ama bu, doğru bir çıkış noktası sayılsa bile, henüz Marksist-Leninist olabilmek için yeterli bir güvence olamaz. Zira burada belirleyici ve asıl önemli olan *İÇ dinamiktir*; yani o parti ya da grubun Marksizm-Leninizmi kavrayış düzeyi, onu kendi ülkesinin somut tarihsel koşullarına yaratıcılıkla uyarlayabilme ve pratiğe geçirebilme becerisidir. Bunlar yapılmadıktan sonra, UKH'nin çizgisini savunmak, bu çizgiyi soyut ve devrimci ruhu boşaltılmış formüller haline getirmekten öteye geçmez. Ş. Hüsnü önderliğindeki TKP'nin Komünist Enternasyonal safında yer almasına rağmen, ithal ya da kopye edilmiş formülleri sadece sağ oportünizmine cila çekmekte kullanmakla yetinmesini burada aramak gerekir herhalde.

Dolayısıyla, "*aynı uluslararası harekete bağlı olma*" kuralını, her derde deva bir ilaçmış gibi ele alıp, program ve stratejilerde "*ortak temel*"e sahip olmanın, aynı sosyalizm anlayışına ve "*aynı dünya görüşüne dayanma*"nın argümanları arasında saymak, bu birlik kriterini altından kalkamayacağı bir yükün altına sokmak olur. Aslında burada tutulan yol ortayolcu akımların bugün "*teori*"sini yaptıkları, "*uluslararası kamplaşmaların üstünde kalma*", "*olumlu-olumsuz bütün sosyalizm deneyimlerine sahip çıkma*" ve "*bağımsız-devrimci siyasi çizgi*" gibi, Marksizm-Leninizmin, özünde "*uluslararası bir hareket*" olduğu doğru tezini inkara dayanan küçük burjuva milliyetçisi tezlerin ters kutbuna savrulmaktan başka bir şey değildir. Çünkü ikinci yaklaşım "*herkes kendi ülkesinin efendisidir*" sloganı altında UKH'nin genel çizgisinde birleşmeyi komünist olmanın kıstasları arasından bütünüyle çıkarırken, birinci yaklaşım ise buna tek başına belirleyici bir rol yüklemektedir.

Emeğin Bayrağı, söz konusu dört örgütün üzerinde birleştikleri "*ortak temel*" hakkındaki **ikinci tezini** şöyle açıklıyor:

"Söz konusu yoğunluklar, program ve stratejik sorunlarda, program ve stratejinin üzerinde yükseldiği temellerde, bir kısım önemli ayrılıklar olsa da birleşiyorlar. Yani ülke devriminin sorunları sözkonusu olduğunda da temelde aynı yaklaşıma sahiptirler." (ags, sf. 5)

Komünistlerin bir partide birleşmeleri için gerekli asgari çerçeve çizilirken, burada yapılan çok önemli bir ilke ve yöntem hatası üzerinde durmak gerekiyor öncelikle. **Emeğin Bayrağı**, başka bir yerde de "**program, strateji ve taktiklerde birlik**" şeklinde ifade ettiği gibi, burada da komünistlerin bir parti çatısı altında birleşmelerini **örgütsel birlikten** soyutlayıp, program ve strateji ile sınırlama hatası işliyor. Oysa Marksist-Leninist birlik için ortak bir program ve strateji üzerinde görüş birliğine varmak henüz yeterli değildir; onun aynı zamanda parti örgütlenme ilke ve normlarında birlikle de tamamlanması gerekmektedir. Sonuç olarak, ideoloji ve politikaların örgüt ve eylemde birlikle tamamlanmadığı bir yerde, çizgi ne kadar doğru olursa olsun maddi bir birlikten söz edilemez.

Bolşeviklerin tarihi hakkında az çok bilgisi olan herkes, Lenin'in ilkin Menşeviklere, sonra da parti saflarından atılan Otvovistlere ve tasfiyecilere karşı mücadelesinin, asıl örgütsel ayrılıklar üzerinde başlayıp geliştiğini bilir. Lenin, daha ilk çıkışında Menşevizmi, "**örgütsel sorunlardaki oportünizm**" olarak tanımlamış ve bunun program ve taktiklerle bağlantılı olduğuna dikkati çekmişti. O'na göre, "**örgütsel sorunlarda oportünizm**", birleşmemek ya da ayrılmak için yeterli bir nedendi. Burada da, **Emeğin Bayrağı** birlik sorununda örgütsel alanı dışta tutarken, tasfiyeci yaklaşımını ele vermektedir. Şimdilik sadece kaydetmekle yetinelim ki, biz bunu basit bir unutkanlıktan çok, örgütsel oportünizmden kaynaklanan bir **geçişirme** olarak görüyoruz.

TİKB, TDKP, TKİH ve TKP-ML Hareketi'nin program, strateji ve ülke devriminin sorunlarında temelde birleştikleri iddiasına gelince, bu, asılsız ve katışıksız bir uydurmacadan ibarettir. Bu örgütlerin üyeleri şöyle dursun, onları az çok yakından tanıyan başkaları bile, söz konusu dört örgüt

arasında temel ve ilkesel önemde görüş ayrılıkları bulunduğunu bilir. Gerçi bazıları temel, bazıları ikincil sorunlar- da olmak üzere, birleşebileceğimiz noktalar yok değildir. Ama her üç örgütle de aramızda devrimci hareketin tarihinin değerlendirilmesi, sosyoekonomik yapı tahlili, devrimde sınıfların mevzilenmesi, parti anlayışı ve çalışma tarzı, proletaryanın sosyalist ve demokratik görevlerine yaklaşım, silahlı mücadele hattı, asgari programın formülendirilmesi, halk demokrasisi iktidarının karakteri, sosyalist devrime geçiş, vs. gibi konularda davanın özüne ilişkin ciddi görüş ayrılıkları bulunduğu da bir gerçektir. Bu birinci derecede önemli sorunları bir tarafa bıraksak bile, komünist öncünün örgütlenme ilke ve normlarına, kadro politikasına ve devrimci mücadele taktiklerine yaklaşımda dahi anlaşabilmemiz zordur. Eğer **Emeğin Bayrağı** bunlara "*önemsiz*" ayrılıklar gözüyle bakıyorsa, o zaman ona kendisinin "*önemli*" ayrılıklardan neyi anladığını sormak gerekiyor.

Dört örgüt arasında birlik noktası aramaya devam eden **Emeğin Bayrağı'nın üçüncü tezi** ise şöyledir:

"Bunlar davanın özü üzerinde birleşmektedir... Bu proletarya diktatörlüğüne götürecektir bir çizginin izlenmesi ve proletarya diktatörlüğü yoluyla sınıfsız toplumun kurulmasıdır." (agd, aynı yerde)

Her örgütün teori ve pratiğinin tek tek analiz edilmesinin, ayrılık ve birlik noktalarının açığa çıkarılmasının dışında, bundan bağımsız olarak ortaya atılmış kuru iddialarla hiçbir şey kanıtlanmış olmaz. Aksi takdirde, "*proletarya diktatörlüğü yoluyla sınıfsız toplumun kurulması*"nı savunuyor görünmek tek başına ne anlam ifade edecektir? **Emeğin Bayrağı'nın** bugün Türkiye'deki 40 fraksiyondan en az 20'sinin bu iddiayı taşıdığını biliyor olması gerekir. Bu kriter, belki ilk aşamada en çürümüş oportünistlerle veya modern revizyonistlerle araya bir sınır çekmeye yarar; ama diğer birçokları ile sınır çekmede yetersiz kalacağı da kesindir.

Kuşkusuz, bütün temel çizgileri doğru kavranmak ve benimsenmek koşuluyla, proletarya diktatörlüğünü ve sınıfsız komünist toplum nihai hedefini savunmak, gerçek komünistler ile modern revizyonistleri ve bütün antimarksist akımları ayırdeden en temel kıstastır. Ama modern revizyonizmin ve

oportünizmin zamanımızda kazandığı boyutlardan ve revizyonist ülkelerdeki kapitalist restorasyon olgusundan sonra, sorunun artık Marks ve Lenin'in dönemlerindeki gibi görece dar bir kapsamda ortaya konulmasıyla yetinilemeyeceği de açıklık kazanmıştır.

Şimdi artık proletarya diktatörlüğünü ve sınıfsız komünist toplumu savunmanın kıstası, sosyalizmde partinin ve işçi sınıfının bölünmez önderliği; sosyalist demokrasinin karakteri; sosyalizmin ekonomik, siyasi ve ideolojik-kültürel cephelerdeki inşası; ekonomi ile politika, altyapı ile üstyapı ilişkileri; sosyalist toplumda çelişmeler ve sınıf mücadelesi, vs. gibi bir dizi sorunu kucaklayacak tarzda yayılıp genişlemiştir. Eğer günümüzde bunlar dikkate alınmazsa, Marksist-Leninist sosyalizm anlayışı ile diğer bazı oportünist sosyalizm projeleri arasındaki farkı ortaya koymak imkansızlaşacaktır. Bunu, sadece son yıllardaki gelişmeler değil, ondan da önce Kruşçevcilerle olan bölünmeyi bir adım geriden izleyen AEP-ÇKP arasındaki görüş ayrılıkları çoktan gündeme getirmiş bulunuyor.

Bununla birlikte, yukarıda yaptığımız alıntıdaki asıl yanlış, dört örgütün de "**proletarya diktatörlüğüne götürecektir bir çizgi izledikleri**" şeklindeki tespitte yatmaktadır. Bu, üzerinde durulmayı epeyce hak ediyor.

Birinci olarak, bu örgütlerin herbiri de devrimden doğacak iktidarın karakteri ve antiemperyalist demokratik devrimden sosyalizme geçişle taban tabana zıt, birisi proleter sosyalizmiye diğeri küçük burjuva sosyalizmi muhtevası taşıyacak görüşler savunuyorlar. **Emeğin Bayrağı** ve **Seçenek**, "*demokratik devlet*"i küçük burjuva cumhuriyet ile bir tutuyor, hegemonya sorununu belirsizleştiriyor ve iktidarın ele alındığı aşamada demokratik görevlerle sosyalist görevlerin iç içe geçtiği gerçeğini reddediyor, vs... TKİH, onun da gerisine düşerek, özünde sovyetik iktidar biçimini reddetmek pahasına "*demokratik cumhuriyet*"i savunuyor. Aynı meselelerde TDKP'nin bugün ne savunduğunu tespit etmek ise mümkün değil. Eski çizgisinin bir özelleştirisini yapmadığına göre, ister istemez belgelerindeki Maocu görüşleri hala geçerli saymak gerekecektir. TİKB'ye gelince, o, devrimimizi proletarya devrimine yakın bir devrim olarak

görüyor, proletaryanın devrimdeki hegemonyasını vazgeçilmez sayıyor, halk demokrasisi iktidarının proletarya diktatörlüğünün özel ve geçici bir biçimi olduğu tespitine ve sosyalist görevlerle demokratik görevler arasındaki iç içeliğe belirleyici bir önem veriyor.

Bütün bunlardan sonra, dört örgütün dördü de "**davanın özünde**" birleşiyor olamazlar. Burada çok kısa özetlenen konular doğrudan doğruya proletaryanın sosyalist diktatörlüğünden türeyen, onun arifesine ilişkin sorunlardır. Bu durumda, birileri proletarya diktatörlüğüne götüreceği yolu gösteriyorsa, diğerleri o yolu gizliyorlar demektir. Öyleyse, aradaki görüş ayrılığının Marksizm-Leninizm ile oportünizm arasındaki uçurum kadar derin sayılması gerekir.

İkinci olarak, TKP-ML Hareketi'nin, TKİH'in ve TDKP'nin "**pratiklerinde de**" "*proletarya diktatörlüğüne götüreceği bir çizgi*" izlediklerine gelince, kusura bakmasınlar ama biraz komik görünüyor bu bize. Zira, legal dergi etrafında gelişen yarı legal, halk yığınlarının kuyruğundan giden kendiliğindenci örgütlerin proletarya diktatörlüğüne kadar uzanabileceklerini ne gördük ne de duyduk. 12 Eylül darbesinin birinci yıldönümünde bile kavga alanında olamayan örgütler bu devasa görevi nasıl yerine getirebileceklerdir?

Ama biz burada asıl Lenin'in proletarya diktatörlüğüne götüreceği bir siyaset ile, götüremeyecek olan siyaset arasındaki ayrımı nasıl yaptığı konusunda bir hatırlatma yapmak istiyoruz: Lenin, sınıf mücadelesinde yalpalayan, kararsız ve tutarsız sosyalistler ile, "*alabildiğine sağlam, sürekli, kararlı, fedakar, yiğit ve kahramanca bir siyaset izleyen*" sosyalistleri özenle birbirinden ayırır. Ve bu ikincileri kastederek, "*yalnızca böyle bir siyasetle proletarya diktatörlüğü kabul edilebilir*" (Lenin, **Leninizm Nedir**, sf. 87), der.

Kişiler için geçerli olan örgütler için de geçerli olacağına göre, şimdi soruyoruz: TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKP böyle bir siyaseti tarihlerinin hangi döneminde izlemişlerdir? Devrimci bir atılım dönemi yaşandığı halde, '80'den önce devrimci şiddete ve gerilla eylemlerine güce kıyasla en az başvurup, pasifist bir çizgi izleyenler sizler değil miydiniz? 12 Eylül darbesinden sonraki dönem için ise zaten fazla bir şey söylemeye gerek yok. Zira, Eylül günlerinde bu üç örgüt ile, "*sağlam,*

sürekli, kararlı, fedakar, yiğit ve kahramanca bir siyaset" sözcükleri tam bir tezat oluşturuyordu.

Bunlardan başka, birlik noktaları yaratmada bir joker gibi kullanılan başka ilginç **tezler** de ortaya atılıyor.

Seçenek, TDKP'nin "*Ulusal Demokratik Halk Devrimi*" gibi, tepeden tırnağa popülist, Maocu broşüründen devlet üzerine yaptığı "*bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı aracı*" tanımını alıyor ve bu cümleden hareket ederek TDKP'nin "*bu noktada her türden liberal, revizyonist devlet anlayışıyla, 'sınıflarüstü' ya da 'tarafsız' devlet teorileriyle arasına sınır çizgisi çektiğini*" söylüyor. Yine, aynı broşürdeki tek cümlelik "*Eski siyasi üstyapının, belli bir anda kuvvet yoluyla yıkılması*" şeklindeki devrim tanımını, bu konuda "*Marksist bir yaklaşım*" diyerek takdis ediyor. Ne tuhaftırki, diğer örgütler için de buna benzer zıvaları sözümona zoraki birlik noktaları yaratmak adına tekrarlayıp duruyor.

Somut siyasetlerin içeriklerinden cımbızlanmakla kalmayıp, yazının içinde ölü hale getirilmiş soyut formül tekerlemelerinden başkası olmayan -üstelik alıntı yapılan broşür Türkiye'de devlet ve devrim sorunlarının ırzına geçiyorken- iki cümleye dayanarak, bir örgütün devlet ve devrim konularında "*Marksist bir yaklaşım*" sergilediğini söylemek, tam da Kuruçeşmecilerden kapılmış bir yöntemdir. Hatırlanacağı gibi, Kuruçeşmecilerin Marks'ı ve Troçki'yi özetleyen tebliğleri baştan sona bu tür kuru soyutluklarla doludur.

AYRILIKLAR, GİZLENEREK YOK EDİLEMEZLER

TKP-ML Hareketinin "*birlik*" noktalarını gerçekte onun en az olduğu yerlerde, ya da somut politikalara içselleştirilememiş genel tanımlarda aradığına işaret ettikten sonra, şimdi de **ayrılıklara** nasıl yaklaştığına bir bakalım:

"... ayrılıklar üzerine yapılan tartışmalar başlıca olarak '79 öncesine dayanıyor,... 'Üç Dünya Teorisi'nin... MZD'nin reddi ile birlikte ve geline aşamada bu gruplar birbirlerine oldukça yakınlaşmış ve davanın özüne tekabül eden ayrılıklar daha da azalmış, hemen hemen aynı noktaya gelmiş bulunmaktadır." (Emeğin Bayrağı, S. 17, sf. 5)

Geçmişteki bölünme ve ayrılıkların artık anlamını yitirdiği görüşü, yöntem olarak, günümüz gerçeğinin, hem de devrimci hareketin gelişme diyalektiğinin inkarına dayanır. Oysa sözü edilen örgütlerin tümü de doğruları ve yanlışları ile bu 20 yıllık tarihsel süreçlerin evrimi üzerinde duruyorlar. Onların bugünkü çizgilerinin, örgütlenmelerinin ve mücadele geleneklerinin köklerinin aranacağı yer de bu aynı tarihsel süreçtir.

Esasen, bugün, geçmişteki bölünmelerin ve polemiklerin gereksiz ve işe yaramaz olduğunu, bunların çoğunlukla Stalin-ci "bürokratik sosyalizm" in yanılısamaları üzerinde gelişip yapay bloklaşmalara ve zaman kaybına yol açtığını söyleyenler en başta modern revizyonistler ve Kuruçeşmecilerdir. Onlara göre, birleşebilmek için, bu eksen üzerinde oluşan bütün grupları dağıtmak, geçmişte oluşan çizgileri ve bunlarla bağıntılı polemikleri iptal etmek ve geçmişe bir sünger çekmek gerekmektedir. Görüldüğü gibi, geçmişteki ayrılıkları tarihe gömmekle, ilkesiz birlik çabaları arasında dolaysız bir bağ vardır.

Kısacası, görüş ayrılıklarının '79 öncesinde kaldığı iddiası, bugünkü ayrılıkların üzerini örtbas etmek amacıyla uydurulmuştur. TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKP çizgilerinin üzerindeki Narodnik, Maocu cilayı sildiler diye, onlar küçük burjuva devrimciliğinden bir çırpıda kurtulmuş olmadılar. Eğer öyle olsaydı, TKP-ML Hareketi Maocu Kaypakkaya Platformunu hala "komünist" olarak ilan etmezdi. Aynı şekilde, TDKP, 1980 Platformunun esasını oluşturan küçük burjuva popülist platformunun özeleştirisini yapmaktan kaçınmazdı. Bu üç örgütün eski yarı legal örgütlenme tarzlarını, Menşevik kadro politikalarını ve pasifist eylem anlayışlarını hala terketmemeleri de, eski kafalarının pek fazla değişmediğini gösteren başka örneklerdir.

En basitinden, biz, TDKP ile aramızda bölünmeye neden olan görüş ayrılıklarının '79 öncesinde kaldığını, bugün "hemen hemen aynı noktaya" geldiğimizi kabul edemeyiz. TİKB, 1977'de ayrılmıştır ama o günkü bölünmeden kaynaklanan polemiklerin özü ve anlamı, "ÜDT"nin ve MZD'nin reddinden sonra da devam etmiştir. Bunun, her iki örgütün de 12 Eylül faşist darbesinden sonra izledikleri pratik tutumda dile geldiği rahatlıkla söylenebilir. Darbeden sonra olup bitenler iki farklı çizginin ve iki farklı sınıf tavrının, iki farklı sonucundan ibarettir.

Ama bütün bunlara rağmen geçmişe sünger çekmekte ve ayrılıkların önünü tıkamakta kararlı olan **Seçenek**, ortaya şöyle bir dayatmayla çıkabiliyor:

"Komünist gruplar arasında yoldaşça ilişkilerin kurulmasının koşulu, her şeyden önce birbirlerinin komünist varlığını kabul etmeleri, sekte ve grupçu, tasfiyeci ve dogmatik, öznelci yaklaşımları mahkum etmeleridir." (Seçenek, S. 4, sf. 138)

Üstelik **Seçenek** sırf bununla da kalmayıp, TKP-ML Hareketi'nin 1972'den, TKİH ve TDKP'nin 1975'den, TİKB'nin ise 1979'dan beri "*komünist*" oldukları şeklindeki pek adaletli "*tarih tezi*"ni kabul etmemizi de istiyor. Eğer kabul etmezsek, "*sekte*", "*tasfiyeci*", "*açık inkarcı*", "*anti-Marksist*", "*grupçu*", vs. yaftalarını ömrümüz boyunca boynumuzda taşımaya da mahkum ediliyoruz.

Birliğe giden iki yol vardır: Biri, önce birlik ve ayrılık yollarını net olarak tespit etmek ve ayrılıkları zorlu bir ideolojik mücadeleyle çözmek. Diğeri ise, ayrılıkları gizlemek, varlıkları kabul edilenlerin derinliğini örtbas etmek ve ideolojik mücadeleye gerek olmaksızın "*bugünkü haliyle*" bile birleşebileceği görüşünü öne sürmek. Bunlardan ilki Marksist-Leninist birliğe, diğeri ise oportünist birliğe götüren yoldur. İşte TKP-ML Hareketi tam da bu ikinci yolu savunuyor. Ve akıl almaz bir mezhep genişliğiyle ideolojik ayrılıklar için mücadelenin yolunu tıkamak için elinden geleni yapıyor.

Burada, Lenin'in, Troçki'nin başını çektiği birlik "*çöpçatanlığı*" ile ünlü tasfiyeci bloka söylediği sözler geliyor hemen akla. Lenin, buntlar için şuntları söylüyordu:

"Birlik görüşlerinden biri, 'belli kişilerin, grupların ve kurumların 'uzlaşma'sını ön sıraya alabilir... Bunların çalışmalarında güdülecek siyaset konusundaki görüşlerinin özdeşliği konusu arkadan gelir, ikincil bir sorundur. Kişi, görüş ayrılıkları üzerinde dilini tutmalı, bu ayrılıkların nedeni, anlamı, nesnel koşulları üzerinde konuşmamalıdır. Asıl iş kişilerle grupları 'uzlaştırmak'tır. Eğer ortak bir siyaset üzerinde anlaşamazlarsa, o siyaset hepsince kabul edilebilir bir yolda yorumlanmalıdır. Yaşa ve yaşat. Bu darkafalı bir 'uzlaşma'dır, kaçınılmaz olarak sekte bir diplomasiye yol açar. Anlaşmazlık kaynaklarını

'tıkamak', bu konular üzerinde dilini tutmak, 'çekişmeleri' her ne pahasına olursa olsun 'ayarlamak', çatışan eğilimleri nötrleştirmek -işte bu tür 'uzlaşmacılığın' dik-katini üzerinde topladığı başlıca şey budur." (Tasfiyecilik Üzerine, sf. 99-100)

Lenin, bu ilkesiz ve uzlaşıcı birlikçiliğin adına "hizip diplomasisi" veya "sekte diplomasi" diyor. Gerçekten de TKP-ML Hareketi'nin birlik üzerine yazdığı yazılarda da uzlaştırma diplomasisinin birçok belirtisini görebiliyoruz. Basit bir örnek vermek gerekirse;

"... Ülke kapitalizmin orta düzeyde geliştiği bir ülke olduğu... halde, onu yarı feodal değerlendirmek, komünistlik üzerinde doğrudan bir etkide bulunmaz" (İleri, S. 68, sf. 4)

"... Ülkemizde kapitalist tarımsal gelişme yolu olarak Prusya tipi gelişme... davanın özüne ilişkin bir değerlendirme değildir. Yani... komünistlik üzerinde doğrudan bir etkide bulunmaz." (agy)

Günümüzde halkçılığa ve onun bir biçimi olan Maoculuğa karşı mücadelede olduğu kadar, başka bakımlardan da önem taşıyan bu konuda nasıl pazarlıkçı bir tutum takınıldığı ilk bakışta görülebilir. Halbuki sosyoekonomik sistemin Marksist-Leninist tahlili, devrimin niteliğini, itici güçlerini ve düşmanlarını doğru belirlemek için vazgeçilmez bir koşuldur. Bu yapılmadan ne doğru bir strateji (taktikler de dahil) ve doğru bir program formüle edilebilir, ne de doğru bir propaganda ve ajitasyon çalışması yürütülebilir. Zira sosyoekonomik gelişme düzeyini olduğundan çok geri ya da çok ileri gösteren bir örgütün oportünizme saptaktan kaçınamayacağı, Marksist-Leninist politikalar izleyemeyeceği materyalist tarih anlayışının ABC'si gibi bir şeydir.

Birlik bakımından sosyoekonomik yapı tahlili konusundaki ayrılıklar bir yere kadar kabul edilebilir. Ancak Türkiye'ye "geri kapitalist" ya da "yarı feodal" demek, Prusya tipi gelişme yolunun varlığını kabul etmek ya da etmemek, devrim anlayışı ve program üzerinde doğrudan etkide bulunabilecek ciddi görüş ayrılıklarına denk düşer. Örnek vermek gerekirse, geçmişte TDKP ve TKİH "devrimin özü toprak devrimidir" tezini savunurlarken, "yarı feodal Türkiye" ve "Prusya tipi gelişme

yolunun imkansızlığı" tespitlerine dayanıyorlardı. Üstelik TDKP bu anlayışı yüzünden, yalnızca sınıfları yanlış mevzilendirmek ve sosyalist görevleri unutmak pahasına demokratizmi baştacı etmekle kalmadı, aynı zamanda, yarı feodal oldukları gerekçesiyle tarım programında Sabancıların modern kapitalist çiftliklerini dahi köylülere dağıtmayı savundu, vs... Sonuç olarak, sosyoekonomik yapı üzerinde görüş ayrılıkları TKP-ML Hareketi yazarının liberal renkli "*komünistliği üzerinde*" belki etkide bulunmuyor, ama devrim sorununu ve programı pekala etkileyebiliyor.

İlkesel ayrılıklarda uzlaşma ve ortayol politikası, kişiyi doğrudan oportünizme götürür. Ama ne var ki, **Emeğin Bayrağı** işi uzlaşıcılığın teorisini yapmaya vardırarak kadar ileri gidiyor:

"Ayrılıklar önemlidir ve ayrı gruplar olmalarının da temelidir. Kaldı ki, mevcut haliyle bile bu ayrılıklar, bu yoğunlukların bir tek yapı altında birleşmelerinin önünde engel değildir, Marksist-Leninist bir yapıda bulunabilecek düşünce ayrılıklarıdır." (Emeğin Bayrağı, S. 17, sf. 5, abç)

Burada söylenenler son derece açıktır: **Emeğin Bayrağı**, dört örgüt arasındaki ideolojik, politik ve örgütsel ayrılıklarının "*mevcut haliyle*" "*ML bir yapıda bulunabileceği*"ni söylüyor. Hatta mevcut görüş ayrılıklarını çözmeyi hedefleyen bir süreç yaşamaya dahi gerek duymuyor. Oysa bu, parti içinde gruplara ve oportünist çizgilere meşruiyet tanımaktan başka bir anlama gelmez.

Bilindiği gibi, komünistlerin birliğine yaklaşım, aynı zamanda proletaryanın devrimci partisine yaklaşım sorunudur. Yani birlik sorununun ilkelerini ele alış şekli, o örgütün parti örgütlenmesinden ne anladığını da ortaya koyar. Buradan hareketle, sadece Marksist-Leninistlerin değil, oportünistlerin birlik politikalarının da parti anlayışlarının doğrudan bir uzantısı ve yansıması olduğunu söyleyebiliriz.

Emeğin Bayrağı'na gelince, sorun bir parti çatısı altında birleşme noktasına geldiğinde, o kendini, şimdilerde uluslararası ve ulusal planda modern revizyonistler arasında çok tutulan bir moda haline gelen "*çoksesli ve kanatlı*" parti modeline kaptırmaktan kurtaramıyor. Çok iyi bilindiği gibi,

Afanasyev'den Troçkistlere, sivil toplumculardan Kuruçeşme-
cilere kadar hemen bütün revizyonistler, birlik politikalarını,
farklı çizgilerin ve hiziplerin varlığına dayanan bu parti modeli
üzerine kurmuşlardır.

Örneğin, **Yeni Öncü**'nün birlik hakkındaki aşağıdaki
görüşleri ile, **Emeğin Bayrağı**'nin savundukları şaşkıncı bir
şekilde birbirine benziyor:

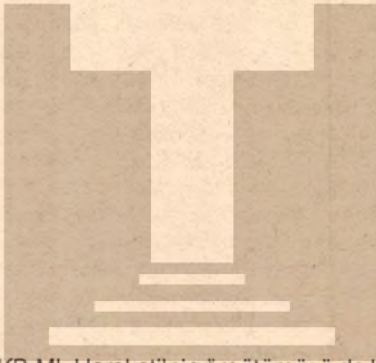
*"Oysa ulaşılabilecek hedefte anlaşarak aynı siyasi
doğrultuyu benimsemiş olanlar farklı görüşlere
meşruiyet tanıyarak birlikte bir yürüyüşü, aynı
örgütlenme içinde yer almayı becerebilir ve becer-
melidirler."* (Yeni Öncü, S. 16, sf. 42)

Bir komünist partide görüş ayrılıkları olmayacak mıdır?
Stalin'in dediği gibi, görüş ayrılıkları bir bakıma "*canlı bir parti
yaşantısının*" belirtisidir. Ama görüş ayrılıkları ilkesel önemdeki
sorunlara, ve hele partininkinden ayrı bir çizgiye yöneldimi,
buna asla izin verilmez. Marksist-Leninist bir partide gruplara,
fraksiyonlara yer yoktur. Zira bunlara izin verirse, devrimde
sınıfın önderliğini sürdürmesi olsun, proletarya diktatörlüğünü
gerçekleştirmesi olsun imkansız hale gelir.

Gerçi iş soyut ve kuru teori yapmaya gelince **Emeğin
Bayrağı** da partide gruplara ve hiziplere yer verilemeyeceğini
savunuyor. Ama mesele somuta inince TİKB, TDKP, TKP-ML
Hareketi ve TKİH'in "*mevcut haliyle*" "*bir çatı altında
birleşebileceğini*" söyleyerek, başka bir yoldan "*kanatlı*" parti
modeline varıyor. Aslında bu, TKP-ML Hareketi'nin geçmişte
savunduğu Maoçu "*iki çizgi*" teorisinin ve bugün de esinlen-
mekten geri durmadığı "*çoksesli*", "*kanatlı*" parti anlayışının
utangaç bir savunusundan başka bir şey değildir.

IV. Bölüm

KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİNE GİDEN YOL

Sonuçta, TKP-ML Hareketi'nin örgütümüzü de kapsayan birlik önerisi, Marksizm-Leninizm ile küçük burjuva sosyalizminin uzlaştırılmaya çalışıldığı bir ilkesiz birlik girişimi olarak kalmaktadır. Dolayısıyla, Leninizmin ilkelerine göre örgütlenmiş militan bir komünist partisinin değil, dört grubun aritmetik toplamından oluşacak bir küçük burjuva partisinin çıkacağı böyle bir birliğe karşı çıkmamız son derece doğaldır.

Biz komünistler güçlü olmayı, birleşilebilecek bütün güçleri bir parti etrafında birleştirmeyi elbette isteriz. Ancak bunun devamının yararına olmasına, oportünizmin şu ya da bu biçimini değil Marksizm-Leninizmin mevzilerini güçlendirmesine, bizi çoktan aşmış eski küçük burjuva mevzilere götürmemesine de özel bir dikkat gösteririz. TİKB, baştan ölü doğan bir birleşmedense, şimdilik kendi Marksist-Leninist yolundan ilerlemeyi, hiç olmazsa, bir yandan eksikliklerini gidermeye çalışırken, diğer yandan da komünistlerin

birliğinin koşullarını hazırlamayı tercih etmek durumu ile karşı karşıyadır.

Baştan beri ilkeli ve açık bir birlik politikasına sahip olan TİKB, Tırkiye'deki mevcut komünist potansiyelin tek bir parti çatısı altında birleşip kaynaşmasını her zaman kuvvetle arzulamıştır. Hatta bu maksatla, içinde komünist bir potansiyel barındıran, en azından birlik menziline giren bütün örgüt ve gruplardaki gelişmeleri, politika değişikliklerini ve özeleştirileri dikkatle izlemiştir. Fakat bugüne kadar söz konusu örgüt ve gruplar içinde proleter sosyalizmi yönünde radikal bir dönüşüm olmaması nedeniyle, acil ve somut bir birlik önerisinin komünist temellerde olamayacağını dikkate alarak, ister istemez sorunu ileriki sürece yaymak zorunda kalmıştır.

1979 yılında revizyonist Mao Zedung Düşüncesi'nin reddilmesi, özellikle de 12 Eylül darbesinden sonra ortaya çıkan sarsıcı gelişmeler ve yaşanılan tasfiyecilik süreci, TKP-ML Hareketi, TDKP ve TKİH için bir şans, oportünist geçmişleriyle bağlarını koparıp Marksizm-Leninizme yönelmeleri bakımından önlerinde açılan bir kapıydı. Fakat 12 Eylül döneminde her üç örgütün teori ve pratikleri denenmesine ve sonuçlar açık seçik ortada olmasına rağmen, üstelik herbiri de bir dizi iç mücadeleler yaşadıkları ve kısmen ayıklandıkları halde, yeni döneme geçerken ellerindeki bu şansı kullanamamışlardır. Tersine farklı süreçlerde ve farklı biçimlerde yaptıkları özeleştirileri, artık savunulamaz hale gelmiş ya da zaman tarafından eskitilmiş konularla sınırlıdır. Yenilgi yıllarında düştükleri tasfiyeciliği bile, ideolojik, politik ve örgütsel çizgi hataları ile değil, bazı taktik yanılğılar ve örgütlenme noksanlıkları, hatta bugün artık saflarından ayrılmış ya da dökülmüş bulunan o günkü yöneticiler ile ağıklamaktadırlar. Kısacası, söz konusu örgütlerin bazı hatları, bazı renkleri ve bazı yöneticileri değişmiş ama 12 Eylül öncesindeki küçük burjuva devrimcisi özleri aynen kalmıştır.

Bu olgular, günümüz koşullarında bu dört örgütün bir parti çatısı altında birleşemeyeceklerini, birleşebilmeleri için gerekli asgari koşulların henüz mevcut olmadığını göstermektedir.

Bununla birlikte, bu, komünistlerin birliği için çaba harcamamız, artık onu defterden silmemiz gerektiği anlamına da

gelmez. Zira bu örgütler -tabii bu çerçeve daha da genişletilebilir- az ya da çok komünist olmaya yatkın, en azından buna dönüşebilecek potansiyel unsurları da içlerinde barındırıyorlar. Gerçi komünistlerin birliği ile sonuçlanabilecek gelişmelerin hangi biçimler altında gelişebileceğini şimdiden kestirmek olanaksızdır. Bu, önümüzdeki sürecin ortaya çıkaracağı gelişmelere ve birlik çabalarına da bağlı olarak, tek örgüte akış ya da bazı örgütlerin birleşmesi şeklinde olabileceği gibi, örgütlerde ortaya çıkabilecek yeni saflaşmalar, bölünmeler temeli üzerinde de gerçekleşebilir. Bundan ötürü, komünistlerin birliği sorunu çözülmediği sürece, önümüzde çözüm bekleyen sorunlar arasında yer almaya devam edecektir.

Ama önümüzdeki süreçte gelişmeler ne olursa olsun kesin olan bir şey varsa, o da uğruna mücadele edilmeden, bu doğrultuda ilkeli, sabırlı ve kararlı çabalar göstermeden birliğin **kendiliğinden** gerçekleşemeyeceğidir. Komünistlerin birliğinin gerçekleşmesi nispeten kısa ya da oldukça uzun bir dönemi kapsayabilir; ama bu, mutlaka Marksizm-Leninizmin ilkelerinin kararlılıkla savunulması ve uygulanması, revizyonizmin ve oportünizmin her çeşidiyle mücadele edilmesi, komünistlerin sınıf ve emekçi yığınlarla birleşmesinin geliştirilmesi ve sınıf mücadelesinin militanca omuzlanması temelinde olacaktır.

Komünistlerin birliği, hatırı için yapılacak, örgüt önderleri arasındaki görüşmelerle bir çırpıda halledilebilecek basit bir olay değildir. Aynı şekilde, farklı ilke ve platformlara dayanması gereken cephesel birliğe de benzemez. Aksine, "*birleşme öncesinde ve birleşebilmek için, öncelikle sağlam ve kesin sınırlar*" (Lenin) çizilmeli; program, strateji, temel taktikler ve parti örgütlenmesi üzerinde davanın özünü ilgilendiren esaslarda tam bir görüş beraberliği sağlanması ve bu süreç, "*ideolojik bir yakınlaşma*" ve ortak bir militan mücadeleye yönelim zemini üzerinde gelişiyor olmalıdır. Yoksa bu temel çizgileri taşımayan bir birleşme süreci, grupları birbirine yapıştırmaktan ve yeni hizipleşme ve bloklaşmalara zemin hazırlamaktan öte gidemeyecektir.

TİKB, dünyayı kendisinden ibaret sayan ve dışındaki devrimci potansiyele gözlerini kapayan "sol" sekter, dar grupçu

yaklaşımına olduğu kadar; kof büyüme hesaplarına, kendine güvensizliğe, dostluklara ve oportünist uzlaşmalara dayanan birliğe de karşıdır. Komünistlerin birliği, ilkeler üzerinde, teori ve politikanın temel sorunlarında, örgütlenme ve eylem hattında yeterli bir birlik sağlanmadan, legal basında sürdürülen tartışmalarla, yığınların mücadelesi dışında gelişen anlaşmalarla, yalnız tepeden yürütülecek görüşmeler yoluyla, ya da salt aşağıdan eylem birlikleriyle sağlanamaz. Sağlanırsa da bunun adı komünistlerin birliği olmaz.

Komünistlerin birliğine giden yol, sol sektarizme ve liberalizme, her türden oportünizme ve pasifizme karşı mücadeleyi de içeren çok yönlü bir süreçtir. Lenin'in de belirttiği gibi, bu, diğer şeylerin yanında, "**iş temeli üzerinde, günün ideolojik ve siyasal hedeflerini anlayışta, işin gerçeğinde bu hedeflerin ortaya konuş biçiminde bir araya**" (Tasfiyecilik Üzerine, sf. 139) gelmeyi ve yakınlaşmayı da içerir. Bu bağlamda, TİKB, söz konusu gruplarda özellikle zayıf olduğunu düşündüğü profesyonel devrimcilik, militanlık ruhu, Bolşevik sağlamlık, ihtilalci mücadele geleneklerine bağlılık vs. gibi, komünist bir örgütün vazgeçilmez koşulu olan niteliklerde de yakınlaşmayı birliğe giden yolun önemli bir belirtisi saymaktadır.

Bütün bunlara karşın, TKP-ML Hareketi ve onun çağrısına olumlu yanıt veren diğerleri, birliği, illegal ve legal yazında yazılacak birkaç üstünkörü yazı ile, sınıf hareketinden kopuk, mücadelesiz, kısa ve kolay yoldan sağlanan uzlaşmalar ile sağlanabilecek bir şey sanıyor ve öyle hareket ediyorlar. TİKB, Marksizm-Leninizm ve devrimci proletaryaya yarar yerine zarar getirmesi kaçınılmaz olan bu tür sağlıksız, ilkesiz ve uzun süre gidemeyecek birliklere her zaman karşı olmuştur ve karşı olacaktır.

Ağustos - Eylül 1990

SAHTE BİRLİKÇİLİK ÜZERİNE AYKIRI NOTLAR

I.

Komünist ve işçi sınıfı hareketinin çeşitli gelişme aşamaları, Marksist-Leninist örgüt ve çevyelerin birliği sorununun çözümünü gündeme getirir, getirebilir. Böyle zamanlarda birliğin koşullarının, ilkelerinin ve sınırlarının doğru belirlenip değerlendirilmesi ve devrimci proletaryanın yararına halledilmesi büyük önem kazanır. Marksist-Leninist yaklaşım, doğru ideolojik, politik ve örgütsel platformda ısrarlı olarak, sapmadan, ne grupçu sekterliğe ne de liberal sınırsızlığa düşmeden sorunu sonuçlandırmayı gerektirir.

Böyle bir sorunda birliği içtenlikle istemek ne kadar doğru ve gerekliyse, sahte birlik anlayışlarına karşı uyanık olup ona karşı çıkmak da o kadar doğru ve gereklidir. Marks ve Lenin, her iki alanda da ilkeli yaklaşımın öğretici örneklerini vermişlerdir bize. Birliği gereksinmek başka, bu gereksinmeyi yerine

getirmek daha başkadır. Birlik talebi, Marksist-Leninistlerin proletaryanın çıkarlarıyla çakışmıyorsa, "birlik"le oynamak, fırsatçı ayak oyunları yapmak ve hatta bunlara alet olmak hem tehlikelidir hem de zaman israfıdır.

Birlik şarkılarının beş yıldır moda olduğu bir dönemden geçiycez. 1980-1985 yılları arasında, yani azgın gericilik yıllarında ortak bildiri dağıtacak bir çevre dahi bulamıyorduk. Şimdi, ortalığı birdenbire kaplayıveren "birlik" istirmacılarının, küçük sermayeleriyle büyük vurgunlar vurabilmek için, her köşe başına bir tezgah kurdukları görülüyor. TBKP ve SP, M. A. Aybar ve M. Belge, S. Aren ve A. Nesin beş yıldır dükkanlarında "birlik" satıyorlar. Kuruçeşmeciler, mülteciler, Bilarcılar, sosyal demokrat Oluşumcular da "birlik" satıyorlar...

Burada, dünya "sol"u alabildiğine bölünüp parçalanırken, Türkiye'de mucizevi bir gelişme mi oldu ki grupçu ve sekte eğilimlerin yerini birlikçilik aldı, diye sorulabilir. Elbette Türkiye'de bu hastalık olduğu gibi duruyor, hatta grupçuluk altın yıllarını yaşıyor. Değişen sadece dış ve iç koşullar, modern revizyonizmin ve yerel oportünizmin taktikleri, manevralarıdır. Sinekler, Lenin'in tam da böyle zamanları düşünerek, "büyük bir dava ve büyük bir sorun" dediği birliğin üzerine üşüşüvermişlerdir.

GEÇMİŞTEN BUGÜNE BİRLİK

Birlik sorunu, gerek parti düzleminde gerekse cephe ve eylem düzleminde son yirmi yıl boyunca tartışılıp durdu. Ancak bu tartışmaların verimli oldukları ve birleşmeyle sonuçlandıkları pek söylenemez. Türkiye'de güçlü bir komünist parti geleneği olmaması, sınıf hareketinden kopukluk, cazip bir çekim merkezi yaratılamaması, uluslararası revizyonizmin bölücü çabaları, devrimci harekete egemen olan küçük burjuva sınıf karakteri vs. birliğin önünde engel olarak kaldı.

Son 25 yıl boyunca Türkiye devrimci hareketine egemen olan eğilim birleşme değil, sürekli bölünme ve parçalanmaydı. 1965 sonlarında TİP içinde başlayıp 1969'da Dev-Genç saflarına sıçrayan bölünmeler, 12 Mart sonrasında THKP-C, PDA, TKP-ML ve THKO içinde ortaya çıkan görüş ayrılıkları ile dallanıp budaklanarak tıpkı bir ağacın dallarının büyüüşünde

olduğu gibi bir çeşit süreklilik kazandı. Daha sonraki süreçte her kriz anı eskilerine yeni bölünmeler ekleyince ortaya Türkiye devrimci hareketinin 40'ları, 50'leri aŗan "parti" ve gruplarından oluŗan bugünkü parçalı yapısı çıktı. Bu bölünmeler, 12 Eylül darbesine kadar genellikle devrimci hareketin hızlı ve sağlıksız büyümesinin bir parçası olarak göründüler.

Blnmelerin birçoğu geleneksel oportünizme ve modern revizyonizme karŗı tepkiyi içerdiklerinden bir ilerleme unsuru taŗımakla birlikte, örgütsel anarŗizm, ilkesizlik, ideolojik ve politik cılızlık gibi bir dizi hastalığı da yanlarında taŗıdılar. Öyle ki, bazı bölünmeler ayrılmayı gerektirmeyen ikincil sorunlara, keyfi ölçütlere dayanabiliyor, davanın çıkarları bir yana bırakılabiliyordu. Bundan dolayı, birlik ve ayrılık sorunlarında ML ilke ve kıstaslara ters dŗen genel geçerlilikte anlayıŗlar oluŗtu. Elbette bu kendi ziddini da, yani ayrıların aynı çatı altında yürümeleri ilkesizliğini de besleyip büyüttü. Dolayısıyla, ne kendini baŗkalarından sağlıklı olarak ayırabilmek, ne de birleŗilmek gerektiğinde birleŗebilmek iyi ğrenilebildi.

12 Eylül yenilgisinde sınıfla birleŗmiŗ güçlü bir komünist partiye sahip olmamak kadar, antifaŗist devrimci güçleri cephe ve eylem birlikleri etrafında bir araya getirememek, birleŗebilecek bütün güçleri birleŗtirememek de etkin bir rol oynadı. Ama buna rağmen askeri faŗist diktatörlüğün bundan da yararlanarak devrimci hareketi fersah fersah geriye götürmesi Türkiye devrimcileri üzerinde yeterince uyarıcı olmadı. Aksine, dvŗsz yenilginin ađırlaŗtırdıđı tasfiyecilik dalgası eski bölünmelere yenilerini ekledi. Ve yenilgi günlerinin ilk sisleri dağılır dağılmaz birçok örgütün parçalara, hiziplere bölündükleri, blnmemiŗ grnenlerinse kanatlılığı teorileŗtirmeye yöneldikleri görüldü.

Türkiye solundaki birlik tartıŗmalarının ilk defa bugünkü geniŗliđine ulaŗması, bu tarihsel sürecin ardından ortaya çıktı. Ancak Şunu da belirtmek gerekir ki 1985 öncesinde egemen eğilim ilkesiz ve sekter bölünmeler iken, bugün sağ tasfiyeci, yasalıcı ve "yenilenme"ci sahte birlik eğilimidir. Bu sonuncu eğilim üzerinde özellikle etkili olan dıŗ ve iç faktörler açıklanmadan, bugün olagelenleri anlamak olanaksızdır.

TASFIYECİLİK SÜRECİNİN GETİRDİĞİ "BİRLİK" ANLAYIŞLARI

Türkiye solu, tarihinin en ağır yenilgisini 12 Eylül 1980 darbesinin ardından yaşadı. Yasal ve yasadışı örgütlerin çoğunluğunun faşist diktatörlüğe karşı direnmek yerine, sınıf savaşı alanını dövüştürsüz terketmeleri olsun, örgüt tasfiyeciliğini, mülteciliği, bozgunculuğu resmi politika haline getirmeleri olsun, bu yenilginin siyasal ve psikolojik tahribatının ağır olmasına neden oldu. 1980-1985 arası yıllarda, bir yandan faşist karşıdevrimin yıldırıcı baskıları, bir yandan yenilginin yarattığı iflas ve çöküntü devrimci harekette sonuçları bugün çok daha iyi görülen savrulmalara, dönüşlere ve çatlaklara yol açtı.

Faşizmin karşısında alınan yenilgi birçok örgüt için bozgunu ifade ediyordu. Bozguncu ruh hali, uzun yıllar süren faaliyetsizlik ile birleşerek, bu örgütlerin gerek önderliklerinde gerekse kadrolarında modern revizyonizmin ve liberalizmin tahribatını arttırdı. Mülteci yaşamının çürütücü ortamı, kavgasız yenilgiden kaynaklanan kendine güvensizlik, umut bağlanan örgütlerin kolay çöküşü, polisteki yaygın çözümler, cezaevlerinde gelişen yılgınlık, suskunluğun uzun sürmesi ve devrimci hareketin bir türlü toparlanamaması, itirafçılıktan başlayıp davayı terk ve liberalleşmeye dek uzanan bir dizi olguyu da beraberinde getirdi. Uzun süren yenilgi yılları ideolojik bakımdan hiç de sağlam bir zemin üzerinde olmayan ve mücadeleye kolay devrim hayalleriyle katılmış küçük burjuvalar arasında sayıları hayli fazla "yorgun savaşçı"lar yarattı. Bütün tasfiyeci örgütleri kuşatan daha 35 yaşını bile aşmadan ihtiyarlamış bu yorgun savaşçılar, her türden oportünizme doğru yolculuğa hazır müthiş bir potansiyel tehlike demektir. Bu ve benzer etkenler sonucu modern revizyonist akımlar sosyal demokrasiye doğru kayarlarken, küçük burjuva devrimciliğinin "sol" ve sağ kanatları eski mevzilerini terkederek daha da sağa kaydılar. Bunlarda uç veren sivil toplumculuk, antistalinizm, inkarcılık, yasalılık -elbette bunların kökleri daha gerilere uzanıyordu- gibi sapmalar giderek büyüdü ve canlanma dönemine geçerken teorileşmiş halde su yüzüne çıktı.

1985'ler sonrasının bir özelliği de Eylül öncesi yılların dinamizminin ve eylemciliğinin kenara ittiği iflah olmaz revizyonist önderleri öne çıkarmasıdır. 12 Mart sonrası yıllarda Deniz, Mahir ve Kaypakkaya gibi devrim kahramanlarının yıldızı parladığı halde, 12 Eylül sonrasında ortalığı boş bulan M.A.Aybar, D.Perinçek, H.Berktaş, H.Kutlu, M.Belge, Y.Küçük, T.Akçam, E.Kürkçü vb. gibi tescilli revizyonistler pekala öne çıkabildiler. Bunlar devrimci hareketin kan kaybindan ve onun toparlanamamasından da yararlanarak, "Yeni Gündem", "2000'e Doğru" gibi haftalık dergilerle, "Yapıt", "Saçak", "Zemin", "11. Tez", "Yarın" benzeri yayınlarla revizyonist, tasfiyeciler görüşlerini engelsizce yaydılar.

Bir yandan dıştan esen revizyonist rüzgarlar, bir yandan bu yayınların yaydığı liberal görüşler, bir yandan da tasfiyeciliğin içten içe çürütüp her türlü hastalığı kapmaya hazır hale getirdiği maraza bünyeler Türkiye solunda yeni arayışları gündeme getirdiler. Böylelikle, modern revizyonistler ve 12 Eylül'ün barutunu tükettiği küçük burjuva önderler bütün oklarını Marksizm-Leninizme ve geçmişin devrimci geleneklerine çevirebildiler. Bunun adına da "muhasabe", "arayış", "yenilenme" gibi adlar verildi.

Kuşkusuz Türkiye devrimci hareketinin özeleştirici yapıyı düzeltmesi, oportünizmden arınıp Marksizm-Leninizm'le doğrultması gereken pek çok ağır hataları vardı. Ama, "muhasabe"ler birkaç sivri hatayı törpüleyip eski revizyonist çizgilerin korunmasından ve bunların yeni renklerle süslenmesinden ibaret kalıyordu. Kimse 12 Eylül gerçekliğinde tuz buz olup iflas etmiş teorilerini, politikalarını, örgütlenmelerini Marksizm-Leninizmin süzgecinden geçirmeye yanaşmıyordu. Okun sivri ucu daha çok geçmişin devrimci yanlarına, devrimci mücadele geleneklerine ve yeraltına yöneltiliyor; geçmişte olumlu olan ne varsa "dogmatizm", "çocukluk", "grupçuluk", "sektecilik", "birey olamama" gibi Eylül imali revizyonist mermilerle bombardıman ediliyordu.

Bütün bunlar revizyonizmin ve tasfiyeciliğin at oynatacağı alanı düzledi. Revizyonist ve sağ oportünist şefler üslup yumuşaklığı ve karşılıklı diyalog adı altında devrimci kesimlerde kendilerine duyulan haklı öfkeyi yatıştırdılar, eski grup yapılarından kalma sekte özelliklerin tersine dönüşmesine

ebelik ederek onları liberal mezhep genişliğinin ağına doğru çekmeyi başardılar. Siyasi çizgilerdeki keskin virajlar, sağcı törpülenme, neredeyse atomize olma düzeyine varan bölünmeler, çaresizlik ve umutsuzluk revizyonist ülkelerde meydana gelen değişmelerle birleşince, günün liberal "birlik" anlayışlarına damgasını vuran bir zemin hazırlanmış oldu.

ULUSLARARASI REVİZYONİZMİN TÜRKİYE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

80'li yıllar boyunca Türkiye'de bunlar olurken, aynı süreçte SB'de, D. Avrupa ülkelerinde ve Çin'de önemli altüstler yaşandı. Stalin sonrası dönemde SB'de ve D. Avrupa'da iktidarı gasbederek tedricen kapitalizmi restore eden Kruşçevçiler, 1970'lere geldiklerinde derin bir ideolojik, siyasi, ekonomik, askeri, kültürel vb. bunalımın içine yuvarlandılar. Revizyonist ülkeler, ağırlaşan ekonomik sorunlar ve keskin uzlaşmaz karşıtlıklar ortamında kapitalist nitelikleri açık burjuva reformlar yapmadan yaşayamaz duruma gelmişlerdi. Polonya'daki gelişmeler diğerlerini bekleyen tehlikelerin sinyallerini veriyordu. Bundan hareketle, revizyonist burjuvazi, had safhaya varan sosyal emperyalizmin krizine çare bulmak üzere iflas etmiş Brejnev kliğini düşürerek, yerine Mihail Gorbaçov kliğini getirdi. Böylece, 1985'ten sonra SBKP'nin glastnost ve perestroyka adı altında yürürlüğe koyduğu bir dizi reform uygulamaya kondu. Bu, aynı zamanda Marksizm-Leninizme, onun sosyalist toplumun inşası ve proletarya diktatörlüğü hakkındaki denenmiş teorilerine, proleter enternasyonalizmine ve SBKP tarihinin devrimci dönemlerine yönelik yoğun bir ideolojik saldırıyı içeriyordu.

Gorbaçov ve destekçileri önlerine hedef tahtası olarak Marksizm-Leninizmi koydular: Bazen Stalin'e açıkça ve Lenin'e üstü kapalı saldırarak, bazen II. Enternasyonal oportünistlerine, Troçki'ye, Buharin'e, Kamenev'e vs. itibarlarını iade ederek, bazen de "yeni sosyalizm anlayışı", "nitel yenilenme", "demokratikleşme" benzeri araçlar kullanılarak kendi "Marksizm-Leninizm"lerini sosyal demokrasiden farksız hale getirdiler. Bu amaçla, SBKP MK'ya bağlı Toplumsal Bilimler Akademisi üyeleri çağın niteliğinin değiştiği, devrimlerin zamanının geçtiği, Leninizmin ilkelerinin eskidiği ve

sosyalizmin kapitalizmle bütünleştigi hakkında bilinen eski revizyonist tezleri allayıp pullayıp piyasaya sürdüler.

Gorbaçov'un reformları ve ML'e yönelik saldırıları dünya emperyalizmi ve gericiliği tarafından övgülere boğulup hararetle desteklendi. Aynı şekilde, SBKP'nin yeni tezleri ve reformları, onun uydusu "KP"ler, liberal aydınlar, Troçkistler, diğer revizyonistler ve ortayolcuların çoğu tarafından da desteklendi ve sosyalizmin "aydınlanma çağı" olarak alkışlandı. Öyle ki geçmişte SBKP'yi revizyonizme düşmekle eleştirenler -SB'yi hala sosyalist görseler de- dahi, Gorbaçov'un demagoji ve reformlarında eski "hatalar"ın düzeltilmesini gördüler ve O'nun "yeni sosyalizm anlayışı" "yenilenme", "dogmatizme karşı mücadele" gibi birçok sloganını kendi cephaneliklerine dahil ettiler.

Ama, Gorbaçov'u sosyalizmin kurtarıcı yeni peygamberi olarak alkışlayanlar çok geçmeden bunda acele davrandıklarını gördüler. Çin'de Tienanmen Meydanı'ndaki göstericilerin kanla bastırılmasının ardından, D.Avrupa'daki bürokratik kapitalist rejimlerin peşpeşe çöküşlerine neden olan bilinen olaylar patlak verdi. Bu ülkelerdeki yaygın gösteriler, SB'ye sıçrayan genel grev eylemleri ve SB'yi Baltık ülkelerinden Transkafkasya'ya ve Moğolistan'a kadar her yerde kısıp alan ulusal hareketler, Gorbaçov'un içyüzünü gözler önüne serip "Gorbi" efsanesini doğmadan boğdu. D.Avrupa'daki revizyonist diktatörlükler başlarındaki "KP"lerle birlikte çatır çatır çökmekle kalmadılar, yerlerini de açık kapitalist rejimlere, Hıristiyan Demokrat vb. hükümetlere bıraktılar. Sosyalizmin izleri her yerden silindi. Lenin ve Stalin'in heykelleri yıkıldı. Bu arada, SB'de yapılan yeni reformlar bu olayların ardında Gorbaçov'un olduğunu ve SB'nin de başka bir yöne gitmediğini gösterdi.

Revizyonist ülkelerdeki bu gelişmeler Türkiye solu üzerinde derin ve çok yönlü etkiler yarattı. Sovyet revizyonizminin yüzündeki maske büsbütün düşmesine rağmen bundan çok az siyasi grup olumlu ders çıkardı. TBKP benzeri SBKP güdümlü parti ve gruplar Gorbaçovcu tezleri olduğu gibi savunur ya da Brejnev'de takılıp kalırlarken, ortayolculuğun kanatları "yenilenme", "siyasi çoğulculuk", "demokratikleşme", "Marksist tipte yeni parti" gibi tezleri kendilerine malederek aynı

manyetik alanda kaldılar. Ayrıca SB'ye bağlanan boş umutların yarattığı hayal kırıklıklarının yanı sıra, ondan kalan boşluğu başka revizyonist tezlerle doldurma çabaları da ortaya çıktı.

Gorbaçovcu revizyonizmin ani çöküşü, ona sözde muhalefet yürüten Troçkizm, Maoizm, Castroculuk gibi akımlara da manevra olanağı sağladı. Özellikle bulanık suda balık avlamakta üstüne olmayan Troçkistler, revizyonist diktatörlükleri "*Stalinist bürokrasi*"nin çöküşü diye niteleyip, son gelişmeleri "*tek ülkede sosyalizm*" teorisinin, tek parti hegemonyasının, "*bürokratik ve aşırı merkezîyetçi sosyalizm modeli*"nin vs. iflası olarak ilan ettiler. Aynı şekilde, diğer bütün revizyonist akımlar da Sovyet revizyonizminin iflasından kendilerine pay çıkarabilecek bir şeyler buldular.

Modern revizyonizmin dıştan esen "*yeni*" rüzgarları, zaten 12 Eylül yenilgisinin içinden gelmekte olan pörsümüş bünyelerin daha derin bir ideolojik, siyasi ve örgütsel bunalıma yuvarlanmalarına yol açtı. Bazıları Gorbaçov'dan bir şeyler alarak, bazıları SBKP'nin bıraktığı boşluğu başka oportünizmlerle doldurarak, bazıları da "*Brejnev'in Dönüşü*"nü bekleyerek yaptılar bunu. Kaldıkları dıştan esen revizyonist rüzgarlar sırf bundan da ibaret değildi: "*Gramşçilik*", "*çevrecilik*", feminizm, Avrupa Komünizmi vs. Türkiye solunda pazar bulabiliyor, Sovyet revizyonizmiyle alışım maddesi olarak kullanılabilirdi. Nasıl olsa mülteciler, liberal aydınlar, legal Marksist basın bunları canla başla yayıyorlardı.

Sonuç olarak, Türkiye solu yeni dönemde, içten zaten uluslararası revizyonizmin ideolojik gıdasıyla beslenen yerel revizyonizmin ve tasfiyeciliğin, dıştan ise yeni moda revizyonist rüzgarların çözüp yumuşattığı liberal bir ortamın ortasına düştü. Bu, eski sağ oportünist, grupçu, fosilleşmiş yapıların çözülerek tersyüz olmalarına ve parçalanmış oportünist grup ve çevrelerin sahte birlik çağrılarının peşine kolayca takılabilmelerine uygun bir zemin yarattı. Günün yaygın ilkesiz birlik eğilimi tasfiyeciliğin, Gorbaçovculuğun ve diğer liberal etkilenmelerin ayrılmaz bir parçası olarak ortaya çıktı. Nitekim bunun çok iyi farkında olan TBKP, "*BİRLİK, YASALLAŞMA, YENİLENME*" sloganını ortaya atarak bunların hepsini tek bir payda altında toplama başarısını gösterdi. Bir başka Sovyetçi revizyonist akım olan Hedef dergisi ise, daha

geçen yıl kendi birlik anlayışının motivasyonlarını açıkça itiraf etti: "... birlik rüzgarları bir yanıyla 12 Eylül'ün getirdiği yenilginin... diğer yanıyla SBKP ve Gorbaçov'un başlattığı tartışma sürecinin etkisiyle giderek hızlanıyor." (Hedef, 1989, S. 4, sf. 11). Bu sözlerin, Kuruçeşme Kulübünün müdavimlerinin birisinin ağzından çıkması ilginç değil midir?

II.

Uluslararası revizyonizmle yerel tasfiyeciliğin bir alaşımı olan yeni dönemin "*birlik*" modası ilk defilesini 1986'da Aybar, Aren, Belge, Küçük, Perinçek gibi kaşarlanmış revizyonistler ve liberal aydınlar arasında başlayan "*yasal sosyalist parti*" tartışmalarıyla yaptı. Ardi arkası kesilmeyen bu "*yasal sosyalist parti*" tartışmaları fiyaskoyla sonuçlandı ve tartışmaları sonuna dek zorlayan Perinçek kliği nihayet kendi "*partisi*" SP'yi kurdu. Böylece, "*birlik*" ile yola çıkan SP bir yıl geçmeden bölünerek "*ayrılık*"la noktalanmış oldu. Diğer tartışmacılar ise, "*birlik*" bayrağından vazgeçmeksizin kendi yollarından yürüyerek grup dergileriyle yetindiler.

Söz konusu "*yasal parti*" tartışmalarından daha önce yurtdışında Sovyetçi revizyonistler kendi aralarında "*SOL BİRLİK*"i oluşturmuşlardı. "*Sol Birlik*" ıkına sıkına TİP-TKP birleşmesinden çıkan TBKP'yi doğurdu. Gorbaçovcu tasfiyeciliği sosyal demokrat program ve stratejilerine en bayağı şekliyle yediren TBKP, adı var kendi yok mülteciler partisi olduğunun farkında olarak "*birlik*" bayrağını elinde sallayıp, her girişimin içinde yer almaya özen göstermekten geri durmadı. Şimdi bir yandan bölünmeye, bir yandan birileriyle birleşmeye çalışarak ilginç kompozisyonlar çizmekle uğraşiyor. "*Birlik*" gibi bir davayı, hiç kimsenin düşüremeyeceği kadar ayağa düşürmesiyle de ek bir ün kazanmıştır.

YENİ BİRLİKÇİLİĞİN RENKLİ BİR NUMUNESİ: KURUÇEŞME TARTIŞMA KULÜBÜ

Kuruçeşmeciler adıyla anılan kamp, alabildiğine zıtlıklarla dolu ve amorf yapısıyla kendilerine fikir babalığı yapan tasfiyeci birlikçileri gölgede bıraktı. Bilindiği gibi, Kuruçeşmeciler ilk adımlarını ayaküstü birahane toplantılarının ardından 18 im-

zayla yayınladıkları "*sosyalistlere*" başlıklı bir deklarasyon ile attılar. Alabildiğine soyut ve kurnazca yazılmış bu deklarasyona imza atanlar arasında E.Kürkçü, birtakım öğretim üyeleri, Troçkistler ve **Sosyalist Birlik, Gelenek, Yeni Öncü** gibi bazı dergilerin yazarları bulunuyordu. Çağrı sahipleri, geçen yılın Ağustos ayında çeşitli grup ve çevrelerden 200 dolayında kişiyi bir araya toplayarak, "*Sosyalistler arası birliğin teorik ve tarihsel arka planını, imkan ve şartlarını*" tartışmak gerekçesiyle Kuruçeşme toplantılarını başlattılar ve bunu oturumlarla, yayınlarla sürdürdüler.

Kuruçeşme toplantılarının mimarlarından E.Kürkçü, Türkiye'deki örgütleri "*Marksist teorinin bölüntüleri üzerinde kurulmuş gettolar*" olarak niteliyor ve çıkış yolunun, bu grupları tasfiye edip "*yeni ve daha yüksek bir sosyalist birliğe*" geçište olduğunu söylüyor. Türkiye'deki bu denli çok grup ve çevrenin varlığının gerek komünist hareketin gerekse devrimci hareketin gelişmesinin önünde bir engel teşkil ettiğini ilkokul çocukları bile bilir. Ama burada asıl önemli olan E.Kürkçü'nün ve Kuruçeşmecilerin tasfiye edip yerine geçirmeyi istedikleri "*yeni ve daha yüksek bir sosyalist birlik*"in niteliğidir. Bunu kısaca "*yasal, kanatlı, çoksesli, her renkten revizyonizmi içinde barındıran şekilsiz bir aydınlar partisi*" olarak özetleyebiliriz. Halbuki böyle bir yasal partinin bugünkü yeraltı örgütlerinden çok daha geri, çok daha hantal ve reformcu bir örgüt olacağı açıktır. O halde Troçkistleri, eski Aydınlikçıları, Gelenekçileri, Kurtuluşçuları, TKEP'liileri, Kıvılcımcıları, Küçükçüleri, bir "*getto*" bile oluşturamamış bireyleri vs. yamalı bir bohça gibi bir araya getirmek nasıl "*daha yeni ve yüksek bir sosyalist birlik*" olabilir? Her renkten revizyonizmi birbirine yapıştırmanın imkansızlığı bir yana, bu gerçekleşse bile eski gruplara bir yenisi daha eklenmiş olur, o kadar. Aşure, bir çorba ya da tatlı çeşidi olarak belki bazılarına ilginç gelebilir ama siyasette aşurecilik en bayağı eklectizm, ilkesizlik ve hizip diplomasisi ile bir ve aynı şeydir.

Komünistlerin birliğinin asgari şartı, çerçevenin komünist grup ve çevrelerle sınırlanmasıdır. Oysa Kuruçeşmecilerin hiçbiri de komünist değildir. Toplantılara katılan her grup ve çevre istisnasız Marksist-Leninist doktrine, onun parti, devlet ve devrim, proletarya diktatörlüğü ve sosyalizm hakkındaki sınanmış öğretilerine karşıdır. Aralarında ufak tefek ayrılıklar

olsa dahi hepsi de Marksizm-Leninizmin "yenilenmesi"nin zorunluluğuna, Lenin ve Stalin'in sosyalizm anlayışlarının yerine "yeni bir sosyalizm anlayışı"nın geçirilmesi gerektiğine inanmaktadır. Kendilerinin de ifade ettikleri gibi Sovyet yanlılarını, Troçkistleri, antistalinist "Sosyalist Birlikçi"leri, Yeni Öncü yazarlarını vs. aynı masaya oturtan ortak özellik, "dogmatizm"e ve "ekonomizm"e karşı mücadele bahanesiyle gerekçelendirilmiş "YENİLENME" sloganıdır. Bilindiği gibi, bu slogan Gorbaçov'un ve ideologlarının kılavuz kabul ettikleri temel slogandır. Buna Gorbaçov'un "perestrojka" (yeniden yapılanma), H.Kutlu'nun "yeni düşünce", Troçkistlerin "recom-potion" (yeniden yapılanma) veya "regroupment" (yeniden kümelenme), M. Sayın'ın "yenilenme çabaları" vs. demesi hiçbir şeyi değiştirmez. Besbelli ki Kuruçeşmeciler Gorbaçov'un buyruğuna uyarak "YENİLENME" beyaz bayrağı altında Marksizm-Leninizme karşı savaş açmışlardır. Zaten bugüne kadar yayın organlarında yazdıkları yazılar bütün bütüne bu değıil midir?

Kuruçeşme Toplantıları'na katılanlar gerçekten de Stalin düşmanlığında "birlik"tirler. Bu toplantılara katılan N. Satlıgan'ın, M.Gündüz'ün, Ç.Anadol'un, S.Savran'ın, Y. Alagon'un, C.A.Kanat'ın vs. yazdıkları yazıların yarısından fazlası Stalin eleştirilerine ayrılmıştır. Stalin eleştirisi bu çürümüş revizyonistlerin pespaye teorilerine kılıf sağlamakla kalmamakta, Lenin'e dolaylı yoldan saldırma fırsatı da yaratmaktadır. Bu saldırılarında, başta Troçki olmak üzere dünyadaki bütün antikömünistlerin cephaneliğini kullanıyor olmaları, onların hangi yöne gittiklerini de ortaya koyuyor. Aslında Kuruçeşmecileri Stalin düşmanlığında birleştiren temel etken, onların Stalin'de Leninizmin esaslarının yalın ve çürütülemez kanıtlarını görmeleri ve O'nun çelikten komünist kişiliğinden, Bolşevik uzlaşmazlığından ve kararlılığından nefret etmeleridir.

Stalin'in yaşamı ve portresi ile Kuruçeşmecilerin yaşamları ve portreleri akla kara kadar birbirine zıddır. Stalin, baştan sona dek Marksizm-Leninizme sadık kalmış, onu Lenin'den devralıp geliştirmiş, burjuvaziyle ve oportünistlerle asla uzlaşmamış, Ekim Devrimi öncesinde yeraltı savaşıçılığının ve korkusuz militanlığın eşsiz bir örneğini

vermiştir. Bu yüzden düşmanları bile Stalin'e "çelik adam" demek zorunda kalmışlardır. Oysa Kuruçeşme Kulübü'nün üyeleri Stalin'le hiçbir ortak yanları olmamakla kalmamakta, Türkiye'deki ortalama devrimci tipinin bile gerisine düşmektedirler. Herbiri için Türkiye devrimci hareketinin döküntüleri, kavga kaçınları demek doğru olacaktır. Tasfiyeciliğin imal ettiği firariler her zaman itirafçı olmuyorlar, veya pilleri bitince "benden bu kadar" deyip bir kenara çekilmiyorlar. Kitap fareliklerinin ve liberal basının desteği sayesinde elde ettikleri ünvanlarını da kullanarak komünist ve devrimci hareketin önüne yasalıcı, kafa karıştırıcı, saptırıcı akımlar olarak çıkıyorlar. Kuruçeşme aydınlarını bir tartışma vuracak olsanız içerisinde devrim için ölmeye hazır tek bir kimse bulamazsınız.

Kuruçeşme Kulübü, bir tartışma kulübüdür. Neredeyse bir yıla yakın bir süredir tartışıyorlar. Bu arada Türkiye'deki gelişmeleri ve sınıf mücadelesini dışarıdan seyrediyorlar. Toplantıya katılanların istisnasız hiçbirinin de yeraltı örgütleriyle ve işçi sınıfı hareketiyle bağlantıları yoktur. Bütün varlıkları ve yaptıkları, siyasi polisın gözetimi altında toplantılara katılmak ve legal dergilere yazı yazmaktır. Dünyanın hiçbir ülkesinde, hiçbir döneminde insanlar salonlarda toplanıp aylarca tartışarak tepede cereyan eden uzlaşmalarla proletarya partisi kurmamışlardır. Örgütten, pratikten ve işçi sınıfı hareketinden kopuk birlik tartışmaları tek sözcükle tasfiyeciliktir. Zaten önlerine yasal dergi, en fazla yasal parti hedefi koymaları da bunu tamamlamaktadır.

Kuruçeşme Kulübü üyelerinin ideolojik ve siyasi içerikleri, kendi söylemleriyle "teorik ve tarihsel arka plan"ları, BTDK Yayınları adı altında yayınladıkları tebliğler ve tartışma tutanaklarıyla ortaya çıkmaktadır. Tartışma tutanakları entelektüel gevezelikle malül birer Marksizm-Leninizmi sorgulama örneğidir. Marksizm adına söylenenler yasalçılığa, burjuva çoğulculuğuna, özyönetimciliğe, hizipli partiye, reformizme vs. düzülen övgülerden ibarettir. BTDK'nın broşürlerinin her sayısına adeta Troçki'nin, Buharin'in ve Gorbaçov'un silüetleri düşmüş gibidir. Sözde "reformizm"e ve "ekonomizm"e karşıdırlar ama Türkiye'de Kuruçeşmecilerden daha reformist, daha ekonomist kimse yoktur.

Tartışmalar sonucunda ortaya çıkan tebliğler sadece Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in proleter sosyalist hattına karşıt olarak değil, ülkenin somut koşullarından ve Türkiye devrimci hareketinin bugüne kadar kanı pahasına kazandığı olumlu mirastan da kopuk olarak formüle edilmiştir. Tebliğler, akıl almaz derecede soyut, hayatiyetten yoksun ve renksizdir. Bu metinlerde faşist diktatörlük, Kürt ulusal sorunu, illegal parti ve silahlı mücadele gibi hassas konular üzerinde hemen hemen tek söz edilmemiştir. Sözde Platformlarında ezilen ulusun kurtuluşu sorunu soyut sözlerden ibaret küçük bir paragrafla geçirilirken, "*global sorunlar*"a üç sayfalık bir bölüm ayrılmıştır. Devrim ve demokrasi, devlet, proletarya diktatörlüğü, devrimin kesintisizliği, reformlar vs. hakkında ortaya atılan tezler yer yer geçen yüzyıl Marksizminin retoriği arkasına gizlenmiş katışıksız Troçkist tezlerden oluşmaktadır. Strateji ve taktik, program, örgütlenme sorunlarında söylenenler Troçki ve çömezlerinden, IV. Enternasyonal metinlerinden kopya edilmiş klişelerden ibarettir.

Kuruçeşme Kulübü üyeleri arasında Troçkist olmayanların bile bu Troçkist metinlere imza atmaları, metin sonlarına doğru dürüst bir şerh bile koymamaları, "kulüp" üyelerinin ne denli ilkesiz, köşesiz ve uzlaşıcı olduklarını gösteriyor. Onları bir arada tutan şeyin ilkesizlikten ve Marksizm-Leninizme düşmanlıktan güç aldığı, aksi takdirde aralarındaki görüş ayrılıklarının yengeç dolu bir sepetten daha çelişkili ve karmaşık olduğu her hallerinden bellidir.

KURUÇEŞME KULÜBÜ'NÜN TABELASINDAKİ RENKLER

Bazı dükkanlar müşterilerin dikkatini çekmek için tabelalarındaki sözcüklerin her harfini ayrı bir renkle yazdırırlar. Kuruçeşme Kulübü'nün tabelası da tamı tamına öyledir: Gorbaçovcular, Troçkistler, **Yeni Öncü** yazarları, **Toplumsal Kurtuluşçular**, bukelemon gibi her renge girebilen birtakım şahsiyetler... Bunların herbiri revizyonizmin bir rengini oluşturuyorlar. Kuruçeşmecilerin neleri birbirine yapıştırmaya ve hangi direkler üzerinde oturmaya çalıştıkları, mensuplarının geçmişlerinden ve niteliklerinden çıkarılabilir.

Kuruçeşme Kulübünün en renkli simaları belki de Sungur ve Gülnur Savran, N. Satlıgan, O. Koçak, Ş. Ozansu, Y. Alogan

gibi Troçkist kalemşörlerdir. Bu Troçkistlerin hemen hepsi de yaşamları boyunca sınıf kavgasının dışında kalmış, yeraltı yaşamını ve devrimin zorluklarını tanımayan, yükseköğrenimlerini çoğunlukla yabancı ülke üniversitelerinde yapmış, en iyi günlerde bile burjuva üniversitelerinde öğretim görevlisi olmaktan öteye geçememiş kimselerdir. Bugüne kadar faşizme ve sermayeye karşı mücadele içinde yer aldıkları, bu uğurda işkence gördükleri, cezaevinde yattıkları, yığınlarla bağ kurdukları görülmemiştir. Bütün marifetleri ideoloji ve siyaset adına yabancı dillerden okudukları kitapları özetlemek, kağıt üzerinde sosyalizm adına üst perdeden keskinlik taslamak, hain Troçki'nin ağzından Stalin'i eleştirmek ve bozgunculuk yapmaktır. Bunu yaparken bile burjuva yasalarının dışına çıkmamaya, yüksekte atıp alçaktan sürünmeye özel bir dikkat gösterirler. İki Troçkist derginin, hatta iki Troçkist'in bile aynı çizgide birleşememesi ise "ata"larından kalma evrensel özellikleridir.

"**Sosyalist Birlik**" dergisinin yazarları olan M. Gündüz, N. Demir, İ. Demir, O. Çalışlar ve S. Ural gibilerine gelince, bunlar da en az Troçkistler kadar ilginç bir tablo çizerler. Bunlar bugün Kuruçeşmecilerin dışladıkları D. Perinçek'in 20 yıl boyunca müritliğini yapıp yakın çevresinde yer almış iflah olmaz revizyonistlerdir. Geçmişte D. Perinçek'le birlikte kampus Maoculuktan "*Üç Dünya Teorisi*"ni savunmaya, poliste çözülmekten sıkıyönetime teslim olmaya, ihbarcılık yapmaktan faşizmi övmeye dek her haltı işlemişlerdir. Yaşamları bir revizyonizmden bir başka revizyonizme, bir görüşten bir diğerine sıçrayıp duran zikzaklarla doludur. 1988 sonrasında **Saçak** ve SP'den kopuşları da bu zikzaklardan biriydi. Sanki D. Perinçek çevresinin günahlarına ortak değillermiş gibi ayrıldıktan sonra işi pişkinliğe vurmaları bir başka yönleridir. Oysa zikzaklı yaşamları ayrıldıktan sonra da sürmüştür. Örneğin bir gün Gorbaçov'u, bir başka gün Troçkistleri alkışlamaları; ilkin SB'yi ve Doğu Avrupa ülkelerini "*sosyalist*" ilan etmeleri, sonra ondan vazgeçmeleri... Ama yasalılıkta, modern revizyonizmde, Stalin düşmanlığında ve sınıf kavgasından uzak durmakta daima kararlıdırlar. Karakteristik özelliklerinin başında korkaklıkları, dergiye yazı yazan üç beş yazardan ibaret olmaları ve en fazla "*birlik*" çığırtkanlığı yapanlardan birisi olmalarına rağmen kendi aralarında durmaksızın didişip parçalanmaları gelmektedir.

Yeni Öncü çevresine gelince, tasfiyeci birlik anlayışının köklerini ve gelişme yönünü kavramak bakımından ilginç bir prototiptir. Geçmişte KSD adıyla anılan **Yeni Öncü** çevresi 1975'lerde THKP-C'nin küçük burjuva sol çizgisinden sağ oportünizme savruldu. Uzun süre dergi ve dernekler etrafında örgütlenen tipik yarı legal bir akım profili çizdikten sonra, 12 Eylül'den sonra iyice sağa kayarak "orijinal" olmaya özenen bir aydın oportünizmine kaydı. 1980 darbesi gelir gelmez mücadele alanını terkederek "*geri çekilmeci*" bozgun taktiğinin ortayolcu kanattaki en sağ biçimlerinden birini sergiledi. Sadece dışarıda değil poliste, cezaevlerinde ve mahkemelerde sağ bir çizgi izledi. Önderleri ve kadroları 12 Eylül diktatörlüğüne faşist demekten kaçındıkları için cezaevlerinde kendilerini "*Kahrolsun Faşist Cunta!*" sloganını atan devrimcilerden ayırdılar. 1986 sonrası yıllarda dışarıda epey kadrosu olmasına rağmen tasfiyeci çizgisi ve tüm faaliyetini dergiciliğe indirgemesi nedeniyle dağılmış bir entelektüel tartışma kulübü haline geldi. **Yeni Öncü**, Gorbaçov ve TBKP'den etkilenecek "*ekonomizm*"e ve "*dogmatizm*"e karşı mücadele bahanesiyle "*yenilenme*"ci akıma katıldı. Bu süreçte bir yandan kendi geçmişindeki olumlu sayılabilecek geleneklere karşı inkarcılık bayrağını yükseltirken, bir yandan da Stalin'e, Leninist parti ve proletarya diktatörlüğü anlayışlarına karşı savaş açtı. Sonunda **Yeni Öncü** yazarları, "*kendi*" ortaya attıkları "*nasıl bir sosyalizm*" sorusuna cevap olarak bula bula Kautsky'den, Troçki'den, Gorbaçov'dan ve Avrupa Komünizmi'nden ödünç alınmış "*siyasi çoğulculuk*", "*çok partililik*", "*hizipli parti*" gibi cılkı çıkmış revizyonist tezleri keşfettiler. "*Teorimizi yeniden kurmak*", "*Marksizm'i yenilemek*", yeni bir "*birey teorisi geliştirmek*" gibi yabancı olmadığı terminolojilerine, mal bulmuş mağribi gibi sarıldıkları feminist jargonu da ekleyerek TBKP'den pek geri kalmadılar. Troçkistler ve **Sosyalist Birlikçiler** gibi kendi aralarında iki kişi bile bir araya gelemezlerken, Kuruçeşme Kulübü'nün bayraktarlığını yapmaktan da geri kalmamışlardır.

İşte Kuruçeşme Kulübü bu tür akımların ayakları üzerinde duruyor. Diğerleri, yani **Emek** dergisi, E.Kürkçü, TKP-B'liler, Y.Küçükçüler ele alındığında bundan daha farklı bir manzara ortaya çıkmıyor. Bu durumda Kuruçeşme Toplantıları'ndan çıka çıka "*birlik mezarlığı*" çıkacağını söylemek kehanet olmasa gerek.

BİRLİK KOMEDİ TİYATROSUNDAN YURTDIŞI TURNELERİ

Kuruçeşme Toplantıları, kazandığı kötü ünle tarihe geçmeyi Şimdiden hak etmiştir. Ancak başlıbaşına bir komedi olan Kuruçeşme Toplantıları'ndan daha komik bir başkası varsa, o da yurtdiŐında KuruçeŐmecilere paralel olarak yürütölen "*birlik*" toplantılarıdır.

YurtdiŐı birlik toplantıları O.Baydar, V.Sarisözen, A. Kaçmaz, M.Sayın, B.Uluer vb. gibi mültecilikte dalya demeyi baŐarmıŐ revizyonistlerin çağrısıyla başladı. Çağrısında Kuruçeşmecilerin giriŐimlerini destekleyen mülteci grubu, amacının "*örgütsel bağları ne olursa olsun, kendi görüşlerini özgürce dile getirebildikleri bir platformun yaratılması*" olduğunu söylüyordu.

Mültecilerin Frankfurt, Bocholt ve diğer kentlerde yaptıkları birlik toplantıları Mevlana'nın "*gel, kim olursan ol gel*" çağrısıyla bire bir çakiŐmaktaydı. Bu toplantılara katılanlar arasında her renkten akım, grup ve kişi vardı: Aybarcılar, TBKP'liler, Troçkistler, TSİP'liler, kısacası hemen her kesimden revizyonistler... İçlerinde tek komünistler ve aklı başında devrimciler yoktu. Faşist darbe korkusuyla ipini koparıp soluğu Avrupa'da alan pili bitmiş mültecilerin hepsi de toplantılara koŐmuŐlardı. Aralarında döneklikleri, kavga kaçkınılıkları ile önlü, hatta adı polise çıkmış olanlar bile vardı. Eğer Kuruçeşme Kulübü'ne bir birlik karikatürü demek gerekirse, Mülteciler Kulübü'ne karikatürün de karikatürü demek en doğrusu olacaktır.

YurtdiŐı toplantılarında neler tartıŐıldı? Türkiye devriminin sorunları mı? Modern revizyonist ihanetin Marksizm-Leninizme verdiği zararlar mı? Yoksa mülteciliğin tasfiyeciliğin bir biçimi olduğu ya da devrimci harekete verdiği zararlar mı? Hayır, hiçbiri değil! YurtdiŐı birlik toplantılarında günlerce tartışmaların nasıl yürütölmeye gerektiği tartıŐıldı.

Çeşitli dergilerin özetlediklerinden anlaŐıldıđına göre mültecilerin günlerce tartıŐtıkları birinci gündem maddesi, tartışmada birlik ve tartışma adabı idi. Örneğin, TSİP çizgisinden bile piŐmanlık duyacak kadar dönekleŐmiŐ O. Baydar kürsüden Şöyle haykırıyordu: "*Ben... tartışmak istiyorum. Bu üç eğilimin ortak noktası/paydası tartışmak ve*

kendisini ifade etmektedir." (10 Eylül, S. 6, sf. 8). Troçkist D. Küçükaydın ise, O. Baydar'ı daha da derinleştirerek, "Buradaki birlik tartışmalarını(n), tartışmada birliğe dönüştürülmesi" (agd) isteğinde bulunuyordu. Ona göre, "Mevcut bunalım koşullarında görevimiz politika yapmak değil, sorunu teorik bazda çözümlenmek"ti. Böylelikle, mülteciler bütün sorunları bir yana bırakarak, "tartışmada birlik"i, "teorik tartışma"yı parti ve politika sorunlarının üzerine çıkarıp gevezeliği teori düzeyine yükseltmiş oldular. Kuruçeşmeciler gibi onların da tek övünçleri, "birbirlerinin kafalarını kırmadan" salon adabıyla tartışabilmektir. İçlerinden biri kazara sert bir söz söyler ve mülteci revizyonizminin kalbini incitirse, o anında protesto edilip kürsüden özeleştiriyeye zorlanıyordu. Ama hiçbirinin aklına da mülteciliğin kavga kaçınılılığı olduğunu tespit edip, özeleştiriyeyi yaparak Türkiye'ye dönmeyi önermek gelmiyordu.

Yurtdışı toplantılarında modern revizyonizme karşı Marksizm-Leninizmi ve proletaryanın bakış açısını savunan tek kişi çıkmadı. Konuşmacıların en çok kullandıkları sözcükler, "dogmatizmle mücadele", "yeni bir arayış", "Stalinizm", "çevre sorunları", "inanç erozyonu", "toplumsal muhasebe" vs idi. Mülteciler Gorbaçovcu ve Troçkist modaya uyararak sık sık "Marksizmin yenilenmesi"nden, Stalin'in "hataları"ndan söz ettiler. Hatta içlerinde revizyonist olsa bile içiyle dışı bir "dürüst" mülteciler de vardı. O. Karaca kürsüden mülteci kardeşlerine şöyle bağırdı: "Stalin eleştirisi yetmez, bu faaliyet Lenin'i de içermelidir"! (agd, S. 3, sf. 6) Dinleyiciler, dili sürçerek TKP'ye karşıdevrimci diyen birini protesto edip ona özeleştiriyeyi yaptırtilar ama bu adama itiraz eden tek kişi çıkmadı.

İşte, Kuruçeşme Kulübü'nün "arka planı"ndaki yurtdışı toplantılarının, "teorik ve tarihsel arka planı"nda da bunlar vardı.

BİRLİK ÇIĞIRTKANLIĞI BİRLİĞİN ÖNÜNDE ENGELDİR.

Komünistlerin birliği, koşulları olduğu ya da hazırlandığı takdirde istenen ve her zaman özlenen bir araçtır. Ama bu hedefe ulaşmak için birliğin "büyük bir slogan" olduğunun bilinciyle hareket ederek onu yerli yersiz atmamak, atıldığıdaysa Marksist-Leninist ilke ve yöntemlerden asla ayrılmamak, modern revizyonizmin ve her renkten revizyoniz-

me karşı cephe almak ve birliği savaşarak kazanmak gereklidir. Yoksa, oportünistlerle, sınıf mücadelesinin kenarında, yasalılık ve devrimci geleneklerin inkarı temelinde birlik aramak bir aldatmaca olmaktan öteye gitmeyecektir.

Bugün birlik sloganı tasfiyecilikle bitişiktir ve devrimci safları yasallığa çekmenin aracı olarak kullanılmaktadır. Sorunun sırf yasal basının sayfalarında tartışılması bile başlı başına bunu gösterir. Örneğın Kuruçeşmecilerin iddialarının büyüklüğüne rağmen hedeflerinin küçüklüğü, yani bir yılı aşkın tartışmaların hedefi olarak yasal bir dergiyi koymaları, neresinden bakılırsa bakılsın tasfiyeciliktir, bir çeşit devrimcilik oynamaktır. Büyük lafların ardına gizlenmiş küçük "*hedef*"lerin yasal dergilerde nasıl formüle edildiğine bakın: "*Türkiye devrimi büyük olacaktır. Bunun için büyük hedeflere ihtiyaç vardır. Bunun için de önce ortak işlerde ve mümkün olan ortak ve büyük yayınlarda biraraya gelmek zorunludur.*" (Toplumsal Kurtuluş, S. 29-30, sf. 10). Yasal bir dergiden yasal bir parti, yasal bir partiden devrim çıkarmak akıl işi midir. Ortak bir dergi için bir yıldan fazla tartışmalar, kimbilir diğerleri için kaç on yıl daha tartışılar!

Kuruçeşmecilerin, mültecilerin ve TBKP kliğinin birlik oyunları, insana zamanında Engels'in büyük bir öngörüyle dile getirdiğı şu sözleri hatırlatıyor:

"Birlik çığlıkları insanı yanıltmamalı. Bu sözcüğü dillerinden düşürmeyenler, tıpkı bugün İsviçre'de bütün bölünmeleri yaratmış olan Jura Bakunincilerin birlik için olduğu kadar başka hiçbir şey için bu kadar gürültü koparmamaları gibi, çoğu kez ayrılık tohumlarını en çok ekenlerdir... bir kez izin verildi mi, ayrılıkları çok daha katı zıtlıklar halinde tekrar ortaya atarlar... İşte bundan ötürü en büyük sekterler ve en büyük kavgacılar ve sahtekarlar, belirli anlarda, birlik için en çok bağırıp çağıranlardır. Yaşamımız boyunca kimse bize birlik çığırtkanları kadar yük olmamış ve oyun oynamamışlardır." (Seçme Yapıtlar, C. II, s. 515)

Türkiye'deki bütün bu birlik çığırtkanlıklarına tanık olduktan sonra, Engels'in yüzyıldan fazla zaman önce yaptığı bu uyarıya kulak tıkamak mümkün müdür?

Nisan 1990

İçindekiler

TKP-ML Hareketinin İlkesiz Birlik Politikası BİRLİK ÜZERİNE OPORTÜNİST BİR SEÇENEĞE KARŞI

Giriş 5

I. BÖLÜM

Birlik Politikasında Yanlış Öncüller 7
Unutulmuş Tarihten Hatırlatma 7
Asıl Tehlike Nereden Geliyor 13

II. BÖLÜM

İlkesiz Birlik Politikasına Göre Tarih Yazmak 18
TKP-ML Hareketi Hangi Mirasa Dayanıyor 19
TDPK'nin Oportünist Suçlarına Çıkarılan Beraat Kararı . 26
Kraldan Fazal Kralcılık 35
Mavi Boncuk Politikasından İnkarcılığa 40

III. BÖLÜM

Komünistlerin Birliği Mi Gruplararası Blok Mu 56
Birlik Üzerine Zorlama Tezler 56
Ayrılıklar Gizlenerek Yok Edilemezler 63

IV. BÖLÜM

Komünistlerin Birliğine Giden Yol 69

SAHTE BİRLİKÇİLİK ÜZERİNE AYKIRI NOTLAR

Geçmişten Bugüne Birlik 74
Tasfiyecilik Sürecinin Getirdiği "Birlik" Anlayışları 76
Uluslararası Revizyonizmin Türkiye Üzerindeki Etkileri . 78
Yeni Birlikçiliğin Renkli Bir Numunesi:
Kuruçeşme Tartışma Kulübü'nün Tabelasındaki Renkler. 81
Birlik Komedi Tiyatrosundan Yurtdışı Turneleri 85
Birlik Çığırkanlığı, Birliğin Önünde Engeldir 89

**İŞYERİ KOMİTE
VE
MECLİSLERİ**

M.Doğan

Broşür Dizisi:3

TÜSTAV

DEVRİMCİ PROLETARYA YAYINLARI

**TASFIYECİLİĞİN
SON ON YILI**
B.Barkal

Broşür Dizisi:1

TÜSTAV

DEVİRİMCİ PROLETARYA YAYINLARI

Türkiye Solu, tarihinin hiçbir döneminde liberal şekilsizliğin, ilkesiz birlikçiliğin batağına bugünkü kadar batmadı. Modern revizyonistler, troçkistler, sivil toplumcular, mülteciler, ortayolcular vs. hemen her yerde birliği konuşmakta ve birliği tartışmaktadır. Görünüşe göre herkes 'birlik'-çidir, herkes grupçuluğa karşıdır, herkes parçalanmışlığa son vermek istemektedir. Ama madalyonun öbür yüzüne baktığımızda işin hiç de böyle olmadığını; Marksizm-Leninizme karşı mücadelenin, tasfiyeciliğin, sosyal demokrasiyle birleşmenin, bireyselleşme özgürlüğünün, mücadele kaçkınılığının, grupçuluğun ve yeni bölünmelerin hep yine bu aynı sahte birlikçilik bayrağı altında geliştiğini görüyoruz.

TÜSTAV